

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Digitalizace v oblasti účetnictví

Digitalization in accounting

Michal Jahn

Plzeň 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Digitalizace v oblasti účetnictví“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

v. r. jméno a příjmení autora/autorky

Poděkování

Děkuji paní doc. Ing. Michaele Krechovské, Ph.D. za ochotu a vstřícnost při vedení mé diplomové práce. Mé poděkování patří také panu Ing. Michaelu Ledvinovi, a to za cenné rady a konzultace, ale také za umožnění přístupu k interním informacím, které byly využity při zpracování praktické části práce.

Obsah

Úvod	8
1 Digitalizace a související pojmy	10
2 Historie a vývoj účetnictví.....	13
2.1 Počátky účetnictví	13
2.2 Vývoj účetních forem.....	13
2.2.1 Ruční účetnictví	14
2.2.2 Mechanizace účetnictví.....	15
2.2.3 Automatizace účetnictví	15
3 Současné trendy a možnosti ve využívání technologií v účetnictví	17
3.1 Ekonomické informační systémy	17
3.2 Elektronický podpis	18
3.2.1 Právní vymezení elektronického podpisu	19
3.2.2 Prostý elektronický podpis.....	20
3.2.3 Zaručený elektronický podpis.....	20
3.2.4 Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu ...	20
3.2.5 Kvalifikovaný elektronický podpis.....	20
3.3 Elektronická identifikace	20
3.4 Elektronická fakturace	21
3.5 Elektronická výměna dat.....	22
3.6 Přenos účetních informací z dokumentů	23
3.6.1 Vytěžování dat	23
3.6.2 QR faktura.....	24
3.7 Cloud computing.....	26
3.8 Elektronická archivace	28

3.9	Využívání mobilních aplikací	29
4	Výzkum digitalizace účetnictví v praxi.....	31
4.1	Cíle výzkumu a výzkumné otázky	31
4.2	Výzkumné metody a technika sběru dat	31
4.3	Vymezení základního a výběrového souboru	32
4.4	Charakteristika respondentů.....	32
4.4.1	Specifikace oblasti působení.....	32
4.4.2	Specifikace podnikatelských subjektů	33
4.5	Výsledky výzkumu.....	35
4.5.1	VO1: Používané účetní systémy	35
4.5.2	VO2: Práce s účetními doklady	36
4.5.3	VO3: Práce s bankovními výpisy	41
4.5.4	VO4: Podoba archivace účetních závěrek a výročních zpráv.....	42
4.5.5	VO5: Využívání mobilních aplikací	43
4.5.6	VO6: Postoj účetních k digitalizaci	44
4.6	Diskuse a závěry výsledků výzkumu	50
4.6.1	Výsledky výzkumu za využití diferenciac respondentů do skupin dle oblasti působení	52
4.6.2	Práce s doklady v definovaných skupinách	52
4.6.3	Shrnutí poznatků zjištěných na základě zkoumání vzorku diferenciovaného do skupin.....	58
5	Představení projektu digitalizace účetnictví	59
5.1	Popis podnikatelských subjektů v projektu.....	59
5.2	Cíle projektu.....	59
5.3	Softwarové vybavení lékáren v síti Lekia	60
5.4	Softwarové vybavení HZ PLZEŇ.....	61

5.5	Převzetí vedení účetnictví Lékárny Arnica spol. s.r.o.	61
5.6	Způsob zpracování došlých faktur	62
5.6.1	Načítání bankovních výpisů.....	62
5.6.2	Zpracování provozních faktur.....	63
5.6.3	Zpracování faktur za zboží	63
5.6.4	Import faktur za zboží.....	65
5.6.5	Proces zprostředkování plateb přijatých faktur	67
5.7	Způsob zpracování vydaných faktur a tržeb	70
5.8	Zpracování příznání a kontrolního hlášení k DPH.....	71
5.9	Tvorba měsíčních reportů o výsledcích hospodaření.....	71
5.10	Nedostatky a úskalí představené zakázky	72
5.10.1	Úskalí modelu importu došlých faktur	72
5.11	Návrh řešení problémů	75
5.12	Shrnutí projektu	78
6	Shrnutí praktické části práce.....	79
	Závěr	81
	Seznam použitých zdrojů	82
	Seznam tabulek	86
	Seznam obrázků.....	87
	Seznam příloh.....	89
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Žijeme v době dynamických a zároveň významných proměn světa kolem nás. Rozvoj informačních technologií se zásadním způsobem prolíná jak do našich osobních, tak profesních životů. Počítače a výpočetní technologie jsou všude kolem nás a život bez nich si dnes již v podstatě neumíme představit. Přesun do digitálního světa přináší na jedné straně významné zjednodušení a zefektivnění některých procesů, na straně druhé však na nás klade vysoké nároky ohledně schopnosti ovládat různé technologické nástroje a zařízení.

Vedení účetnictví, stejně tak jako výkon řady dalších profesí, bez využití listinných dokumentů byl ještě do nedávné doby jen těžko představitelný. Díky postupné digitalizaci a elektronizaci mnoha procesů se to však stává realitou. Archivaci dat je dnes díky elektronizaci možné provést během několika vteřin a tisíce papírových dokladů a šanonů, které plnily kanceláře a sklady účtáren a účetních firem, se pomalu stávají minulostí. Při zpracování účetnictví používá v dnešní době alespoň nějaké digitální nástroje v podstatě každý a vedení účetnictví bez využití počítače a některého z účetních softwarů dnes již v podstatě neexistuje.

Rutinní operace, jako například zadávání dokladů, které v minulosti tvořily velmi významnou část pracovní náplně většiny účetních, jsou díky využití moderních technologií postupně zčásti nebo plně automatizovány. Ušetřený čas pak mohou účetní věnovat sofistikovanějším aktivitám, například interpretaci účetních výstupů.

Primárním cílem této diplomové práce je představit současné trendy digitalizace v oblasti účetnictví a na základě vlastního realizovaného výzkumu a analýzy konkrétního příkladu projektu digitalizace a automatizace v účetnictví formulovat závěry a doporučení pro danou problematiku. Tento cíl bude naplněn postupným plněním cílů dílčích.

Cílem teoretické části práce je nejprve blíže vymezit pojem digitalizace, dále stručně popsat vývoj účetnictví a účetních metod a nakonec představit současné trendy a možnosti digitalizace v oblasti účetnictví. Tato část práce bude zpracována na základě rešerše relevantních literárních zdrojů a analýzy a syntézy teoretických poznatků, které tyto zdroje poskytnou.

V praktické části práce bude následně proveden empirický výzkum digitalizace v účetní praxi, jehož cílem je prozkoumat, na kolik jsou skutečně v současné době digitální metody

v účetnictví využívány a jaký postoj k digitalizaci účetní zaujímají. Výzkum bude proveden prostřednictvím dotazníkového šetření založeném na kvalitativních výzkumných metodách.

V dalším segmentu praktické části práce bude představen konkrétní projekt digitalizace. Cílem této části práce je popsat na příkladu konkrétního projektu možný postup implementace a využití některých digitálních metod v účetní praxi. Projekt bude prezentován na základě autorova působení ve společnosti HZ Plzeň spol. s.r.o., kdy představeným projektem bude jedna ze zakázek jmenované společnosti, se kterou měl autor možnost se blíže seznámit, neboť se na provádění zakázky podílel.

Na základě analýzy poznatků zjištěných prostřednictvím provedení rešerše odborné literatury, ale především díky provedení výzkumu digitalizace v účetní praxi a hlubšího rozboru představeného projektu, budou následně zhodnocena hlavní úskalí a přínosy implementace elektronických systémů v oblasti účetnictví a formulovány závěry práce včetně doporučení pro podnikatelské subjekty. K formulaci závěrů bude využito syntézy hlavních získaných poznatků.

1 Digitalizace a související pojmy

Význam slova digitalizace je v původním slova smyslu možné chápat jako převod informací z analogové do digitální podoby. V analogovém světě se hodnoty (například změna směru jízdy auta) mění plynule a spojitě a jejich změna je úměrná změně jiné veličiny (natočení volantů). Naproti tomu digitální systémy pracují s diskrétními hodnotami, což znamená, že mají k dispozici pouze pevně daný počet možných hodnot, například světlo je buď vypnuté, nebo zapnuté. Na rozdíl od analogového světa má tedy v digitálním světě změna jedné veličiny za následek buď žádnou, nebo náhlou změnu jiné veličiny.

Význam tohoto převodu spočívá především v tom, že počítačům se s digitálními hodnotami pracuje velmi snadno. Mohou je ukládat, přesouvat, kopírovat a zpracovávat mnoha způsoby bez ohledu na jejich původní zdroj. Většina z těchto úkonů je s analogovými informacemi obtížná nebo dokonce nemožná. (Kernighan, 2017).

Jinými slovy by se tedy digitalizace dala popsat jako proces konverze informací do počítačem čitelného formátu, ve kterém jsou informace uspořádány do bitů. Výsledkem je reprezentace objektu, obrazu, zvuku, dokumentu nebo signálu vytvořením řady čísel, které popisují diskrétní množinu bodů. V moderní praxi jsou digitalizovaná data v podobě binárních čísel, která usnadňují počítačové zpracování a další operace.

Proces digitalizace je také možné chápat jako přechod společnosti od používání tradičních metod komunikace a zpracovávání informací, jakými jsou například papírové dokumenty, dopisy apod., k elektronickým metodám využívajícím digitální způsob přenosu, zpracovávání a ukládání dat.

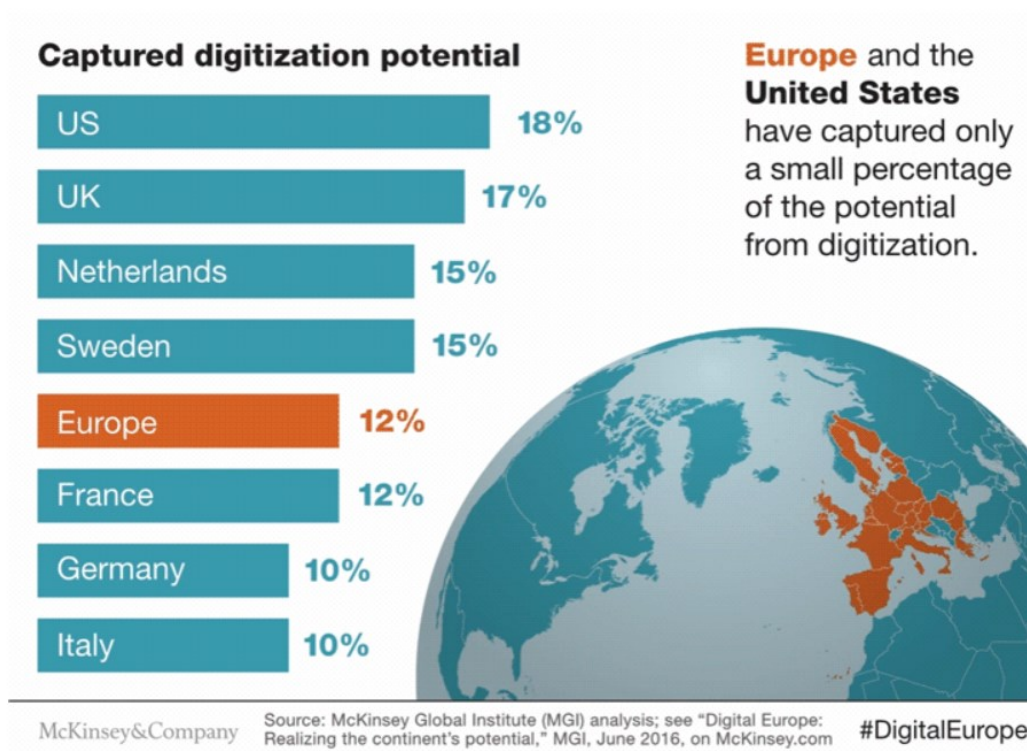
Význam slova digitalizace se od původního významu, který spočíval v převodu informací z analogové do digitální podoby, v průběhu času rozšířil a dnes obecně digitalizaci chápeme spíše jako proces, který hledá řešení a možnosti postavené na výpočetních technologiích, jejichž cílem je přinést zefektivnění a zlepšení fungování procesů nebo jinými slovy proces zavádění využívání digitálních technologií v nejrůznějších oblastech výroby i života společnosti. Obdobný význam má v tomto kontextu také pojem elektronizace, kterou je možné chápat jako modernizaci procesů pomocí informačních a komunikačních technologií. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2022)

S digitalizací také úzce souvisí pojem automatizace. Účelem automatizace je provádět rutinní operace, které přímo nevyžadují účast pracovníků, za pomoci výpočetní techniky a uvolnit tak kvalifikovanou pracovní sílu pro provádění sofistikovanějších činností nebo procesů, které zatím nejsme schopni algoritmizovat. (IT-Slovník.cz, 2022)

Veber (2018, s. 13) ve své publikaci v souvislosti s digitalizací uvádí pojem „digitální ekonomika“, který definuje následovně: *„Digitální ekonomika je další pojem, který signalizuje prorůstání informačních a komunikačních technologií zejména do produkčních sfér a potažmo do celé společnosti (digitální společnosti). Cíl implementace digitalizace do ekonomické sféry samozřejmě není samoúčelný, ale má podporovat posílení konkurence schopnosti příslušné ekonomiky, ať z pohledu mikro, tj. konkurenceschopnosti příslušné dané firmy, která prvky digitalizace implementuje, či z makro pohledu národní (či mezinárodní) konkurenceschopnosti.“*

McKinsey Global Institute (2016) ve své zprávě zkoumá tzv. „digitální intenzitu“ evropské ekonomiky, kterou chápe jako míru využívání digitálních technologií v jednotlivých odvětvích. Zmíněný institut sestavuje tzv. „index digitalizace průmyslu“, na základě kterého, hodnotí úroveň digitalizace v Evropě i ve světě. Výsledná úroveň digitalizace je pak vyjádřena v procentech oproti potenciálu každého z uvedených celků. Z obrázku 1 je patrné, že Evropa dle výsledků uvedených ve zprávě operovala v roce 2016 pouze na 12 % svého digitálního potenciálu, jinými slovy využívá digitální technologie pouze ze 12 % oproti svým možnostem. Prostor pro zavádění nových technologií a digitalizování evropské ekonomiky se tedy do budoucna jeví jako poměrně velký.

Obrázek 1: Úroveň digitalizace v Evropě a USA

Zdroj: McKinsey & Company, 2016

2 Historie a vývoj účetnictví

2.1 Počátky účetnictví

Počátek existence účetnictví je spojený s rozvojem směnného obchodu, který s sebou přináší potřebu zaznamenávat hospodářské transakce a stav majetku. Základní problémy, které řeší účetnictví dnes, byly formulovány a řešeny již před 4000 lety ve starověké Mezopotámii nebo Egyptě. Již v této době byla řešena průkaznost účetních záznamů a ověřování správnosti zaznamenaných údajů. Tyto účetní informace pak byly podobně jako dnes podkladem pro vyměření daní. (Dvořáková, 2017)

Ještě před vznikem písma tehdejší lidé prováděli účetní záznamy do dřeva, kamenů, kostí nebo keramických výrobků. Významnou technikou, která k zaznamenávání hospodářských transakcí v té době sloužila, byly tzv. vruby. Jednalo se o dřevěné hole, na které se pomocí zářezů zaznamenávaly dluhy. V okamžiku uhrazení dluhu byla hůl podél zářezu seříznuta.

Vznik podvojného účetnictví, ze kterého vychází účetní systémy používané v dnešní době je spojován s obdobím renesance, tedy 15-16 stol. Za klíčovou postavu rozvoje účetnictví této doby je považován františkánský mnich Luca Pacioli. Roku 1494 Pacioli vydává v Benátkách traktát, který je mimo jiného věnován právě účetnictví, konkrétně je v něm popsán způsob vedení účetnictví benátských kupců. (Líbal, 2018)

2.2 Vývoj účetních forem

Účetní formy řeší zejména jak zachycovat údaje o uskutečnění transakcí, jaké vést účetní knihy a v jaké podobě, jaké kontrolní mechanismy do účetnictví zabudovat a jakým způsobem z účetnictví získávat agregované údaje a jak je prezentovat v účetních výkazech. (Líbal, 2018)

Jinými slovy by se účetní forma dala popsat jako vnější podoba účetních knih, vzájemné vazby mezi nimi, techniky a vzhled účetních zápisů, pomocí kterých se realizuje konkrétní účetní systém podniku. (Andrlík, Mikulica, 2014)

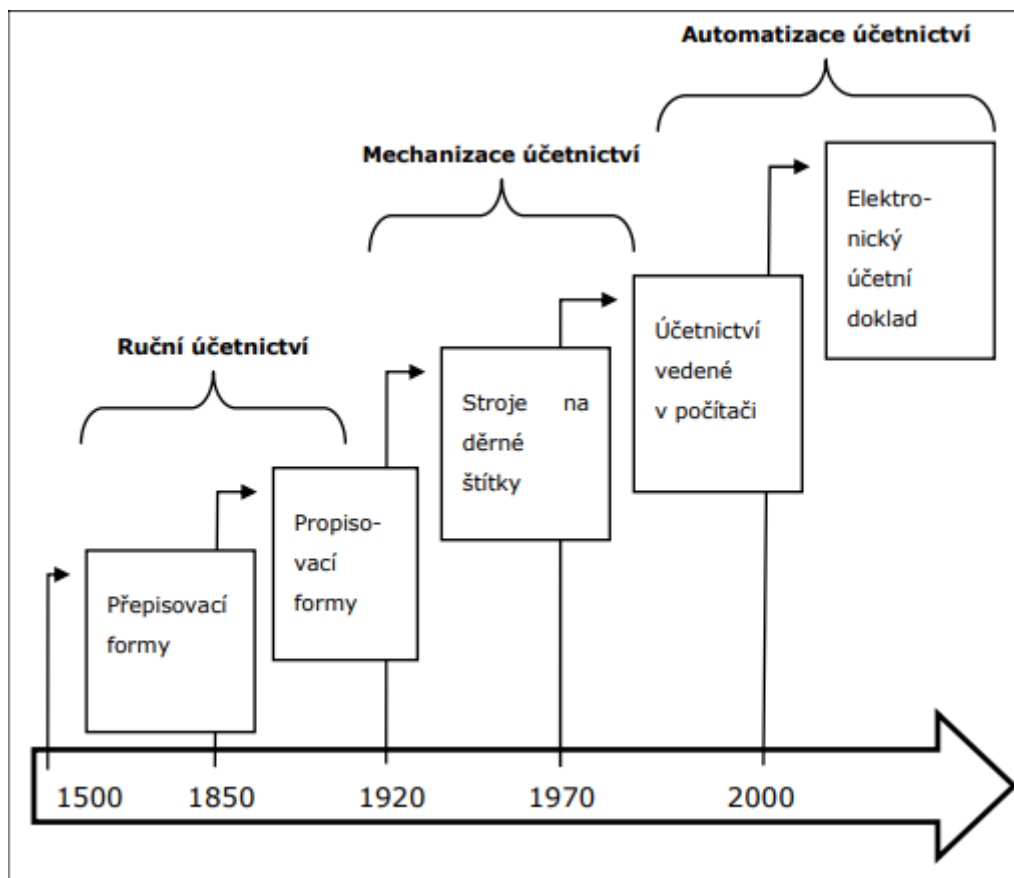
Dvořáková (2017) ve své publikaci dělí etapy vývoje účetních forem následovně:

1. Přepisovací formy
2. Tabelární forma

3. Propisovací formy
4. Účetnictví vedené prostřednictvím výpočetní techniky

Podobně člení účetní formy také Andrlík a Mikulica (2014), kteří navíc jednotlivé účetní formy zařazují do 3 období, konkrétně období ručního účetnictví, mechanizace účetnictví a automatizace účetnictví. Časovou osu zásadních změn v technologii vedení účetnictví ve své publikaci uvádí také Mejzlík (2006). Časová osa je znázorněna na obrázku 2.

Obrázek 2: Časová osa zásadních změn v technologii vedení účetnictví

Zdroj: Mejzlík, 2006

2.2.1 Ruční účetnictví

Přepisovací formy byly charakteristické ručním přepisem údajů z jedné vázané knihy do druhé. Dvořáková (2017) ve své publikaci dále přepisovací účetní formy rozděljuje dle oblasti, ve které byly formy využívány na formu italskou, německou, anglickou a francouzskou.

2.2.2 Mechanizace účetnictví

Mechanizace účetnictví začíná v období, kdy je ruční provedení zápisu nahrazováno zápisem pomocí stroje. K postupnému přechodu od ručního účetnictví směrem k mechanizaci došlo prostřednictvím propisovací účetní formy. Propisovací forma se vyznačuje pořizováním účetních záznamů zároveň na volné listy deníku i hlavní knihy, které bylo prováděno z počátku ručně a později za využití účtovacích strojů. První účtovací stroje fungovaly na základě propojení psacího stroje a počítačového zařízení. Tyto stroje byly později nahrazovány děrnoštitkovými stroji. (Dvořáková 2017)

2.2.3 Automatizace účetnictví

Etapa automatizace účetnictví začíná s nástupem a postupným rozšířením počítačů. Z počátku se jednalo o velké (sálové) počítače, které si mohly z ekonomických důvodů dovolit pouze velké podniky. S postupným vylepšováním technologie začaly počítače být, jak prostorově, tak ekonomicky dostupné pro čím dál větší množství uživatelů. S rozšířením používání osobních počítačů došlo také k výrazným změnám ve zpracování účetních informací. Začaly se využívat interaktivní účetní systémy, které umožňují zpracování velkých objemů dat v relativně krátkém čase, jejich rychlý přenos a velkou flexibilitu výstupní podoby účetních informací.

Mejzlík (2006) definuje období automatizace účetnictví následovně: *„Základním fenoménem etapy automatizace účetnictví ve srovnání s předchozími účetními formami a technikami je existence programu, který je strojovým vyjádřením algoritmu určujícího sled operací prováděných automaticky počítačem. Konceptně se mění role účetního v procesu vedení účetnictví, nároky na jeho kvalifikaci a náplň jeho práce.“*

Před příchodem informačních technologií bylo možné provádět účetní zápisy pouze na základě údajů zachycených na fyzickém účetním dokladu. Tento princip provádění účetních zápisů je také označován jako „tradiční model“.

Využívání informačních technologií však spolu s odpovídajícími změnami legislativy přineslo do účetnictví nové možnosti provádění účetních zápisů. První z nových možností provádění zápisu je tzv. bezdokladový vstup, kdy je účetní zápis proveden na základě údajů, které byly sejmuty přímo technickým zařízením bez zprostředkování účetním dokladem nebo byl účetní zápis vytvořen automaticky na základě naprogramovaného algoritmu, tedy rovněž bezdokladově.

Druhou možností, kterou inovace přinesly je provádění účetního zápisu na základě tzv. elektronického dokladu. V tomto případě je účetní zápis proveden na základě údajů zachycených na účetním dokladu, který splňuje veškeré náležitosti dokladu, ale nemá písemnou podobu, nýbrž elektronickou. (Lechner, 2013)

Velmi významnou proměnou prošly také účetní knihy, které již nadále nemusí být v tištěné podobě, ale mohou mít například pouze podobu záznamu na externích nosičích dat nebo přímo v paměti počítače.

Ještě významnější, než změna podoby účetních knih je změna (záměna) jejich tradičních funkcí. Při vedení účetnictví pomocí informačních technologií vycházejí účetní deník, hlavní kniha a obratová předvaha vždy ze stejného zdroje dat a liší se pouze mírou agregace a třídícím hlediskem. Účetní knihy tedy nepředstavují jiné zápisy, pouze jiný pohled na stále stejná účetní data. V podstatě tak dochází ke ztrátě významu tradičního pojetí vztahu mezi časovými a věcnými zápisy v účetnictví. (Mejzlík, 2006)

3 Současné trendy a možnosti ve využívání technologií v účetnictví

3.1 Ekonomické informační systémy

Využívání ekonomických informačních systémů pro účely účetnictví není zdaleka trendem posledních let, nicméně je to směr, který i v dnešní době následuje většina subjektů zabývajících se vedení účetnictvím a souvisejících činností. V první řadě je vhodné vymezit rozdíl mezi účetním softwarem a ekonomickým softwarem.

Účetní software je software pokrývající zpravidla všechny potřeby účetnictví a daňové evidence. V současnosti je však klasický účetní software spíše výjimkou, protože pouze daňová evidence nebo samostatný účetní modul už ve většině případech nejsou schopny pokrýt všechny činnosti a agendy, které s účetnictvím přímo nebo nepřímo souvisejí a zároveň rozdíl ceny ekonomického softwaru oproti čistě pouze účetnímu je zanedbatelný.

Ekonomický software obsahuje kromě účetnictví či daňové evidence i další související agendy, které podnikatel pro své podnikání potřebuje. Nejčastěji se jedná o fakturační modul, registr majetku, skladové hospodářství, rozšířené o podporu internetových obchodů a elektronického prodeje, evidenci dokumentů ve vazbě na jednotlivé obchodní partnery, knihu jízd, přijaté a odeslané objednávky a další. (Andrlík & Mikulica, 2014)

První komplexní ekonomické systémy, označované také jako ERP systémy, se objevují již na přelomu osmdesátých a devadesátých let. ERP systémy jsou primárně navrženy pro napomáhání plnění podnikatelských cílů podniku, a nikoliv pouze pro vedení účetnictví. ERP systémy nejsou zaměřeny jen na zpracování jednotlivých agend v dílčích oblastech, ale na obsluhu procesů a procesní řízení. Tyto systémy využívají společný datový model vytvářející jednotnou datovou základnu, která je sdílena všemi funkcemi ERP systém a umožňuje všem funkcím v systému přístup k potřebným datům. Díky tomu například obchodník při potvrzování objednávky ví, zda je dané zboží právě na skladě či nikoliv. (Mejzlík, 2006)

Mejzlík (2006) definuje ERP systémy následovně:

„ERP (Enterprise Resource Planning) = účinný nástroj plánování a řízení klíčových interních podnikových procesů, který využívá jednotnou datovou základnu a umožňuje

přístup k jeho funkcím v reálném čase pro všechny úrovně řízení podniku, čímž umožňuje podniku co nejefektivnější transformaci vstupů na výstupy prostřednictvím dostupných zdrojů.“

S příchodem internetu mohly ERP systémy opustit hranice jediného podniku a komunikovat i se systémy dalších organizací. Mohlo tak dojít například velmi snadno k propojení všech poboček jedné obchodní společnosti prostřednictvím jednoho celopodnikového informačního systému.

Základem podnikového ERP systému bývá aplikační jádro a sada standardních modulů, které využívá prakticky každý typ podniku. Systém pokrývá zejména následující oblasti:

- Ekonomika, prostřednictvím které je řešeno především účetnictví, přijaté faktury, vydané faktury, banka, pokladna a majetek.
- Logistika a skladové hospodářství, které řeší problematiku nákupu, prodeje a řízení skladu.
- Lidské zdroje, jejichž předmětem je problematika personalistiky a mezd.
- Samostatnou oblastí bývá také marketing a v souvislosti s ním také řízení vztahů se zákazníky.
- Důležitou oblastí je také manažerské vyhodnocování, jehož předmětem je především tvorba a interpretace reportů, které mají za úkol analyzovat výkonost společnosti.

Konkrétními představiteli ERP systémů jsou například programy ABRA, Altus Vario, Helios, Microsoft Dynamics NAV, Money S5, Oracle Financials anebo SAP. (Andrlík & Mikulica, 2014)

3.2 Elektronický podpis

Elektronický podpis plní v podstatě shodné funkce jako vlastnoruční podpis na papírovém dokumentu. Tyto funkce jsou tedy následující:

- Identifikace autora podpisu.
- Garance, že podepsaný dokument nebyl po jeho podpisu změněn.
- Představuje v podstatě neodvolatelný právní úkon.

Elektronický podpis je možné zjednodušeně definovat jako certifikační nástroj, kterým můžete stvrdit svou identitu v internetovém prostředí. V právní teorii je „podpis“

dokumentu vykládán jako vyjádření písemného souhlasu s určitým projevem vůle, a je vyžadován k platnosti daného právního jednání (Zákon č. 297/2016 Sb., 2016)

3.2.1 Právní vymezení elektronického podpisu

Právní úprava vztahující se k úpravě elektronického podpisu má v současné době základ v unijním právu, a to konkrétně v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na evropském vnitřním trhu, pro které se běžně používá zkratka „eIDAS“ (electronic Identification, Authentication and trust Services). Toto nařízení nahradilo směrnicí 1999/93/ES o zásadách Společenství pro elektronické podpisy.

Účelem nařízení eIDAS je zejména zvýšit na evropské úrovni důvěryhodnost elektronických transakcí na vnitřním trhu tím, že poskytuje společný základ pro bezpečnou elektronickou komunikaci mezi občany, podniky a orgány veřejné moci, čímž posiluje efektivnost veřejných a soukromých on-line služeb, elektronického podnikání a elektronického obchodu v Evropské unii.

K provedení, resp. adaptaci, tohoto nařízení na národní úrovni byl v České republice přijat zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení eIDAS totiž stanovuje, že některé oblasti právní úpravy budou dodefinovány na národní úrovni. Jedná se zejména o část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru, která je použitelná od 1. července 2016. (Hanák & Pruška, 2020)

V nařízení eIDAS a zákoně č. 297/2016 Sb. lze identifikovat následující typy elektronického podpisu:

- Elektronický podpis (prostý)
- Zaručený elektronický podpis
- Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis (uznávaný podpis)
- Kvalifikovaný podpis

3.2.2 Prostý elektronický podpis

Prostý elektronický podpis je základním typem elektronického podpisu, který negarantuje identitu signatáře. S tímto typem elektronického podpisu se běžně setkáváme v soukromoprávních jednáních. Z právního hlediska je prostý elektronický podpis na úrovni vlastnoručního neověřeného podpisu. Tento typ podpisu tedy není možné využívat při jednání s orgány veřejné moci.

3.2.3 Zaručený elektronický podpis

Zaručený elektronický podpis garantuje, že obsah dokumentu nemůže být po podepsání změněn a zároveň, že podpis nemůže být zkopírován a následně vložen do jiného dokumentu. Zaručený elektronický podpis, který není založený na kvalifikovaném certifikátu nemůže však zcela důvěryhodně ověřit totožnost signatáře a tuzemské orgány veřejné moci proto logicky neuznávají žádný zaručený elektronický podpis, který nevydala některá z ověřených certifikačních autorit

3.2.4 Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu

Tento typ elektronického podpisu je založen na tzv. kvalifikovaném certifikátu, před jehož vydáním musí být ověřena totožnost podepisující osoby. Dle zákona se tento typ elektronického podpisu řadí do skupiny „uznávaných elektronických podpisů“ a lze ho tedy využít při jednání s orgány veřejné moci.

3.2.5 Kvalifikovaný elektronický podpis

Kvalifikovaný elektronický podpis představuje v současné době nejvyšší formu elektronického podpisu, který zajišťuje momentálně nejvyšší dostupnou míru ochrany proti zneužití podpisu. Před vydáním certifikátu je ověřena totožnost osoby. Na rozdíl od předchozího typu elektronického podpisu je však část certifikátu uložena na fyzický nosič, konkrétně čipovou kartu nebo USB token. Při podpisu dokumentu je pak nutné mít nosič k dispozici pro načtení certifikátu. (Zákon č. 297/2016 Sb., 2016)

3.3 Elektronická identifikace

Elektronická identifikace je pojem, se kterým se ve větší míře setkáváme od doby, kdy byly známy první návrhy nařízení eIDAS. Tento právní předpis definuje elektronickou identifikaci jako „postup používání osobních identifikačních údajů v elektronické

podobě, které jedinečně identifikují určitou fyzickou či právnickou osobu nebo fyzickou osobu zastupující právnickou osobu“. (Nařízení Evropského Parlamentu a Rady EU č. 910/2014, 2014)

V této souvislosti je vhodné zmínit, že funkce elektronické identifikace a elektronického podpisu, případně elektronické pečete, není možné zaměňovat. Podpisy a pečete slouží k vyjádření projevu vůle podepisující nebo pečetící osoby, například učinit konkrétní podání, elektronická identifikace slouží k identifikaci osoby.

Právní základ elektronické identifikace je v současné době definován v zákoně 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci. Zákon adaptuje právní řád ČR na část nařízení eIDAS, které stanovuje povinnost uznávat za jím stanovených podmínek prostředky pro elektronickou identifikaci pro přístup k on-line službám poskytovaných subjekty veřejného sektoru, které byly vydány v rámci oznámeného systému o elektronické identifikaci. Zákon stanovuje právní základ pro prokazování totožnosti s využitím elektronické identifikace, pakliže právní předpis nebo výkon působnosti vyžaduje prokázání totožnosti.

3.4 Elektronická fakturace

Portál Ministerstva financí České republiky (2018) definuje pojem elektronická faktura následovně: *„Elektronická faktura (dále jen „e-faktura“) je dokumentem v digitální podobě (elektronickým dokumentem) podle ustanovení § 2 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů a nařízení eIDAS. Může být doručena ve strukturovaném nebo nestrukturovaném datovém formátu. Může být účetním záznamem podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, daňovým dokladem podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, může sloužit i pro jiné účely (např. jako dodací list, záruční list, důkazní prostředek apod.).“*

Dle Evropské směrnice 2014/55/EU jsou strukturované datové formáty takové formáty, které umožňují elektronické a automatické zpracování dat. Nejčastěji se jedná o data ve formátu XML, ISDOC, IDOC nebo CSV.

Datový formát CSV, jehož název je zkratkou anglického slovního spojení Comma-separated values je určený primárně pro výměnu tabulkových dat. Soubor ve formátu CSV je tvořen řádky, ve kterých jsou jednotlivé položky odděleny čárkami. V současné

době se pro účely elektronické fakturace již formát CSV příliš nevyužívá, jelikož ho ve velké míře nahradil modernější formát XML a další z něj vycházející formáty.

Formát XML ukládá data do struktury, která je strojově i člověkem čitelná. Existuje velké množství programů, které mohou otevřít soubory XML. A protože jsou formátovány jako textové dokumenty, lze je prohlížet a upravovat pomocí základních textových editorů. Soubory XML se staly standardním způsobem ukládání a přenosu dat mezi programy a přes internet. (SouboryInfo, 2022)

ISDOC (Information System Document) je formát elektronické fakturace v ČR, který definovala "Pracovní skupina pro Elektronické standardy výměny dat" sdružení SPIS. Dne 16. října 2008 byla podepsána "Deklarace o společném postupu v oblasti řešení elektronické fakturace v ČR". Tato deklaráce vyjadřuje závazek jednotlivých výrobců ekonomických a ERP systémů vybudovat společný formát elektronické fakturace a do jednoho roku od jeho vyhlášení jej implementovat do svých komerčních řešení.

Formát ISDOC je určen pro posílání daňových dokladů nejen mezi korporacemi a orgány veřejné správy, ale také mezi menšími firmami či živnostníky. Má tu výhodu, že dovoluje používat elektronickou fakturaci bez jakýchkoliv dalších nákladů. Technicky vychází ISDOC z formátu XML, který je navíc podepsaný elektronickým podpisem dle standardu XML Signature. Pokud je certifikát elektronického podpisu vystaven některou z kvalifikovaných certifikačních autorit, pak výsledný dokument splňuje náležitosti daňového dokladu. V současné době je formát ISDOC schopna zpracovat drtivá většina účetních programů dostupných v České republice. (ICT UNIE, 2014)

3.5 Elektronická výměna dat

Elektronická výměna dat (Electronic Data Interchange – EDI) je elektronická výměna strukturovaných dat mezi dvěma aplikacemi dvou nezávislých subjektů, která je prováděna automaticky.

Elektronická výměna dat se netýká pouze faktur a účetních dokladů, ale také transportních dokumentů, nákupních objednávek a dalších dokumentů. Prostřednictvím EDI lze posílat obchodní dokumenty přímo z interní počítačové aplikace do systému obchodního partnera zcela automaticky, tedy bez jakéhokoliv lidského zásahu, což umožňuje zrychlení procesu přenosu dat a eliminaci chyb způsobených lidským faktorem.

Cílem EDI je postupně nahradit papírové dokumenty elektronickými a snížit tak náklady spojené s jejich výměnou a současně zvýšit efektivitu a kvalitu prováděných procesů. Doklady, které splňují náležitosti definovány v mezinárodním standardu pro EDI, mají stejnou právní váhu jako dokumenty „papírové“. Pomocí EDI mohou být propojeny různé informační systémy vně i uvnitř společnosti.

Mezinárodním standardem pro elektronickou výměnu dat je systém UN/EDIFACT (United Nations/Electronic Data Interchange For Administration, Commerce and Transport). Jedná se o mezioborovou normu, ve které jsou definovány struktury stovek zpráv pro komunikaci se státní správou, obchodní partnery atd. (Tvrdíková, 2008)

3.6 Přenos účetních informací z dokumentů

3.6.1 Vytěžování dat

Vytěžováním dat je míněna extrakce informací z dokumentů. Jedná se například o údaje na fakturách, objednávkách, formulářích atd. V současné době se vytěžování dat z dokladů pro účely účetnictví provádí převážně prostřednictvím technologie OCR (optical character recognition), která spočívá v optickém rozpoznávání znaků.

Konkrétněji metoda OCR získává data z tištěného textu prostřednictvím snímání naskenovaných dokumentů. Data jsou programem následně převedena do digitálního formátu, který umožňuje jeho další zpracování včetně importu do účetního nebo jiného podnikového softwaru. (APPEN LIMITED, 2021)

Díky tomuto mechanismu odpadá nutnost ručního přepisování dat z dokumentu do účetního softwaru, což vede k úspoře času účetních. Dobře fungující systém vytěžující data může navíc eliminovat chybovost, ke které dochází při ručním přepisu dat vlivem lidského faktoru.

Limitací používání OCR technologie je poměrně nízká variabilita dokladů. Pro správné načtení všech údajů je důležité rozmístění jednotlivých informací na dokladu. Při vytěžování dokladu se totiž zpravidla nastavují šablony dokladů, kde jsou definovány oblasti pro vytěžování údajů. Pokud se tedy rozmístění údajů na dokladu bude významně lišit od šablony, vytěžování nemusí fungovat. (Hyland Software, 2021)

V současné době softwaru na vytěžování dat často kombinují technologii OCR s prvky umělé inteligence a strojového učení. Tato kombinace vede ke snížení chybovosti a ke

zvysování variability vytěžovaných dokumentů, která metodu jinak poměrně významně limituje. Software využívající prvky umělé inteligence je například schopen si po sobě načtené údaje z dokladu zkontrolovat. Například dokáže pomocí algoritmu sečíst jednotlivé položky faktury a ověřit tak, zda načel celkovou částku na faktuře správně. V případě, že odhalí chybu je schopný jí sám opravit bez nutnosti lidského zásahu. (Gracey, 2019)

Na českém trhu je momentálně k dispozici nemalé množství softwarů postavených právě na zmíněné kombinaci využívání metody OCR v kombinaci s umělou inteligencí, které nabízejí vytěžování dat z dokladů. Konkrétním příkladem takového softwaru je například produkt Wflow.com od společnosti wflow.com Czech Republic s.r.o.

Prvním krokem při zpracování dokladů pomocí Wflow je příjem dokladů na sběrný e-mail, případně je doklady možné vyfotit do mobilní aplikace nebo nahrát přes webové rozhraní. Obsah dokladů následně vytěží umělá inteligence vytvořená společností Rossum. Digitální doklady ve formě strukturovaných dat jsou poté uloženy v uživatelském prostředí Wflow, kde čekají na schválení. Před samotným schválením je možné doklady upravovat, přiřazovat jim střediska či určovat platební priority. Po schválení dokladů proběhne automatické zaúčtování do účetního systému, který je integrovaný s Wflow. V posledním kroku jsou doklady uloženy v online archivu i s kvalifikovanými časovými razítky a podpisy. (Wflow.com, 2021)

Jak již bylo zmíněno výše, na českém trhu se v současnosti vyskytuje kromě Wflow mnoho dalších softwarů na vytěžování dat postavených na stejném nebo velmi podobném principu. Jako konkrétní příklady takových softwarů je možné uvést Inovio, Cashbot, Digidoc, Exon a další. (Red Stone Now, 2020) (INOVIO, 2022) (DIGIDOC, 2022)

3.6.2 QR faktura

Alternativou vytěžování dat z faktur může být importování dat z faktur prostřednictvím QR kódu. QR kód je zkratkou anglického výrazu „Quick Response“. Na rozdíl od běžného čárového kódu je QR kód dvourozměrným kódem a lze u něj přenášet informace vertikálně i horizontálně.

QR Faktura umožňuje zpracovávat došlé faktury naskenováním QR kódu a tím načíst základní hlavičková účetní data z faktury přímo do účetního programu. Tím se sníží možnost chybování při ručním přepisu dat. Základním předpokladem funkčnosti této

metody samozřejmě je, že přijatá faktura musí QR kód obsahovat. Drtivá většina moderních ekonomických systémů umožňuje při vystavování faktur QR kód automaticky na fakturu připojit.

Scanování QR kódu je možné provádět buď pomocí čtečky QR kódů, která bývá většinou připojena do počítače prostřednictvím USB portu nebo pomocí aplikace na mobilním zařízení.

QR kódy se jinak hojně využívají především ke zjednodušení bankovních plateb. Takový QR kód je označován jako „QR Platba“ a umožňuje načtení a automatické vyplnění platebních údajů přímo do internetového bankovníctví a velmi rychle a pohodlně tak provést úhradu. (Bláha, 2022)

Komora daňových poradců České republiky vypracovala v souvislosti s QR fakturou standard, který stanovuje mimo zásad a pravidla pro užívání této technologie také popis a konkrétní podobu QR kódu. QR fakturu je dle standardu také možné integrovat do QR platby a jeden QR kód tak může být nositelem jak účetních informací z faktury, tak údajů pro platbu. QR kód je v takovém případě označen jako „QR Platba+F“ (Komora daňových poradců České republiky, 2022)

Obrázek 3: Označení QR kódů na faktuře

QR kód, který obsahuje platební i účetní údaje (jde o integraci QR Faktury a QR Platby) bude označen popisem **QR Platba+F**.

Příklad:

QR kód, který obsahuje pouze účetní údaje (QR Faktura bez integrace) bude označen popisem **QR Faktura**.

Příklad:

Zdroj: Komora daňových poradců České republiky, 2022

3.7 Cloud computing

Cloud computing je model, který umožňuje sdílení konfigurovatelných výpočetních prostředků, jakými jsou například síť, výkon počítače, uložení dat apod. K těmto prostředkům je prostřednictvím tohoto modelu uživatelům zajištěn všudypřítomný přístup s minimálními požadavky na uživatele a také s minimálními požadavky na komunikaci s poskytovatelem prostředků. Přístup uživatelů k výpočetním prostředkům probíhá skrze internetové připojení. (Gála, Pour & Šedivá 2015)

Základní členění jednotlivých modelů služeb cloud computingu zahrnuje:

- **Poskytnutí softwaru jako služby (Software as a service, SaaS).** V tomto modelu jsou zákazníkovi poskytovány aplikace provozované jejich

poskytovatelem na jeho platformě či infrastruktuře. Zákazník v tomto případě nevládní ani nekontroluje infrastrukturu (sít', servery, datové úložiště...) prostřednictvím které jsou aplikace provozovány, nicméně většinou má možnost si do určité míry přizpůsobovat samotné aplikace.

- **Poskytnutí výpočetní platformy jako služby (platform as a service, PaaS).** Zákazníkovy jsou poskytovány kompletní prostředky jinými slovy platforma, kde může vyvíjet a provozovat aplikaci.
- **Poskytnutí infrastruktury jako služby (infrastructure as a service, IaaS)** V tomto modelu jsou zákazníkovi přímo poskytovány výpočetní zdroje, na které si nasadí software a aplikace dle vlastního uvážení (Gála, Pour & Šedivá 2015)

Zjednodušeně řečeno by se cloud computing dal také popsat jako ukládání, provoz programů a přístup k nim prostřednictvím internetového připojení. Poskytovatel cloudových služeb je zodpovědný za chod datových center, která zajišťují zabezpečení, výpočetní výkon a paměťovou kapacitu. Velmi významnou výhodou cloud computingu je úspora prostředků na nákup IT infrastruktury. Tato výhoda je obrovským přínosem především pro živnostníky a malé a střední podniky, pro které se stává využívání pokročilejších podnikových informačních systémů, mnohem dostupnější. (Algotech, 2020)

Cloudové řešení poskytují v dnešní době také společnosti nabízející účetní (ekonomický) software. Při výběru a implementaci účetního softwaru je tedy nutné zohlednit všechny dostupné varianty daného softwaru a vybrat tu pro daný subjekt nejvhodnější. ABRA FlexiBee například nabízí následující tři možnosti provozu svého softwaru:

- **Varianta cloudového řešení**

Cloudová varianta zajišťuje přístup a práci se systémem odkudkoliv. Zákazník k připojení potřebuje pouze svůj počítač a fungující internetové připojení a nemusí se starat o hardware serveru, zabezpečení ani zálohování.

- **Varianta vlastního serveru**

Při provozování systému na vlastním serveru má zákazník fyzický přístup k datům v systému. Musí tedy disponovat serverovým počítačem, pomocí kterého jsou jednotlivé počítače v síti propojovány. Zákazník také musí řešit

zabezpečení a zálohování dat. Na druhou stranu není přístup k datům v lokální síti limitován internetovým připojením.

- **Varianta lokálního PC**

V případě instalace na lokální (osobní) počítač má zákazník nejrychlejší přístup k datům a nejnižší pořizovací náklady. Přístup k datům není závislý na internetovém připojení, významnou nevýhodou je však nemožnost sdílet práci s ostatními. Jedná se o jednouživatelský přístup vhodný především pro živnostníky. Stejně jako o předešlé varianty musí zákazník řešit zabezpečení a zálohování dat. (ABRA Software, 2022)

3.8 Elektronická archivace

V současné době již řada dokumentů vzniká pouze v elektronické podobě, a to nejen na firemní či úřední úrovni. S rozvojem informačních technologií a s jejich nepřetržitým pronikáním do všech oborů lidské činnosti se množství těchto elektronických dokumentů neustále zvyšuje, což vede k nutnosti řešení otázky jejich dlouhodobého uchování (archivace).

Základním předpokladem pro zajištění důvěryhodnosti archivovaných dokumentů je, aby dokumenty splňovaly požadavky věrohodnosti původu, neporušenosti obsahu a čitelnosti. Věrohodnost původu elektronického dokumentu bývá zajištěna prostřednictvím aplikace elektronického podpisu, založeného na kvalifikovaném certifikátu. Neporušenost obsahu zaručuje aplikace kombinace uznávaného elektronického podpisu a kvalifikovaného časového razítka, které umožňuje prokázat čas vytvoření dokumentu. Pro zachování čitelnosti dokumentů k archivaci je nutné použít k tomu určené, odpovídající formáty souborů, které jsou definovány mezinárodními normami. Jedním z těchto formátů je například formát PDF/A, který je definován v normách ISO 19005-1:2005 a ISO 19005-2:2011. Tento formát se od klasického PDF liší především tím, že v něm není možné používat žádný externí obsah, jako například systémové fonty písma. Dostupnost externího obsahu v čase nemůže být zaručena a tím pádem by mohlo dojít ke ztrátě informace.

Legislativní rámec archivace elektronických dokumentů vymezují v současné době tři klíčové zákony:

- Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

Při archivaci je také nutné zvolit datové médium neboli nosič, na který budou dokumenty uloženy. Datová média je možné rozdělit následovně:

- Magnetická média – v dnešní době jsou nejpoužívanějšími magnetickými médii pro úschovu dat pevné disky. Výhodou pevných disků je jejich poměrně vysoká kapacita a relativně nízké pořizovací náklady. Data by měla na disku vydržet beze změny dlouhá léta. V současné době se na trhu běžně vyskytují pevné disky s kapacitou až 20 TB, které jsou z kapacitního hlediska schopné uchovat i desítky tisíc dokumentů. Nevýhodou těchto disků však může být jejich náchylnost k mechanickému poškození, které může znamenat ztrátu uložených dat.
- Optická média – mezi tato média patří především CD, DVD a Blu-Ray disky. Tato média jsou vhodná především pro archivaci menšího objemu dat. V porovnání s pevnými disky jsou optická média při přepočtení na 1 GB paměti dražší.
- Elektronická média – jedná se o SSD a flash disky nebo paměťové karty. Tato média jsou zpravidla menší a odolnější proti mechanickému poškození než média magnetická i optická. Oproti pevným diskům však disponují nižší kapacitou a zároveň jsou poměrně výrazně nákladnější.
- Cloud – další možností je využít služeb některého z cloudových uložišť. Nevýhodou cloudového uložení je fakt, že přístup k datům je závislý na internetovém připojení. Na druhou stranu je však možné se k datům dostat z více zařízení a prakticky odkudkoliv, kde je možné se připojit k internetu. (Hajduch, 2021)

3.9 Využívání mobilních aplikací

V dnešní době existuje celá řada mobilních aplikací, které dokáží uživatelům šetřit čas, zjednodušit některé účetní procesy nebo umožnit provádět některé procesy bez nutnosti přítomnosti u počítače.

Příkladem takové aplikace může být aplikace iDoklad, která umožňuje především vystavování faktur, odesílání dokladů zákazníkovi a vkládání přijatých faktur přes QR

kód. Tento typ aplikací je užitečný především pro podnikatele nebo malé podniky. (Solitea, 2022)

Také velké množství firem poskytujících ekonomické systémy v současné době nabízí svým klientům doplněk v podobě mobilní aplikace. Společnost STORMWARE s.r.o., která je tvůrcem ekonomického systému POHODA například nabízí mobilní aplikace mPOHODA a mKasa. Obě aplikace je možné napojit na zmíněný ekonomický systém, při čemž mPOHODA slouží primárně k vystavování faktur případně práci z účetními přehledy a výstupy, kdežto mKasa slouží především k vystavování účtenek V aplikaci mPOHODA se data ukládají na cloud, kdežto u aplikace mKasa se vše ukládá přímo do zařízení, tím pádem je v aplikaci možné pracovat i bez přístupu k internetu. (STORMWARE, 2022)

Vlastní mobilní aplikací disponuje také ekonomický systém HELIOS. Aplikace se nazývá HELIOS Mobile a uživatelům umožňuje plnohodnotný přístup do celého informačního systému, tedy veškeré potřebné agendy a funkce, prostřednictvím mobilního zařízení. (Asseco Solutions, 2022)

Také ekonomický systém SAP Fiori podobně jako HELIOS, umožňuje plnohodnotný přístup do prostředí informačního systému prostřednictvím mobilní aplikace SAP Fiori Client. (SAP SE, 2016)

4 Výzkum digitalizace účetnictví v praxi

4.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Cílem tohoto výzkumu je prozkoumat, na kolik jsou skutečně v současné době digitální metody v účetní praxi využívány a jaký postoj k digitalizaci účetní zaujímají. Výzkum bude zaměřen na zkoumání situace výhradně na území České republiky.

Na základě stanoveného cíle výzkumu bylo definováno celkem 6 výzkumných otázek:

VO1: Jaké účetní softwary jsou aktuálně v praxi nejvíce využívány?“

VO2: „Jakým způsobem postupují účetní při práci s doklady a jaké digitální metody k tomu využívají?“

VO3: „Jakým způsobem účetní zadávají bankovní výpisy do účetního softwaru?“

VO4: „V jaké podobě účetní archivují účetní závěrky a výroční zprávy?“

VO5: „Používají účetní v souvislosti se zpracováním účetnictví mobilní aplikace a které to případně jsou?“

VO6: „Jaký postoj zaujímají účetní k digitalizaci jako takové?“

4.2 Výzkumné metody a technika sběru dat

Sběr dat pro výzkum bude probíhat formou dotazníku, který bude kombinovat jak otevřené, tak uzavřené (předem definované) otázky. Bude se jednat o kvalitativní výzkum, který však ke sběru dat využívá dotazník, tedy kvantitativní metodu sběru dat. Výzkum tedy bude, jakožto kvalitativní, založen na metodě indukce. Nebude tedy ověřovat žádnou konkrétní hypotézu, ale jeho cílem bude vytvoření teorií a závěrů v souvislosti s daným tématem.

Dotazník se bude skládat celkem ze 14 otázek, které budou rozšířeny ještě o 3 doplňující otázky, které respondent bude nebo nebude vyplňovat v závislosti na tom, jakým způsobem odpoví na předcházející otázky. Vyplnění dotazníku by nemělo jednotlivým respondentům zabrat více než 10 minut. Důvodem zvolení kratší formy dotazníku je především větší očekávaná návratnost dotazníku a získání validnějších odpovědí. Dotazník bude připraven v elektronické podobě v prostředí webového softwaru Google Forms a následně bude rozeslán pomocí hromadného e-mailu členům Komory

certifikovaných účetních. Samotný sběr dat bude probíhat v průběhu dubna 2022. Podoba sestaveného dotazníku je obsažena v přílohách této práce (Příloha A). Získaná data budou vyhodnocena za použití tabulkového procesoru MS Excel.

4.3 Vymezení základního a výběrového souboru

Za základní soubor pro tento výzkum by se dali považovat všichni pracovníci, kteří v České republice působí přímo na pozici účetních nebo vykonávají činnosti s účetnictvím související a mají tak náležité informace jak o způsobu vedení účetnictví v organizaci, ve které působí, tak o nástrojích využívaných k vedení účetnictví.

Výběrový výzkumný soubor bude získán na základě využití nepravděpodobnostní metody výběru. Konkrétně budou k vyplnění dotazníku osloveni členové Komory certifikovaných účetních, která sdružuje odborníky z účetní profese. Tím pádem by její členové v drtivé většině měli působit na pozici účetních nebo vykonávat činnosti s účetnictvím související. Výběrový soubor tedy bude získán na základě nepravděpodobnostní metody výběru, která je pro kvalitativní výzkum typická.

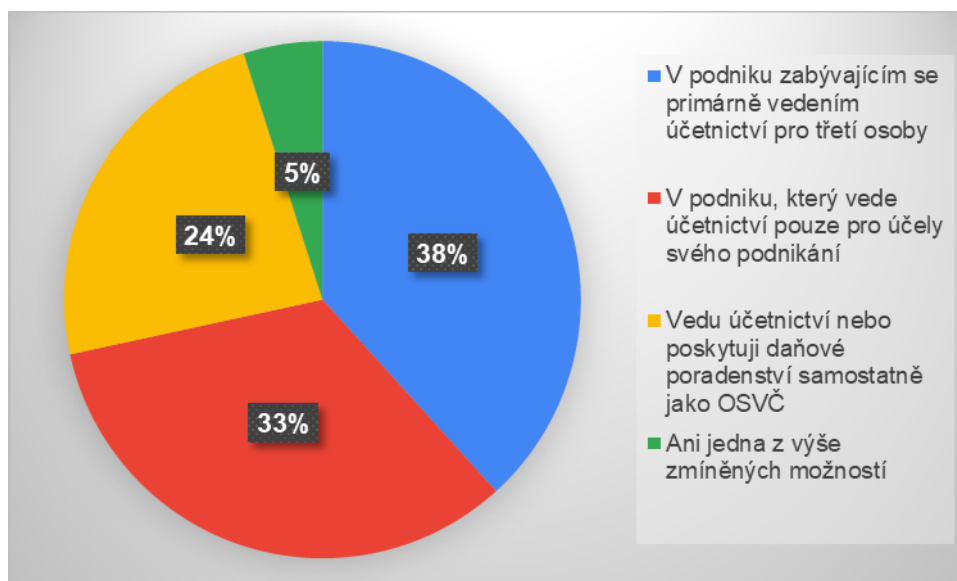
Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 81 respondentů. Tyto respondenti tedy tvoří výběrový výzkumný soubor neboli zkoumaný vzorek.

4.4 Charakteristika respondentů

4.4.1 Specifikace oblasti působení

První otázka rozdělila respondenty do 3 základních skupin podle oblasti jejich profesního působení. První skupinu respondentů tvoří osoby působící v podniku, který se zabývá primárně vedením účetnictví pro třetí osoby. Druhá skupina je pak tvořena osobami, působícími v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání. Třetí skupinu tvoří osoby, které vedou účetnictví nebo poskytují daňové poradenství samostatně jako OSVČ. Kromě těchto 3 skupin jsou v první otázce také vyčleněni respondenti, kteří nepatří ani do jedné z výše zmíněných skupin, jejichž odpovědi nebudou pro šetření validní, a tudíž nebudou brány v potaz.

Obrázek 4: Specifikace oblasti působení

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 4 zachycuje výsledky první otázky dotazníku v procentuálním zastoupení jednotlivých odpovědí. Celkem 31 respondentů odpovědělo, že působí v podniku, který vede účetnictví pro třetí osoby. Procentuálně se tedy jedná o 38 % z celkového počtu respondentů, jak je patrné z uvedeného grafu. 27 respondentů, tedy z 33 % jejich celkového počtu, uvedlo, že působí v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání. Dalších 19 respondentů uvedlo, že vedou účetnictví nebo poskytují daňové poradenství samostatně jako OSVČ. Zbývající 4 respondenti, kteří tvoří 5 % výběrového vzorku, se neztotožnili ani s jednou z uvedených možností. Odpovědi těchto 4 respondentů, tedy nebudou při dalším vyhodnocování dotazníku brány v potaz.

4.4.2 Specifikace podnikatelských subjektů

Druhá otázka je doplňující otázkou a respondent na ni odpovídá pouze v případě, že v první otázce uvedl, že působí buď v podniku zabývajícím se primárně vedením účetnictví pro třetí osoby, nebo v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání.

Otázka má za úkol blíže specifikovat podnikatelský subjekt, ve kterém daný respondent působí, z hlediska velikosti, konkrétně dle počtu zaměstnanců. Podnikatelské subjekty zde byly rozděleny do 4 základních skupin. Jednotlivé skupiny vycházejí z rozdělení podniků na mikro, malé, střední a velké. Mikro podnik je tedy chápán jako podnik, který

má méně než 10 zaměstnanců, malý podnik méně než 50 zaměstnanců, střední podnik méně než 250 a velký podnik více než 250.

Obrázek 5: Rozdělení podnikatelských subjektů dle velikosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 1: Rozdělení podnikatelských subjektů dle velikosti

Počet zaměstnanců	absolutní četnosti	relativní četnosti
Méně než 10	11	19%
Více než 10, ale méně než 50	18	31%
Více než 50, ale méně než 250	12	21%
Více než 250	17	29%
celkem odpovědí	58	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

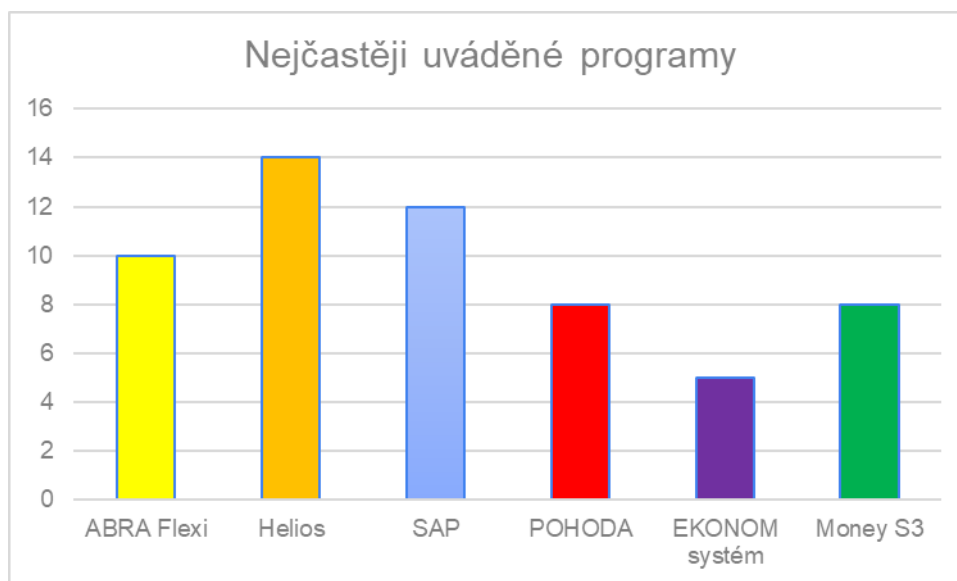
Výsledky odpovědí na druhou otázku jsou zachyceny jak na grafu na obrázku 5, tak v tabulce 1. Celkem 11 respondentů uvedlo, že působí v podniku s méně než 10 zaměstnanci. Dalších 18 respondentů zařadilo počet zaměstnanců v podniku, ve kterém působí, do rozmezí 10 až 50 zaměstnanců. 12 respondentů odpovědělo, že působí v podniku s více než 50 zaměstnanci, ale méně než 250. Zbývajících 17 respondentů uvedlo, že působí v podniku, který má více než 250 zaměstnanců.

4.5 Výsledky výzkumu

Výsledky šetření jsou řazeny chronologicky podle položených výzkumných otázek, na které se snaží odpovědět.

4.5.1 VO1: Používané účetní systémy

Obrázek 6: Respondenty nejčastěji uváděné programy, využívané pro vedení účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak ukázaly výsledky realizovaného dotazníkového šetření, respondenty nejvíce využívaný software pro vedení účetnictví je program Helios, který do dotazníku jako svůj účetní systém uvedlo celkem 14 respondentů. V odpovědích se při tom objevovaly různé verze programu Helios, konkrétně verze Red, Green a iNuvio. Většina respondentů však verzi softwaru nerozlišovala a uváděla jako používaný účetní systém pouze „Helios“.

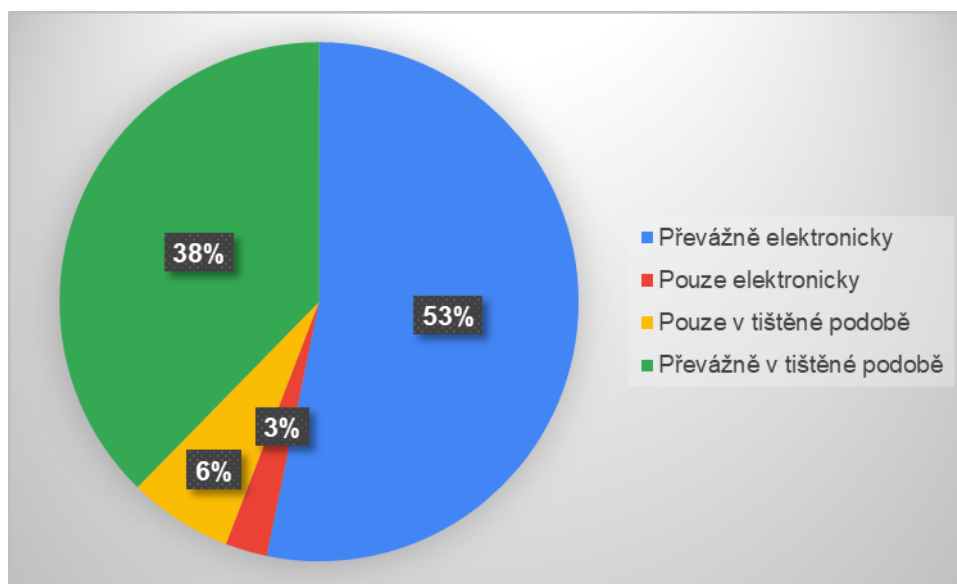
Druhým nejvíce využívaným softwarem je dle výsledků šetření program SAP. Celkem se v odpovědích vyskytl dvanáctkrát. Uvedeny byly verze SAP R3 a SAP 4 Hana, nicméně podobně jako v případě programu Helios, většina respondentů konkrétní verzi softwaru nerozlišovala a uváděla do odpovědi pouze „SAP“. Dalším, respondenty poměrně značně využívaným softwarem, je ABRA Flexi, který dle výsledků používá celkem 10 respondentů. Shodně 8 respondentů uvedlo, že používá software POHODA a Money S3. Dalších 5 respondentů používá dle odpovědí software EKONOM systém.

Dále se v odpovědích objevila celá řada dalších softwarů, které však byly v součtu v odpovědích uvedeny maximálně třikrát a pro přehlednost již nebyly zaneseny do grafu. Mezi tyto softwary patří například Aconto, PREMIER systém nebo STEREO od Ježek software.

4.5.2 VO2: Práce s účetními doklady

Pokud jde o **způsob příjmu dokladů do účetnictví**, respondentům byly nabídnuty 4 uzavřené varianty odpovědi. Konkrétně bylo možné uvést, že příjem dokladů do účetnictví probíhá „Převážně elektronicky“, „Pouze elektronicky“, „Pouze v tištěné podobě“ nebo „Převážně v tištěné podobě“.

Obrázek 7: Způsob příjmu dokladů do účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 2: Způsob příjmu dokladů do účetnictví

Převážně elektronicky	Pouze elektronicky	Pouze v tištěné podobě	Převážně v tištěné podobě	celkem
41	2	5	29	77
53%	3%	6%	38%	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

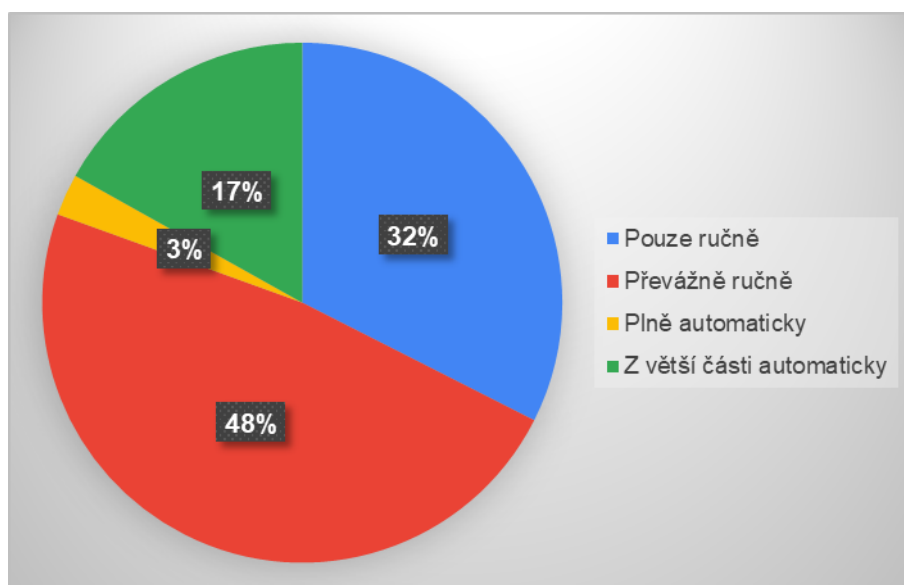
Z údajů zachycených na obrázku 7 a v tabulce 2 je patrné, že 53 % respondentů, tedy v absolutním vyjádření 41 respondentů, přijímá doklady do účetnictví převážně elektronicky. Dalších 29 respondentů, tedy 38 %, uvedlo, že u nich příjem dokladů probíhá převážně v tištěné podobě. Pouze 2 respondenti uvedli, že přijímají doklady

výhradně elektronicky a jen 5 respondentů odpovědělo, že přijímají doklady pouze v tištěné podobě.

Zadávání došlých faktur do účetního systému

V pořadí pátá otázka zkoumá způsob zadávání došlých neboli přijatých faktur do účetního programu. V dotazníku byly opět stanoveny 4 možné odpovědi, které reprezentují možnosti způsobu zadávání faktur. Respondenti tedy mohli jako odpověď zvolit „Pouze ručně“, „Převážně ručně“, „Plně automaticky“ nebo „Z větší části automaticky“.

Obrázek 8: Způsob zadávání došlých faktur do účetního systému

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 3: Způsob zadávání došlých faktur do účetního systému

Pouze ručně	Převážně ručně	Plně automaticky	Z větší části automaticky	celkem
25	37	2	13	77
32%	48%	3%	17%	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

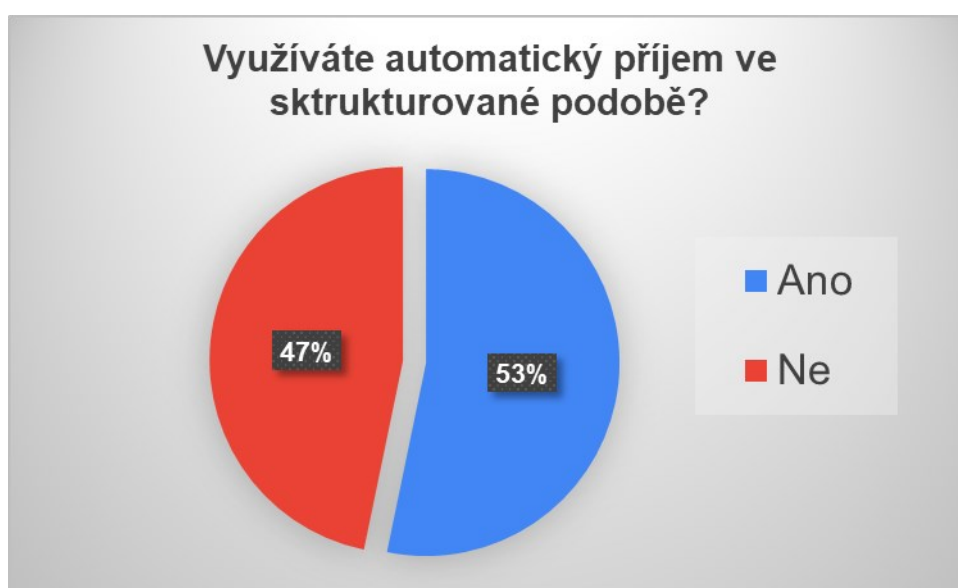
Na obrázku 8 je znázorněn graf, který zachycuje relativní četnosti výskytu jednotlivých odpovědní. Tabulka 3 pak kromě relativních četností obsahuje také absolutní četnosti. Většina respondentů se v dotazníku přiklonila k ručnímu zadávání faktur. 25 respondentů, tedy v relativním vyjádření 32 %, odpovědělo, že u nich zadávání faktur probíhá pouze ručně. Dalších 37 respondentů, kteří tvoří 48 % z hodnoceného vzorku, uvedlo, že došlé faktury zadávají převážně ručně. Z větší části automaticky probíhá

zadávaní faktur u 13 respondentů. Pouze 2 respondenti, tedy v relativním vyjádření pouhé 3 % respondentů, zpracovávají došlé faktury plně automaticky.

Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě

Dále bylo v rámci šetření zkoumáno, zda osoby účastníci se dotazníku využívají alespoň u některých ze svých partnerů automatický příjem dokladů ve strukturované podobě (např. ve formátu ISDOC, XML atd.). Dotazovaní mohli na otázku, zda využívají automatický příjem dokladů odpovědět buď „Ano“ nebo „Ne“.

Obrázek 9: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě

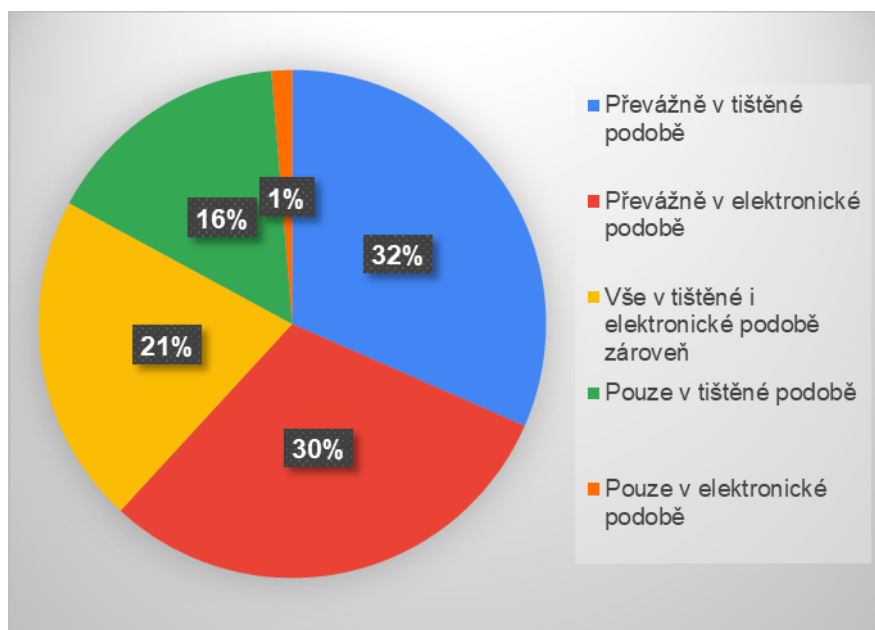
Zdroj: Vlastní zpracování

Nepatrně více než polovina respondentů, konkrétně 41 respondentů, uvedla, že využívá alespoň u některých ze svých partnerů automatického příjmu dokladů ve strukturované podobě. Naproti tomu 36 dotazovaných na otázku odpovědělo negativně, tedy nevyužívají automatického příjmu dokladů ve strukturované podobě.

Archivace účetních dokladů

Další z otázek byla zaměřena na **archivaci účetních dokladů**. Respondenti měli na otázku „V jaké podobě archivujete účetní doklady?“ na výběr z pěti možných odpovědí. Mohli uvést, že doklady archivují „Pouze v tištěné podobě“, „Převážně v tištěné podobě“, „Pouze v elektronické podobě“, „Převážně v elektronické podobě“ nebo „Vše v tištěné i elektronické podobě zároveň“.

Obrázek 10: Způsob archivace účetních dokladů

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4: Způsob archivace účetních dokladů

Způsob archivace	absolutní četnost	relativní četnost
Převážně v tištěné podobě	24	32%
Převážně v elektronické podobě	23	30%
Vše v tištěné i elektronické podobě zároveň	16	21%
Pouze v tištěné podobě	12	16%
Pouze v elektronické podobě	1	1%
Celkem	76	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 10 obsahuje graf zobrazující odpovědi dotazovaných osob na výše uvedenou otázku v relativních četnostech. Tabulka 4 pak obsahuje četnosti odpovědí jak v relativním, tak absolutním vyjádření. Z tabulky je mimo jiné také patrné, že celkový počet odpovědí na tuto otázku je pouze 76 ačkoliv u většina předcházejících otázek bylo zaznamenáno 77 odpovědí. Je to dané tím, že jeden z dotazovaných z neznámých důvodů na tuto otázku neodpověděl.

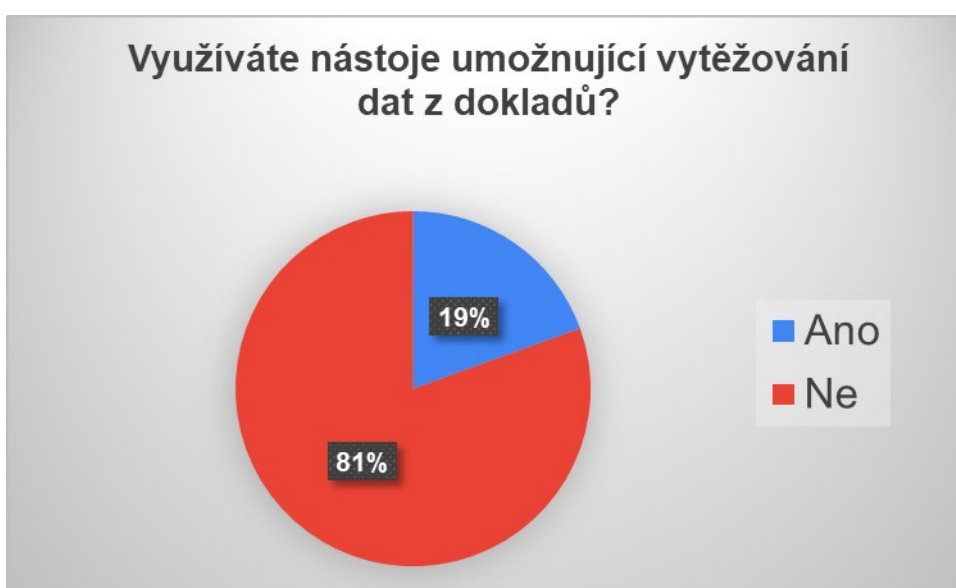
Celkem 24 dotazovaných osob, kteří tvoří zhruba 32% podíl na zkoumaném vzorku, uvedlo, že archivují doklady převážně v tištěné podobě. Dalších 23 respondentů, představujících asi 30 % vzorku, odpovědělo, že doklady archivují převážně v elektronické podobě. V 16 případech dotazované osoby uvedly, že archivují vše v tištěné

i elektronické podobě zároveň. Pouze v tištěné podobě archivuje 12 respondentů a jen jedna z dotazovaných osob uvedla, že archivuje pouze v elektronické podobě.

Vytěžování dat z dokladů

Zkoumáno bylo také používání vytěžování dat z dokladů. Konkrétně měli dotazovaní odpovědět, zda využívají některý z nástrojů, který umožňuje vytěžování dat z dokladů a jejich částečné nebo plně automatické zpracování. Na otázku bylo možné odpovědět buď „Ano“ nebo „Ne“.

Obrázek 11: Vytěžování dat z dokladů

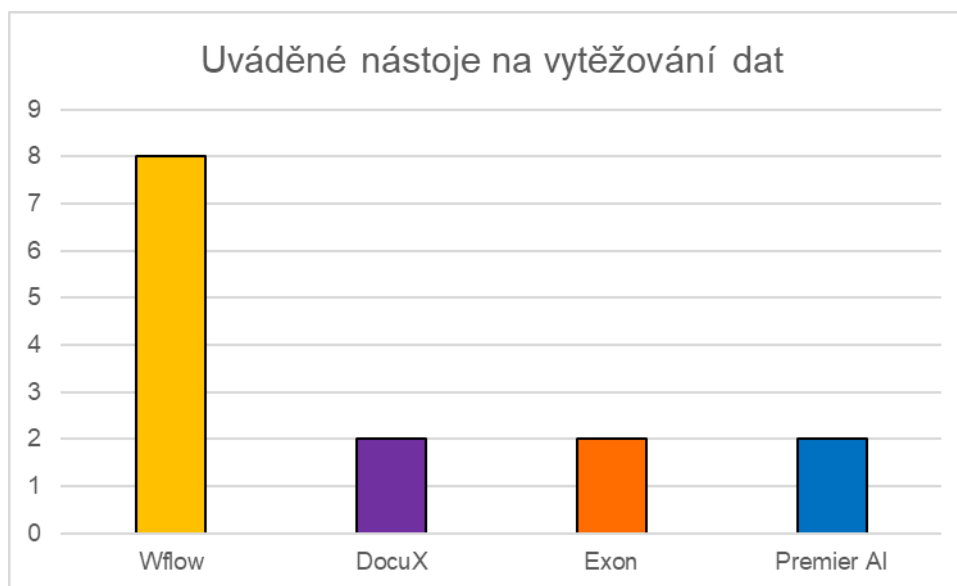
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu na obrázku 11 je patrné, že drtivá většina respondentů, konkrétně 81 % z nich, uvedla, že nepoužívá žádný nástroj umožňující vytěžování dat z dokladů. Pouze 15 z celkového počtu 77 dotazovaných odpovědělo na otázku kladně, tedy využívají některý z nástrojů umožňující vytěžování dat z dokladů.

Konkrétní nástroje umožňující vytěžování dat z dokladů

Navazující doplňující otázka měla za úkol zjistit, které konkrétní nástroje umožňující vytěžování dat z dokladů respondenti využívají. Dotazované osoby na ni odpovídaly pouze v případě, že v přecházející otázce uvedly, že využívají některý z nástrojů umožňující vytěžování dat z dokladů.

Obrázek 12: Nástroje na vytěžování dat z dokladů uvedené v odpovědích

Zdroj: Vlastní zpracování

V sloupcovém grafu, znázorněném na obrázku 12, jsou zobrazeny nástroje umožňující vytěžování dat z dokladů, uvedené dotazovanými osobami. Z grafu je patrné, že nejvíce respondenty využívaný nástroj, je jednoznačně Wflow, které do dotazníku uvedlo celkem 8 respondentů. Další uváděné nástroje byly DocuX, Exon a dále rozšíření účetního systému Premier, který nabízí vlastní integrované řešení pro vytěžování dat z dokladů „Premier AI“. Jak je možné vyčíst z grafu, každý z těchto tří zmíněných nástrojů se v odpovědích vyskytl dvakrát.

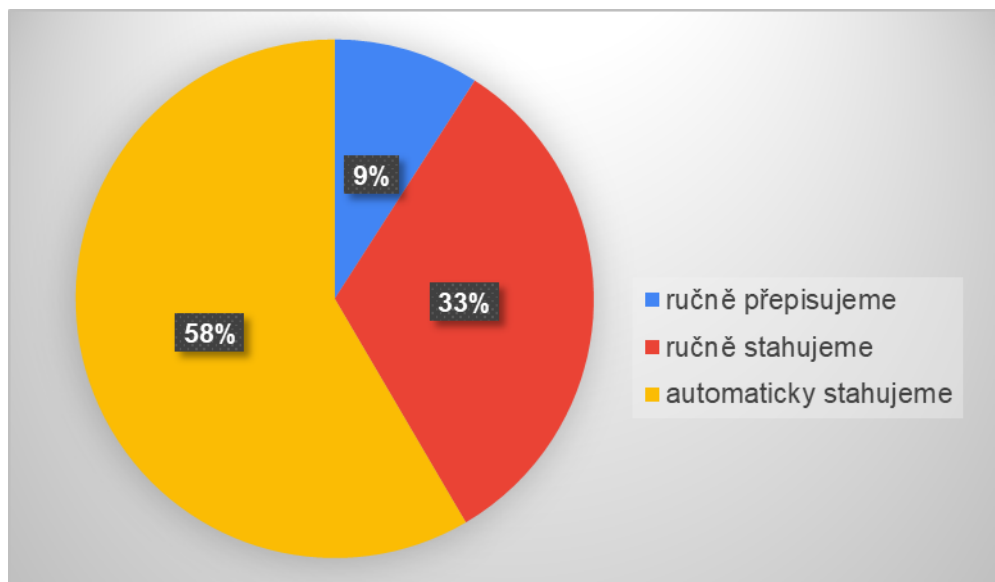
Jeden respondent dále do odpovědi uvedl pouze „SAP“. Tento software, však dle dostupných informací, nedisponuje vlastním integrovaným nástrojem pro vytěžování dat z dokladů a je ho možné provázat pouze s některými z dostupných nástrojů nabízenými nezávislými subjekty. Tato odpověď proto není pro šetření validní.

4.5.3 VO3: Práce s bankovními výpisy

Další z otázek se zabývala zkoumáním **způsobu zadávání bankovních výpisů do účetního systému**. Dotazované osoby měly vybrat jeden ze 3 možných postupů zadávání výpisů do účetního systému, který je v jejich profesní praxi aplikován. Konkrétně mohly zvolit variantu „ručně přepisujeme“, „ručně stahujeme“ nebo „automaticky stahujeme“. Ručním stahováním výpisů se přitom rozumí postup, kdy pracovník musí nejprve ručně výpisy stáhnout z portálu příslušné banky a následně nahrát do účetního systému. Automatické stahování výpisů je naproti tomu chápáno, jako proces, který probíhá bez

nutnosti jakéhokoliv zásahu pracovníka. Výpisy jsou tedy stahovány a následně nahrávány zcela automaticky.

Obrázek 13: Způsob zadávání bankovních výpisů do účetního systému

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 5: Způsob zadávání bankovních výpisů do účetního systému

ručně přepisujeme	ručně stahujeme	automaticky stahujeme	celkem
7	25	45	77
9%	32%	58%	100%

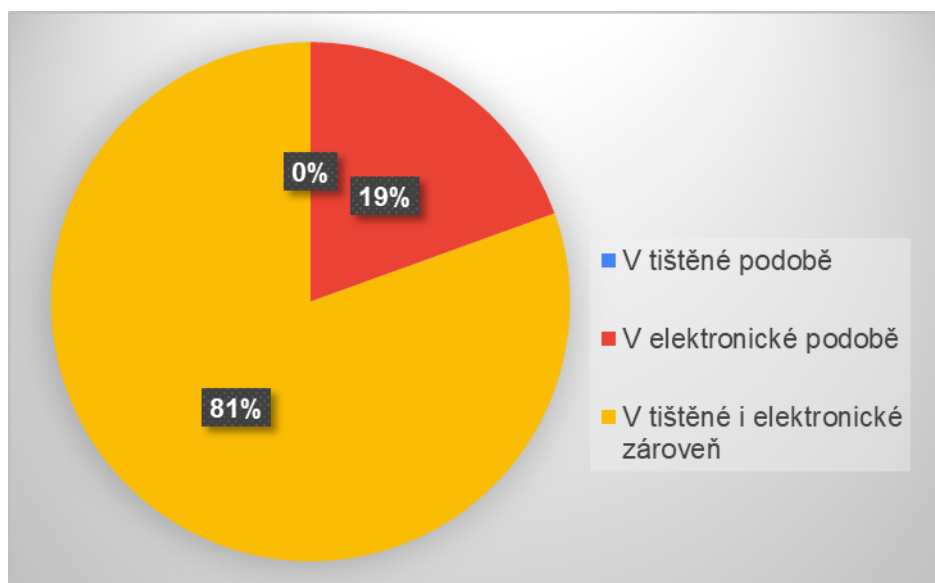
Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi jsou shrnuty na obrázku 13, který obsahuje relativní četnosti výskytu jednotlivých variant v odpovědích, a dále také v tabulce 5, která kromě relativních četností výskytu odpovědí obsahuje také četnosti absolutní. Ze zmíněného grafu a tabulky je tedy patrné, že více než polovina respondentů, konkrétně v absolutním vyjádření 45 a v relativním vyjádření 58 %, uvedla, že výpisy automaticky stahují. Dalších 25 respondentů, tvořící 32 % podíl zkoumaného vzorku, výpisy ručně stahuje. Pouhých 7 respondentů, tedy jen 9 % z nich, výpisy do účetního programu ručně přepisuje.

4.5.4 VO4: Podoba archivace účetních závěrek a výročních zpráv

Další zkoumanou problematikou, je způsob, respektive podoba, v jaké respondenti archivují účetní závěrky a výroční zprávy.

Obrázek 14: Způsob archivace účetních závěrek a výročních zpráv

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 6: Způsob archivace účetních závěrek a výročních zpráv

V tištěné podobě	V elektronické podobě	V tištěné i elektronické zároveň	celkem
0	15	62	77
0%	19%	81%	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu uvedeném na obrázku 14 a tabulky 6 je možné vyčíst, že v účetní závěrky a výroční zprávy nearchivuje výhradně v tištěné podobě žádný z respondentů. Výrazná většina dotazovaných osob, konkrétně 81 % osob ze zkoumaného vzorku, uvedla, že archivují účetní závěrky a výroční zprávy v tištěné i elektronické podobě zároveň. Zbýlých 19 % respondentů archivuje účetní závěrky a výroční zprávy pouze v elektronické podobě.

4.5.5 VO5: Využívání mobilních aplikací

Dalším zkoumaným tématem, bylo využívání mobilních aplikací v souvislosti s vedením účetnictví.

Obrázek 15: Využívání mobilních aplikací v souvislosti s vedením účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu vyobrazeném na obrázku 15 je patrné, že drtivá většina respondentů, uvedla, že nepoužívá v souvislosti se zpracováním účetnictví žádné mobilní aplikace. Tato většina tvořila 96 % ze zkoumaného vzorku. Pro využívání mobilních aplikací se vyslovily pouze 3 dotazované osoby z celkového počtu 77 dotazovaných.

Konkrétní mobilní aplikace využívané respondenty v souvislosti s vedením účetnictví

Následující otázka, byla otázkou doplňující. Respondenti na ni odpovídali pouze v případě, že v předcházející otázce uvedli, že využívají v souvislosti s vedením účetnictví nějaké mobilní aplikace. Cílem otázky bylo zjistit, jaké konkrétní mobilní aplikace respondenti používají.

Na otázku tedy odpovídali pouze 3 respondenti. 2 z těchto respondentů uvedli, že používají aplikaci mPohoda, která je doplňkem k ekonomickému systému Pohoda. Zbývající jeden respondent uvedl, že používá mobilní klíč eGovernmentu a mobilní banku. Zmíněné aplikace však souvisí se zpracováním účetnictví pouze okrajově.

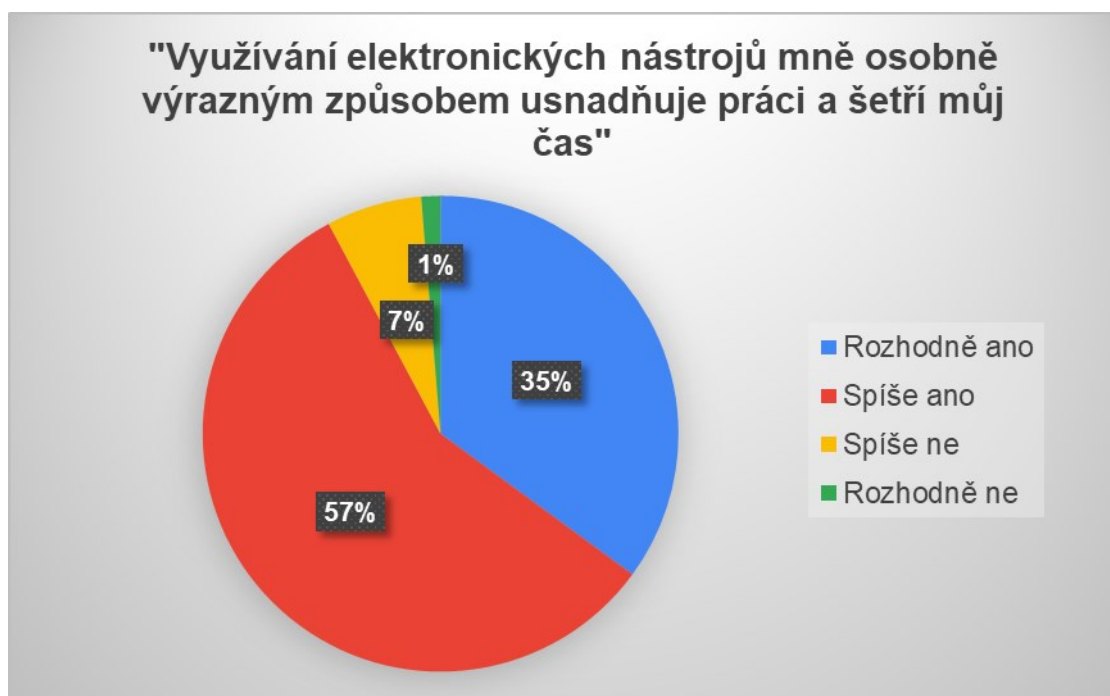
4.5.6 VO6: Postoj účetních k digitalizaci

Postoj k využívání elektronických nástrojů

Závěrečný segment dotazníku, je věnován zkoumání osobního postoje účetních k digitalizaci jako takové. První otázka z tohoto segmentu zkoumá, na kolik respondenti

souhlasí s následujícím tvrzením: „Využívání elektronických nástrojů mně osobně výrazným způsobem usnadňuje práci a šetří můj čas“. Respondenti odpovídali prostřednictvím výběru jedné ze 4 možných variant. Mohli zvolit variantu „Rozhodně ano“, „Spíše ano“, „Spíše ne“ nebo „Rozhodně ne“.

Obrázek 16: Postoj k využívání elektronických nástrojů

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 7: Postoj k využívání elektronických nástrojů

Zaznamenané odpovědi na otázku č. 14				
Tvrzení: "Využívání elektronických nástrojů mně osobně výrazným způsobem usnadňuje práci a šetří můj čas"				
Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	celkem
27	44	5	1	77
35%	57%	6%	1%	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle zaznamenaných odpovědí, které jsou shrnuty v grafu na obrázku 16 a v tabulce 7, je možné říci, že drtivá většina respondentů se přiklání k tomu, že využívání elektronických nástrojů jim výrazným způsobem usnadňuje práci a šetří jejich čas. Konkrétně 35 % respondentů do dotazníku uvedlo, že rozhodně souhlasí s výše zmíněným tvrzením a dalších 57 %, uvedlo, že s ním spíše souhlasí. Pouze 5 respondentů uvedlo, že se zmíněným tvrzením spíše nesouhlasí a jen jeden jediný respondent vyjádřil důrazný nesouhlas s tvrzením a v dotazníku uvedl, že s tvrzením rozhodně nesouhlasí.

Postoj k zavádění nových technologií

Následující otázka měla prověřit postoj respondentů k zavádění nových technologií, tedy zda sami jsou iniciátory změny, nebo mají k zavádění nových technologií spíše pasivní, či dokonce negativní přístup. Respondenti měli za úkol vybrat tvrzení, které nejlépe koresponduje s jejich postojem k zavádění nových technologií. Na výběr měli z následujících tvrzení: „Aktivně vyhledávám a implementuji nové digitální nástroje“, „Nové digitální nástroje implementuji až v případě, kdy to po mě vyžaduje okolí“, „Implementaci nových digitálních nástrojů se snažím raději vyhnout“ nebo „Ani jedno z výše zmíněných tvrzení“.

Obrázek 17: Postoj k zavádění nových technologií

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8: Postoj k zavádění nových technologií

Postoj k zavádění nových technologií		
	absolutní četnosti	relativní četnosti
Aktivně vyhledávám a implementuji nové digitální nástroje	34	44%
Nové digitální nástroje implementuji až v případě, kdy to po mě vyžaduje okolí	27	35%
Implementaci nových digitálních nástrojů se snažím raději vyhnout	5	7%
Ani jedno z výše zmíněných tvrzení	11	14%
Celkem	77	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf znázorněn na obrázku 17 zachycuje výskyt jednotlivých odpovědí v relativním vyjádření. V tabulce 8 jsou pak odpovědi zachyceny jak i relativním, tak absolutním, vyjádření. Celkem 34 dotazovaných osob, kteří tvoří přibližně 44 % zkoumaného vzorku, uvedlo, že aktivně vyhledávají a implementují nové digitální nástroje. Dalších 27 respondentů, tedy přibližně 35 % jejich celkového počtu, se vyslovilo pro pasivní přístup k zavádění nových technologií, tedy odpovědělo, že nové digitální nástroje implementují až v případě, kdy to po nich vyžaduje okolí. Implementaci nových digitálních nástrojů se raději snaží vyhnout pouze 5 respondentů, mající na zkoumaném vzorku asi 7 % podíl. Zbývajících 11 respondentů se neztotožnilo ani s jedním ze zmíněných tvrzení.

Vnímání finančních a časových nákladů na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy

Další z otázek zkoumá, jak respondenti subjektivně hodnotí finanční a časové náklady na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy. Otázka je opět formulována prostřednictvím vyjádření míry souhlasu nebo nesouhlasu s uvedeným tvrzením. Otázka je tedy formulována následovně: Souhlasíte s následujícím tvrzením? „Finanční a časové náklady na zavedení digitálních metod jsou většinou větší než jejich přínosy“.

Obrázek 18: Vnímání finančních a časových nákladů na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9: Vnímání finančních a časových nákladů na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy

Tvzení: „Finanční a časové náklady na zavedení digitálních metod jsou většinou větší než jejich přínosy“				
Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Celkem
5	22	40	9	76
7%	29%	53%	12%	100%

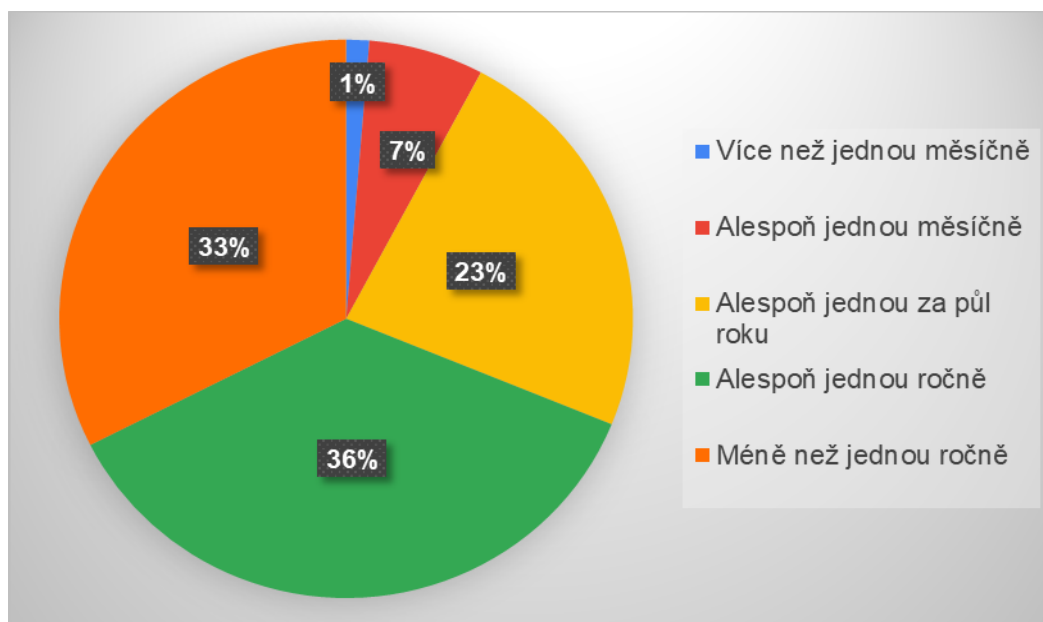
Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledné odpovědi jsou shrnuty v grafu zachyceném na obrázku 18 a také v tabulce 9. Ze zmíněné tabulky je patrné, že se na otázku podařilo získat pouze 76 odpovědí. Jeden z respondentů totiž z neznámých důvodů nevybral žádnou z možných odpovědí. Celkem 40 respondentů, kteří tvoří přibližně 53 % zkoumaného vzorku, se vyjádřilo, že s uvedeným tvrzením spíše nesouhlasí. Dalších 9 respondentů, tedy asi 12 % z jejich celkového počtu, uvedlo, že s tvrzením rozhodně nesouhlasí. 22 respondentů pak s tvrzením spíše souhlasí. Zbývajících 5 respondentů se zmíněným tvrzením rozhodně souhlasí.

Přístup ke vzdělávání v oblasti digitalizace

Poslední otázka v dotazníku, byla zaměřena na přístup respondentů ke vzdělávání v oblasti digitalizace. Konkrétně měla otázka umožnit zjistit, s jakou frekvencí se respondenti účastní odborných školení, workshopů nebo jiných akcí, jejichž hlavní náplní je digitalizace. Dotazované osoby měly na výběr celkem z pěti možností určujících jejich přibližnou frekvenci účasti na zmíněných akcích. Konkrétně mohly vybrat, že se akcí účastní „Více než jednou měsíčně“, „Alespoň jednou měsíčně“, „Alespoň jednou za půl roku“, „Alespoň jednou ročně“ nebo „Méně než jednou ročně“.

Obrázek 19: Frekvence účasti na vzdělávacích akcích zaměřených na digitalizaci

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Frekvence účasti na vzdělávacích akcích zaměřených na digitalizaci

	absolutní četnosti	relativní četnosti
Více než jednou měsíčně	1	1%
Alespoň jednou měsíčně	5	7%
Alespoň jednou za půl roku	18	23%
Alespoň jednou ročně	28	36%
Méně než jednou ročně	25	33%
Celkem	77	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Shrnutí odpovědí na poslední, sedmnáctou, otázku je obsahem grafu na obrázku 19 a také tabulky 10. Pouze jeden respondent se účastí zmíněných vzdělávacích akcí více než jednou měsíčně. Dalších pět respondentů navštíví tyto akce alespoň jednou měsíčně. 18 dotazovaných osob, kteří tvoří přibližně 23 % zkoumaného vzorku, se účastní zmíněných akcí alespoň jednou za půl roku. Alespoň jednou ročně se vzdělávacích akcí zaměřených na digitalizaci účastní 28 respondentů. 25 respondentů, tedy přibližně třetina ze zkoumaného vzorku, se účastní zmíněných akcí méně než jednou ročně.

4.6 Diskuse a závěry výsledků výzkumu

Co se týče struktury respondentů z hlediska oblasti jejich působení, dá se říci, že se zastoupení jednotlivých skupin, které byly vydefinovány v první otázce dotazníku, jeví relativně rovnoměrně. Není však možné říci, do jaké míry struktura respondentů kopíruje zastoupení jednotlivých skupin v populaci, jelikož přesné údaje o ní nejsou známy.

Také zastoupení jednotlivých druhů podnikatelských subjektů rozdělených dle velikosti, které byly vymezeny v otázce č. 2, se jeví poměrně rovnoměrně. Ve zkoumaném vzorku se vyskytují všechny druhy podniků a četnosti jejich výskytů se významným způsobem neliší.

Z dotazníku vyplynulo, že mezi respondenty nejvíce používaným účetním programem je software Helios. Druhé největší četnosti výskytu pak dosáhl software SAP. Mezi další často používané softwary patří ABRA Flexi, POHODA, Money S3 a Ekonom systém (viz obrázek 6).

Dle odpovědí, u respondentů nepatrně převládá elektronický způsob příjmu dokladů do účetnictví, oproti příjmu dokladů v papírové podobě. Zadávání došlých faktur do účetního systému, je však, dle odpovědí respondentů v poměrně výrazné většině případů, stále prováděno ručně. A to navzdory tomu, že zhruba polovina respondentů využívá alespoň u některých ze svých partnerů automatický příjem dokladů ve strukturované podobě.

V případě archivace účetních dokladů se větší část respondentů také přiklání spíše k archivaci v tištěné podobě nebo případně ke kombinaci papírové a elektronické archivace. Pouze v elektronické podobě však doklady archivuje jen jeden respondent. Archivace dokladů je samozřejmě úzce provázaná se způsobem příjmu dokladů. Pokud účetní jednotka přijímá doklady v tištěné podobě, bude je pravděpodobně v tištěné podobě také archivovat.

Nástroje umožňující vytěžování dat z dokladů nejsou mezi respondenty příliš používané. Tyto nástroje používá pouze asi pětina respondentů. Jednoznačně nepoužívanějším nástrojem, umožňujícím vytěžování dat, je mezi dotazovanými osobami Wflow.

U zadávání bankovních výpisů do účetního systému je míra digitalizace a automatizace poměrně vysoká. Ruční přepis bankovních výpisů stále praktikuje méně než desetina respondentů. Více než polovina dotazovaných osob výpisy stahuje plně automaticky.

V případě archivace účetních závěrek a výročních zpráv drtivá většina dotazovaných osob archivuje zároveň v elektronické i tištěné podobě, avšak žádný z respondentů tyto dokumenty nearchivuje pouze v tištěné podobě.

Mobilní aplikace v souvislosti se zpracováním účetnictví nevyužívá téměř žádná z dotazovaných osob. Pouze 2 respondenti uvedli do dotazníku relevantní příklad aplikace související s účetnictvím, kterou byla aplikace mPohoda.

V segmentu dotazníku zkoumající osobní postoj respondentů k digitalizaci se drtivá většina dotazovaných osob vyjádřila souhlasně k tvrzení, které ve zkratce vyjadřovalo, že využívání elektronických nástrojů usnadňuje práci a šetří čas.

Co se týče zavádění nových technologií, zhruba polovina respondentů má k problematice aktivní přístup, tedy aktivně se snaží vyhledávat a implementovat nové digitální nástroje. Druhá polovina dotazovaných osob, však k zavádění nových technologií přistupuje spíše pasivně, tedy nové technologie implementuje až v případě, že to po nich vyžaduje okolí nebo se jim dokonce vědomě snaží úplně vyhnout.

Větší část respondentů si nemyslí, že finanční a časové náklady na zavedení digitálních metod jsou většinou větší než jejich přínosy. Zhruba třetina respondentů, si však myslí opak.

Přístup ke vzdělávání v oblasti digitalizace je u dotazovaných osob poměrně různorodý. Třetina z nich se účastní vzdělávacích akcí zaměřených na digitalizaci méně než jednou ročně. Další třetina ke vzdělávání přistupuje zodpovědněji a účastní se zmíněných akcí minimálně jednou za rok. Poslední třetina se akcí účastní alespoň jednou za půl roku nebo někteří alespoň jednou měsíčně a jeden respondent dokonce více než jednou měsíčně.

V souhrnu by se tedy dalo říci, že ačkoliv digitální metody jsou v praxi velkou částí respondentů využívány, prostor pro jejich další rozšiřování a větší využívání je stále značný. Velký potenciál pro rozšíření používání digitálních metod, je z mého pohledu možné spatřovat především ve zpracování účetních dokladů, a to jak ve způsobu přijímání dokladů, tak v jejich zadávání a archivaci.

Větší část respondentů dle výsledků dotazníku zaujímá k digitalizaci, jako takové, spíše pozitivní postoj. Asi třetina dotazovaných osob, však k digitalizaci zaujímá spíše negativní postoj a není přesvědčena o tom, že její výhody skutečně převyšují náklady spojené se zavedením a provozem digitálních metod.

4.6.1 Výsledky výzkumu za využití diferenciacce respondentů do skupin dle oblasti působení

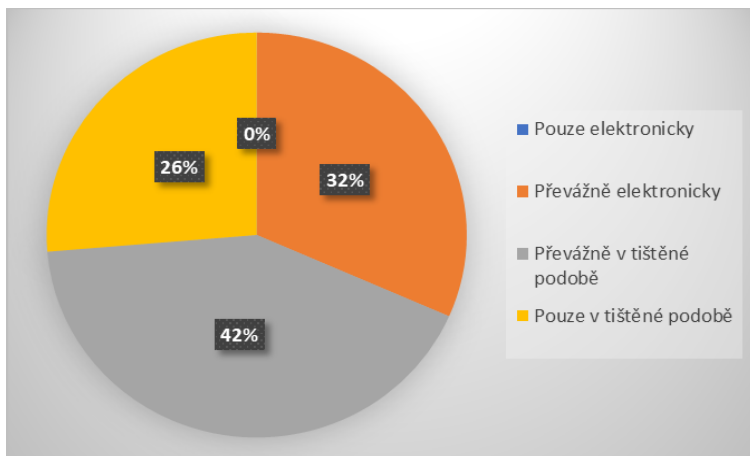
Další z možností, jak můžeme na získaná data nahlížet a dále s nimi pracovat, je diferenciacce respondentů do jednotlivých skupin, dle zvoleného kritéria a následné porovnávání výsledků mezi jednotlivými skupinami.

První kritérium, které se pro rozdělení nabízí, je v případě tohoto výzkumu rozdělení respondentů do skupin dle oblasti působení, tedy na osoby působící v podniku zabývající se primárně vedením účetnictví pro třetí osoby, dále jen „Účetní firmy“, dále osoby působící v podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání, dále jen „Firmy“ a osoby, které vedou účetnictví nebo poskytují daňové poradenství samostatně jako OSVČ, dále jen „OSVČ“.

4.6.2 Práce s doklady v definovaných skupinách

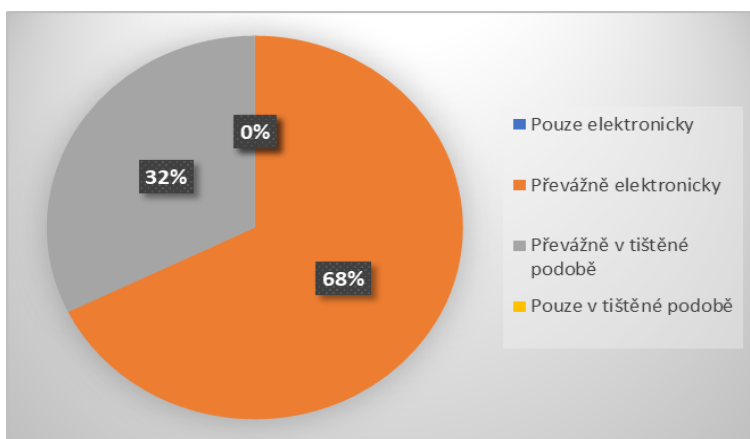
Jako zajímavá oblast pro porovnání výsledných odpovědí mezi třemi definovanými skupinami se jeví například práce s doklady. První otázkou, která se problematikou dokladů zabývá je otázka č. 4, která je formulována následovně: „Jakým způsobem u vás probíhá příjem dokladů do účetnictví“? Porovnání odpovědí mezi jednotlivými skupinami respondentů je možné pozorovat na obrázcích 20, 21 a 22.

Obrázek 20: Příjem dokladů do účetnictví – OSVČ

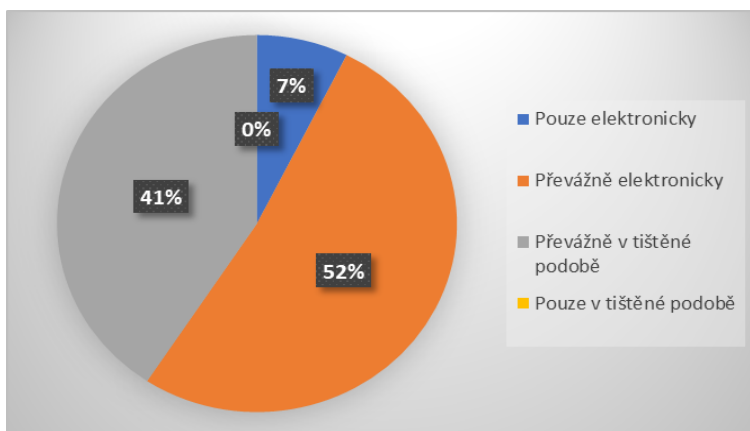
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 21: Příjem dokladů do účetnictví – Účetní firmy

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 22: Příjem dokladů do účetnictví – Firmy

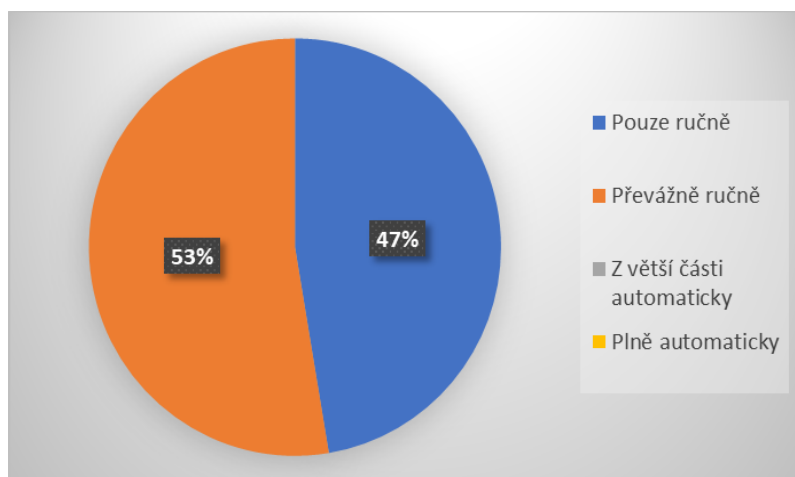

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud porovnáme shrnutí odpovědí otázky č. 4, rozdělené na jednotlivé skupiny, na obrázcích 20, 21 a 22, můžeme pozorovat, že pouze v tištěné podobě přijímá doklady jen skupina respondentů OSVČ. Konkrétně přijímá doklady pouze v tištěné podobě 26 % OSVČ a dalších 42 % jich přijímá doklady převážně v tištěné podobě. Většina OSVČ tedy přijímá doklady spíše v tištěné podobě než v elektronické. V případě Účetních firem a Firem je situace opačná. Většina respondentů ve zmíněných dvou skupinách, využívá více elektronického příjmu dokladů, než příjmu dokladů v tištěné podobě.

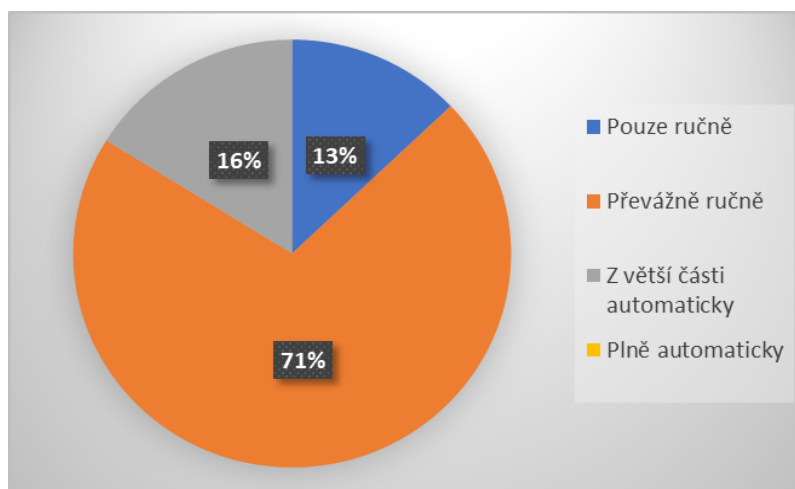
Následující, v pořadí pátá, otázka se zabývá zadáváním došlých faktur do účetního systému. Porovnání odpovědí respondentů, rozdělených na jednotlivé skupiny, je možné při vizuálním srovnání grafů na obrázcích 23, 24 a 25.

Obrázek 23: Zadávání faktur do účetního systému – OSVČ

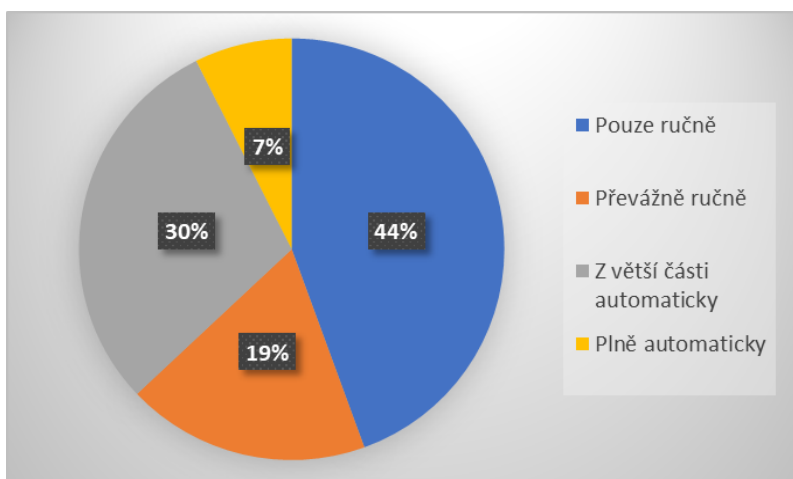
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 24: Zadávání faktur do účetního systému – Účetní firmy

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 25: Zadávání faktur do účetního systému – Firmy

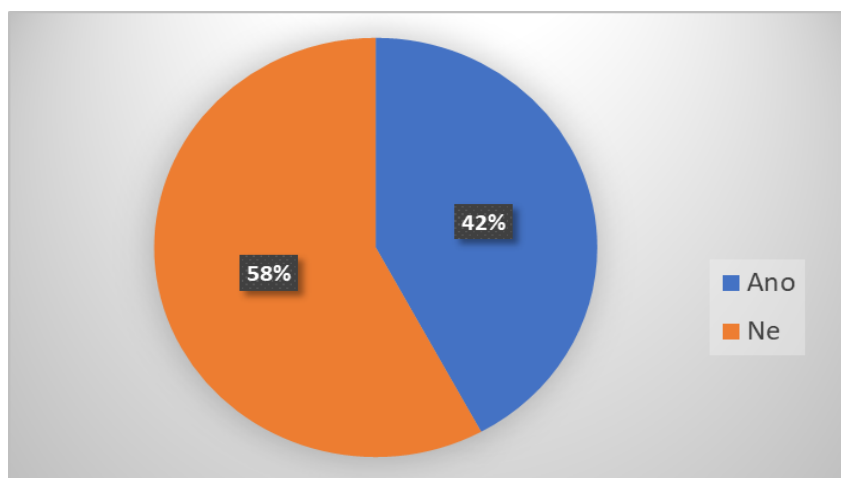

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedených obrázků (23, 24, 25) je patrné, že nejnižšího stupně automatizace dosahuje skupina OSVČ, kde zhruba polovina respondentů zadává faktury pouze ručně a druhá polovina převážně ručně. Naopak nejvíce využívá automatické zadávání faktur skupina Firmy, kde 7 % respondentů uvedlo, že zadávají faktury plně automaticky a dalších 30 % z větší části automaticky.

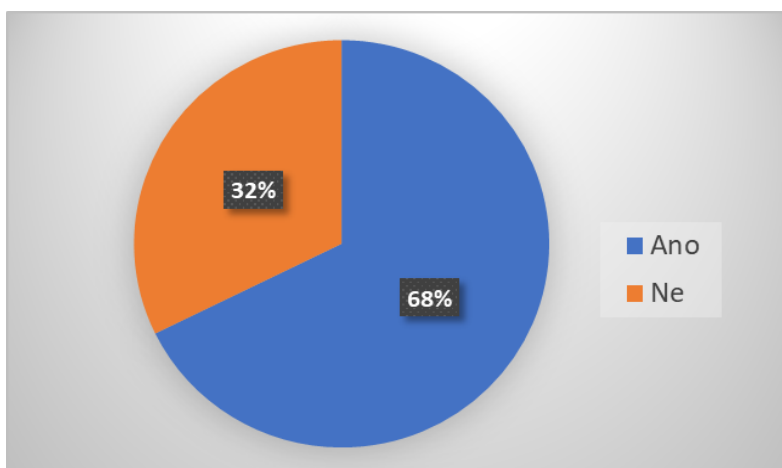
Další otázka týkající se práce s doklady je otázka č. 5, která je formulována následovně: „Využíváte alespoň u některých z vašich partnerů automatický příjem dokladů ve strukturované podobě? (EDI, ISDOC, XML apod.)“. Výsledné odpovědi jednotlivých skupin jsou zachyceny na obrázcích 26, 27 a 28.

Obrázek 26: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – OSVČ

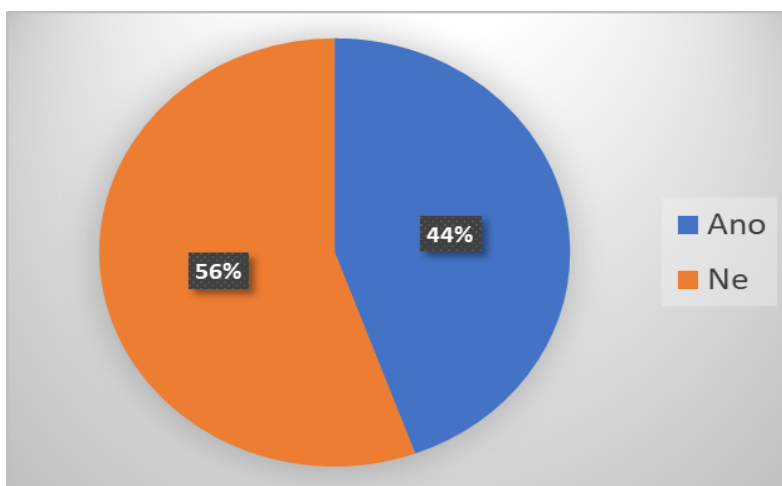
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 27: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – Účetní firmy

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 28: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – Firmy

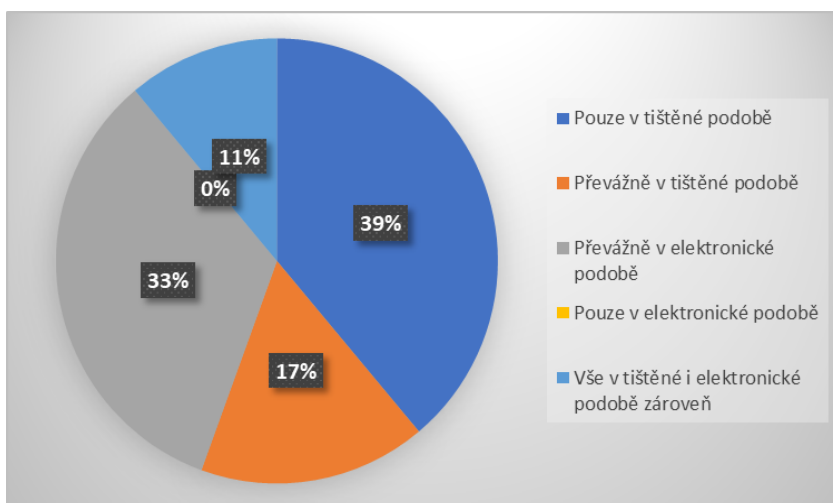

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafů na obrázcích 26, 27 a 28 je patrné, že nejvíce využívají automatický příjem dokladů ve strukturované podobě ve skupině respondentů působících v účetních firmách, kde používání této metody potvrdily přibližně dvě třetiny respondentů. V případě skupin OSVČ a Firmy je procentuální rozložení odpovědí velice podobné. V obou skupinách uvedla větší část respondentů, konkrétně 58 % u OSVČ a 56 % u Firem, že automatický příjem dokladů ve strukturované podobě vůbec nepoužívají.

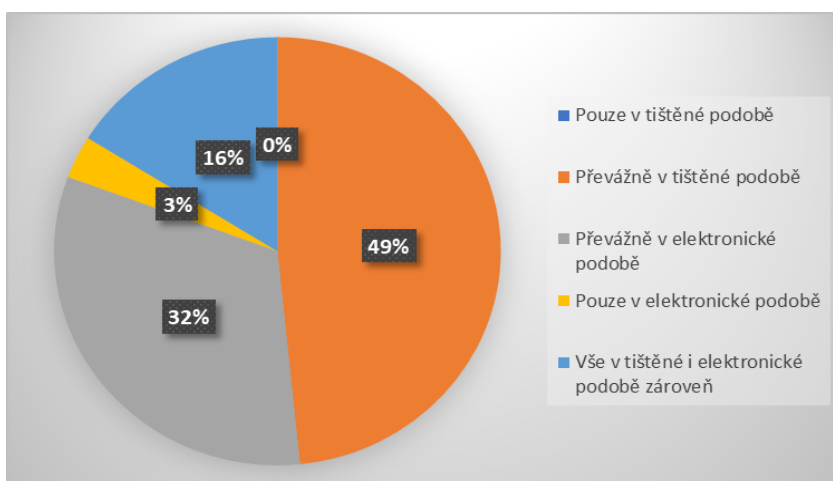
Další oblastí, která se týká účetních dokladů, je způsob archivace účetních dokladů, jenž je předmětem otázky č. 7. Odpovědi na zmíněnou otázku rozdělené dle jednotlivých skupin jsou znázorněny na obrázcích 29, 30 a 31.

Obrázek 29: Způsob archivace dokladů – OSVČ

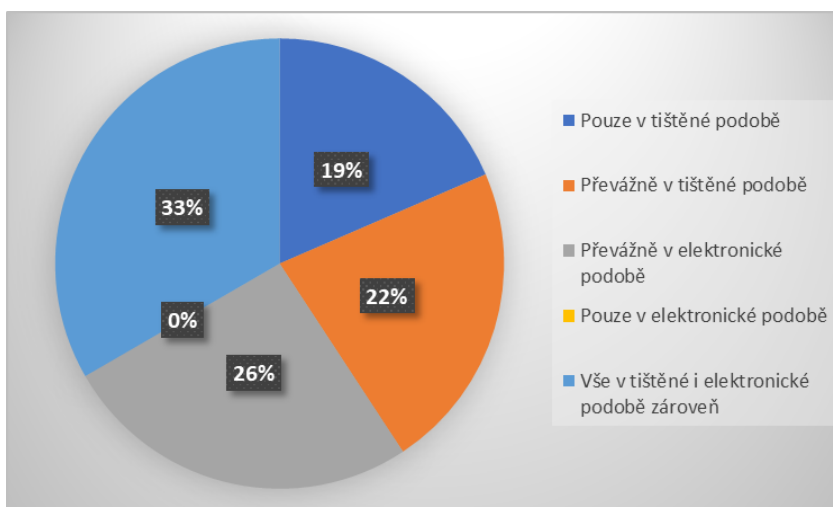
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 30: Způsob archivace dokladů – Účetní firmy

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 31: Způsob archivace dokladů – Firmy

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše zmíněných obrázků (29, 30 a 31) je patrné, že k archivaci dokladů v papírové podobě se přiklání většina respondentů ze skupiny OSVČ. V případě skupin Firmy a Účetní firmy není inklinace k tištěné či elektronické podobě zcela zřejmá. V obou zmíněných skupinách je spíše využívána kombinace zmíněných podob archivace, kde mají obě formy archivace přibližně stejný význam.

4.6.3 Shrnutí poznatků zjištěných na základě zkoumání vzorku diferenciovaného do skupin

Na základě prezentovaného srovnání odpovědí za jednotlivé skupiny je možné se domnívat, že skupina OSVČ, využívá při práci s doklady digitální metody méně než zbylé dvě skupiny respondentů. Rozdíl v míře využívání digitálních metod u skupiny OSVČ, oproti dvěma zbývajícím skupinám, byl patrný takřka v každé z otázek, která byla podrobena diferenciaci a následnému porovnávání. Jedná se však pouze o teorii, pro jejíž potvrzení by daná problematika musela být podrobena hlubšímu zkoumání.

V případě skupin Firmy a Účetní firmy, není dle mého názoru zcela zřejmé, která z nich využívá digitální metody při práci s účetními doklady méně a která více. Například u otázky týkající se zadávání došlých faktur (viz obrázek 24 a 25) se výsledky jeví tak, že firmy mají oproti účetním firmám tendenci používat digitální metody více, ačkoliv ne zcela jednoznačně. Na druhou stranu, automatický příjem dokladů ve strukturované podobě využívají mnohem více respondenti ze skupiny Účetní firmy. Učinit závěr o tom, která z těchto dvou skupin využívá digitální metody ve větší míře, tedy z mého pohledu, na základě tohoto zkoumání, není možné.

5 Představení projektu digitalizace účetnictví

5.1 Popis podnikatelských subjektů v projektu

Konkrétní projekt digitalizace účetnictví bude představen na základě autorova působení ve společnosti HZ PLZEŇ spol. s.ro. Jedná se o společnost poskytující služby v oblasti účetnictví, daní a auditu, která působí na trhu již od roku 1992. Projekt digitalizace účetnictví bude představen na příkladu jedné ze zakázek této společnosti.

Zadavatelem zakázky na vedení účetnictví a souvisejících služeb, která bude popsána v rámci představení konkrétního projektu digitalizace je síť lékáren společnosti Lekia s.r.o. Tato společnost má v současné době rozhodující vliv ve třech dceřiných společnostech, které tvoří zmíněnou síť lékáren. Jedná se o společnosti Lekia Mettau s.r.o., Lékárna Arnica, spol. s.r.o. a Lékárna Menora s.r.o. V současné době mají společnosti dohromady celkem sedm provozoven. Společnosti Lékárna Arnica, spol. s.r.o. a Lekia Mettau s.r.o. mají každá tři provozovny, kdežto Lékárna Menora s.r.o. disponuje pouze jednou provozovnou. Cílem managementu Lekia s.r.o. je do budoucna dále rozšiřovat počet lékáren spadající pod lékárenskou síť zmíněné společnosti. V dlouhodobém horizontu chce vedení Lekia s.r.o. usilovat o to, aby pod lékárenskou síť jejich společnosti spadalo 50 a více jednotlivých lékáren.

5.2 Cíle projektu

Primárním cílem projektu bylo převzít od 1.7.2021 vedení účetnictví sítě lékáren společnosti Lekia s.r.o., které bylo do té doby vedeno nejmenovanou fyzickou osobou v šanonové podobě a jednotlivé účetní operace byly prováděny výhradně ručně. Pod síť lékáren zmíněné společnosti v té době spadala pouze dceřiná společnost Lékárna Arnica, spol. s.r.o. se svými třemi provozovnami, nicméně byl jasně deklarovaný záměr počet provozoven spadající pod lékárenskou síť rozšiřovat. Zdůrazňovaným požadavkem vedení Lekia s.r.o. zároveň bylo, aby model vedení účetnictví a provádění souvisejících činností byl navržen tak, aby pokud možno nevyžadoval žádné nebo naprosto minimální dodatečné investice do rozšiřování softwarového vybavení nebo dokupování jakýchkoliv licencí. Úkolem společnosti HZ PLZEŇ spol. s.r.o. tedy bylo od 1.7.2021:

- Převzít vedení účetnictví společnosti Lekia s.r.o. a Lékárna Arnica, spol. s.r.o.

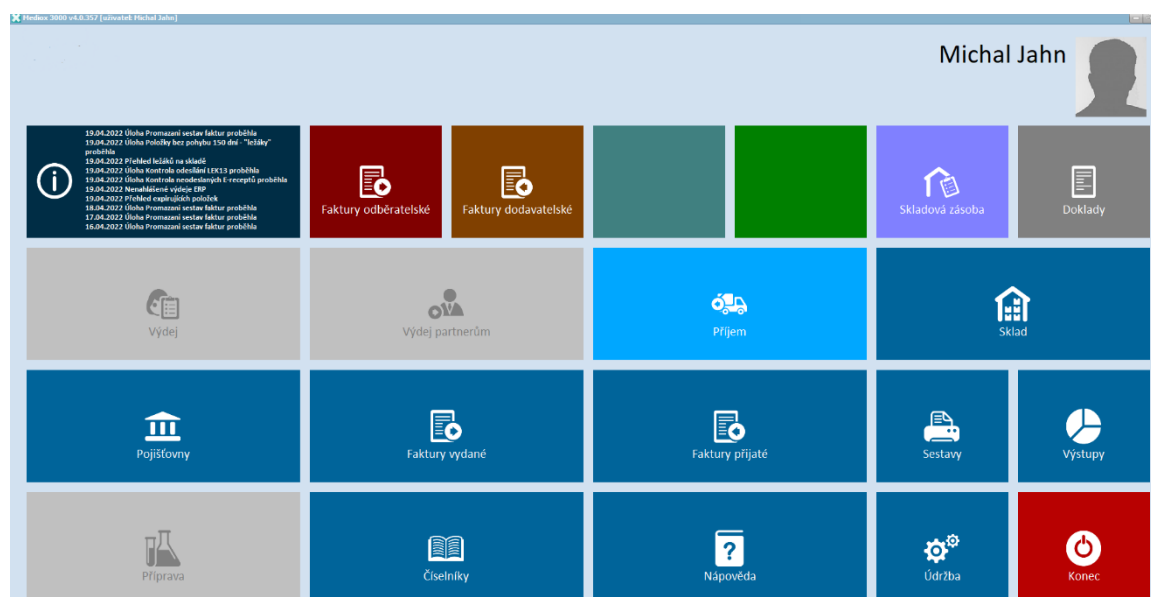
- Každý měsíc zpracovat a na základě plné moci podat přiznání k DPH a kontrolní hlášení DPH.
- Ke konci každého měsíce vytvořit report o výsledku hospodaření za měsíc předcházející (tzn. například do 31.8.2021 vytvořit report za měsíc červenec 2021) a to jak za jednotlivé společnosti, tak za jednotlivé provozovny v rámci společnosti.
- Od 1.9.2021 zprostředkovávat placení došlých faktur na týdenní bázi.
- Zpracovávat účetní závěrky společností počínaje rokem 2021.

Od 1.8.2021 se síť lékáren rozšířila o společnosti Lékárna Menora s.r.o. a Lekia Mettau s.r.o., která v té době disponovala pouze jednou provozovnou, nicméně k 1.10.2021 se Lekia Mettau rozšířila o jednu provozovnu a následně 1.2.2022 o další provozovnu. Všechny výše zmíněné požadavky na vedení účetnictví a doplňkových služeb se týkaly také všech nově akvírovaných společností a jejich provozoven.

5.3 Softwarové vybavení lékáren v síti Lekia

Všechny společnosti spadající do sítě lékáren Lekia a jejich jednotlivé provozovny používají lékárenský systém Mediox od společnosti Apatyka servis s.r.o. Jedná se o systém skladové evidence, který umožňuje mimo samotného řízení skladu také evidenci došlých a vydaných faktur, správu pokladny a další. Mediox také umožňuje export souhrnných sestav ve formátu PDF a XLS.

Obrázek 32: Náhled do systému Mediox

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru od HZ PLZEŇ

Pro přehlednější práci s daty a zmíněnými souhrnnými sestavami, disponuje Mediox také nadstavbou v podobě webové aplikace, která se nazývá WebManager. Výstupy z aplikace WebManageru je možné převést také do formátů XML nebo CSV, což významně usnadňuje import do jiných informačních systémů. Velká výhoda webové aplikace spočívá také v tom, že umožňuje centralizovaný přístup, který sdružuje data všech společností dané lékárenské sítě, což je příznivé především pro uživatele, kteří dále pracují s daty zadanými do systému, tedy v první řadě management a účetní. Centralizovaný přístup bez použití webové aplikace systém Mediox neumožňuje. Pokud by tedy účetní nebo manager chtěl čerpat výstupy přímo ze systému Mediox, musel by se do systému přihlásit do každé provozovny prostřednictvím jejího samostatného účtu zvlášť. V případě sedmi provozoven, by tedy data musel sbírat na sedmi různých místech, kdežto ve webové aplikaci se stačí přihlásit na jeden účet, který sdružuje všechny provozovny lékárenské sítě.

5.4 Softwarové vybavení HZ PLZEŇ

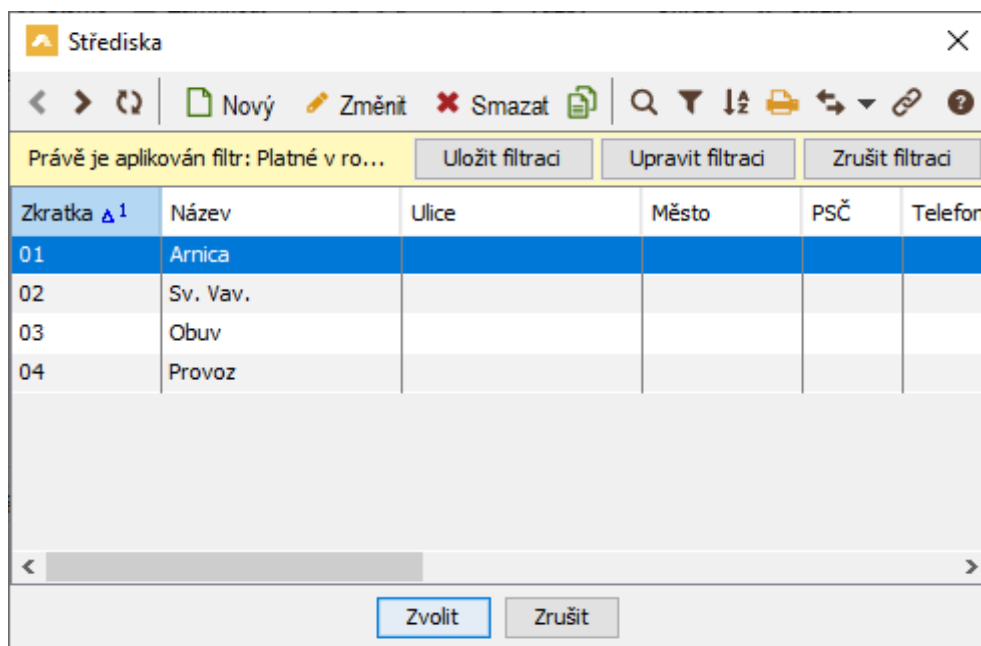
Společnost HZ PLZEŇ spol. s.r.o. využívá pro vedení účetnictví ekonomický systém ABRA Flexi ve verzi premium, tedy v nejvyšší možné dostupné verzi, která plně pokrývá veškeré potřeby vedení účetnictví.

Pro zpracování daňových přiznání využívá podnik software TaxOff od společnosti U2Brno s.r.o. Tento software umožňuje sestavit a podat daňová přiznání pro větší množství daňových subjektů. Software obsahuje většinu formulářů vydaných státní správou pro účely sestavení různých typů daňových přiznání.

5.5 Převzetí vedení účetnictví Lékárny Arnica spol. s.r.o.

Vedení účetnictví bylo převzato od 1.7.2021. Do účetního software ABRA Flexi, byly na základě poskytnutých obrátových předvah předchozí účetní naimportovány prostřednictvím souboru ve formátu XLS stavy jednotlivých účtů k 30.6.2021. Pod Lékárnu Arnica spadaly celkem tři provozovny. Konkrétně se jedná o provozovny Lékárna Arnica, Lékárna U sv. Vavřince a Zdravotní obuv. Pro každou z těchto provozoven bylo vytvořeno samostatné nákladové středisko a zároveň bylo vytvořeno jedno nákladové středisko pro společné provozní náklady, kterými jsou například náklady na vedení účetnictví. Jednotlivá nákladová střediska jsou znázorněna na obrázku 33.

Obrázek 33: Nákladová střediska Lékárna Arnica

The screenshot shows a software window titled 'Střediska'. At the top, there is a toolbar with icons for navigation and actions like 'Nový', 'Změnit', 'Smazat', 'Uložit', 'Vyhledat', 'Filtr', 'Seřadit', 'Tisk', 'Znovu načíst', and 'Pomoc'. Below the toolbar, a status bar indicates 'Právě je aplikován filtr: Platné v ro...' and contains buttons for 'Uložit filtraci', 'Upravit filtraci', and 'Zrušit filtraci'. The main area contains a table with the following data:

Zkratka ¹	Název	Ulice	Město	PSČ	Telefon
01	Arnica				
02	Sv. Vav.				
03	Obuv				
04	Provoz				

At the bottom of the window, there are 'Zvolit' and 'Zrušit' buttons.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

Stejným způsobem, tedy vytvořením nákladového střediska pro každou provozovnu plus samostatného střediska pro provozní náklady, byla později řešena také situace v Lekia Mettau, která má v současné době také 3 provozovny.

5.6 Způsob zpracování došlých faktur

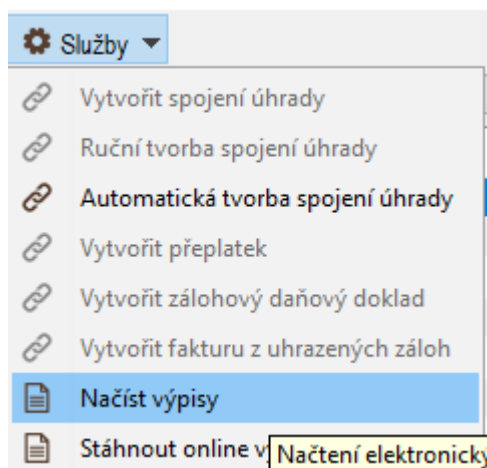
Došlé neboli přijaté faktury by se v případě této lékárenské sítě daly rozdělit na dva typy. Prvním typem přijatých faktur jsou faktury za nakoupené zboží a druhým typem jsou provozní faktury, tedy například faktury za nájem, energie a různé služby. Toto rozdělení je důležité především proto, že faktury za zboží jsou zadávány samotnými lékárníci v každé z jednotlivých lékáren, kde jsou v rámci skladové evidence následně spárovány s příslušnou příjemkou. Naproti tomu provozní faktury není možné do systému Mediox zadávat, neboť nesouvisejí se skladovou evidencí.

5.6.1 Načítání bankovních výpisů

Zanášení bankovních výpisů do systému ABRA Flexi probíhá elektronickou formou. Výpisy jsou automaticky stahovány na síťové uložení společnosti HZ Plzeň v elektronickém formátu, připravenému pro okamžitý import do programu. Výpisy jsou do programu průběžně ručně načítány účetními přímo v programu. Pro načtení výpisu je

třeba pouze v modulu banky kliknout na „Načíst výpisy“ a následně jedním kliknutím potvrdit představenou cestu do složky vedoucí na zmíněné síťové uložení, odkud budou výpisy načteny. Na načtení výpisů do programu tak stačí 2 kliknutí.

Obrázek 34: Načítání elektronických výpisů v programu ABRA Flexi

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

5.6.2 Zpracování provozních faktur

Jak již bylo zmíněno, provozní faktury se neobjevují v systému Mediox a jejich zadávání do systému je tedy na účetních. Jelikož se jedná o jednotky faktur týdně za každou z provozoven, bylo rozhodnuto, že tyto faktury budou zadávány do programu ABRA Flexi ručně. Ke sdílení faktur s účetními slouží cloudové uložení, kam jsou jednou týdně ukládány faktury za každou z jednotlivých provozoven.

5.6.3 Zpracování faktur za zboží

Jelikož faktury za zboží jsou zadávány do systému Mediox lékárníci v každé provozovně, lze využít možnosti importu dat do ABRA Flexi a vyhnout se tak neefektivnímu duplicitnímu zadávání faktur. V případě faktur za zboží se již jedná o desítky faktur týdně. K těmto fakturám je do systému Mediox formou přílohy vložen PDF soubor s elektronickou podobou příslušné faktury, který slouží především pro případ nutnosti ověření zadaných dat na faktuře. Tyto PDF soubory je možné otevřít také prostřednictvím webové aplikace WebManager.

Zboží je v případě této zakázky účtováno způsobem A, tedy na účet 131 pořízení zboží s tím, že každá provozovna má svojí zvláštní analytiku. Přesun zboží z účtu pořízení na účet 132 pro sklad probíhá jednou měsíčně na základě zaúčtování celkové hodnoty

nakoupeného zboží za daný měsíc, uvedené na sestavě příjemek vygenerované z aplikace WebManager. Tímto způsobem dochází zároveň ke kontrole toho, že hodnota importovaných faktur v programu ABRA Flexi je stejná jako hodnota nakoupeného zboží evidovaného v systému Mediox. Ze skladu je zásoba zboží následně účtována do nákladů rovněž jednou měsíčně, a to na základě další sestavy vygenerované z aplikace WebManager, která uvádí přesnou hodnotu skutečně prodaného zboží.

Každá provozovna má pro faktury za zboží z důvodu přehlednosti a odlišení od provozních faktur, nastavený v programu ABRA Flexi vlastní typ dokladu. Na obrázku 35 jsou pro ilustraci zobrazeny typy dokladů zbožových faktur ve společnosti Lékárna Arnica.

Obrázek 35: Typy dokladů u faktur za zboží v Lékárně Arnica

Zkratka ¹	Název	Modul
MFARNICA	Přijatá faktura - Zboží Mediox Arnica	FAP
MFOBUV	Přijatá faktura - Zboží Mediox Obuv	FAP
MFVAVŘINEC	Přijatá faktura - Zboží Mediox Vavřinec	FAP

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

Kromě individuálních typů dokladů byl ve všech provozovnách také synchronizován systém interního číslování dokladů, tedy číselné dokladové řady došlých i vystavených faktur v systému Mediox. Tabulka 11 obsahuje podrobný přehled nastavení číselných řad dokladů jak došlých, tak vystavených faktur pro jednotlivé provozovny.

Tabulka 11: Dokladové řady jednotlivých provozoven sítě Lekia

Provozovna	Došlé faktury	Vydané faktury
Arnica	20120220001	1012022001
Vavřinec	20220220001	1022022001
Obuv	20320220001	1032022001
Černý orel	20420220001	1042022001
Menora	20520220001	1052022001
Vltava	20620220001	1062022001
Doubravka	20720220001	1072022001
10120220001		
První číslice na dokladu vyjadřuje, zda se jedná o fakturu vydanou (1) nebo došlou (2)		
Další 2 číslice reprezentují provozovnu (01 - Arnica, 02 - Vavřinec atd. viz tabulka)		
Následuje rok, aktuálně tedy 2022		
Poslední čtyřčíslí (trojčíslí v případě vydaných faktur) představuje pořadové číslo doklad		

Zdroj: Vlastní zpracování

5.6.4 Import faktur za zboží

V prvních dvou měsících vedení účetnictví, tedy červenci a srpnu, neměla společnost Lekia s.r.o. zakoupenou licenci na webovou aplikaci WebManager a import došlých faktur za zboží do softwaru ABRA Flexi proto probíhal pouze za využití základní verze systému Mediox. Z Medioxu byl nejprve vyexportován soubor ve formátu XLS, který byl následně podroben drobným úpravám, tak aby splňoval požadavky na import do ABRA Flexi. V červenci, kdy spadaly do sítě lékáren Lekia pouze 3 provozovny zabral celý proces importu přibližně 80-100 minut, neboť připojování se do Medioxu za každou provozovnu zvlášť a úprava každého souboru zvlášť zabraly poměrně dost času. V srpnu však do sítě lékáren přibyly další 2 provozovny a proces se tak protáhl na přibližně 130-150 minut.

Vedení společnosti Lekia se proto rozhodlo, že dokoupí licenci pro webové rozšíření WebManager, z kterého budou benefitovat nejen účetní, ale také samotné vedení Lekia díky přehlednějším informacím, které webová aplikace nabízí. Od září tedy probíhal import na základě XLS souboru vyexportovaného z webové aplikace WebManager.

Díky tomu, že aplikace obsahuje data ze všech provozoven, nebylo nutné exportovat za každou provozovnu jeden soubor, ale bylo možné vyexportovat soubor, který obsahoval faktury i ze všech provozoven najednou. Limit tedy již nebyl na straně exportu, ale na straně importu, neboť do ABRA Flexi je možné v rámci jednoho XLS souboru importovat pouze data za jednu společnost. Bylo tedy možné vytvořit jeden importní soubor pro

společnost Lékárna Arnica, který zahrnoval všechny její 3 provozovny dohromady, ale pro provozovny v nově akvírované Lékárně Menora a Lekia Mettau bylo nutné vytvořit samostatné soubory. Celkem tak bylo nutné vytvořit 3 samostatné importní soubory namísto 5 souborů, které by bylo nutné vytvořit při využití pouze základní verze Medioxu.

Nicméně i tak se časová náročnost importu významným způsobem snížila. Následné rozšíření lékárenské sítě o dvě další provozovny mělo na celkový čas potřebný pro import faktur velmi malý vliv, neboť provozovny přibýly pod společnost Lekia Mettau a na import tak stále stačilo vytvořit 3 soubory. Kompletní čas, potřebný pro import faktur za zboží pro všech 7 aktuálně vlastněných provozoven, je aktuálně přibližně 90 minut.

Další podstatnou výhodou exportu dat z aplikace WebManager je skutečnost, že aplikace je schopná exportovat některé doplňkové údaje, které při použití základní verze systému Mediox není možné exportovat. Klíčový doplňkový údaj, který exportní soubor z aplikace WebManager obsahuje je údaj o způsobu úhrady faktury. Tento údaj je důležitý pro zprostředkování plateb došlých faktur, které zadavatel zakázky požadoval od 1.9.2021. Samotný proces zprostředkování plateb bude blíže specifikován níže.

Obrázek 36: Ukázka neupraveného XLS souboru exportovaného z WebManageru

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	ID Pobočky	NS	Faktura	Interní číslo	Variabilní symbol	Doklad	Název dodavatele	IČO	DIČ	Ulice	PSČ	Město	Číslo účtu
2	160,00	arnica	6820	20120220001	2156308662	Soubor	HARTMANN - RICO a.s.	44947429	CZ44947429	Masarykovo náměstí 77	66471	Veverská Bítýška	8010-0404
3	160,00	arnica	6821	20120220002	242201162	Soubor	Alliance Healthcare s.r.o.	14707420	CZ14707420	Podle trati 624/7	10800	Praha 10 - Malešice	8010-0404
4	160,00	arnica	6822	20120220003	542200025	Soubor	Alliance Healthcare s.r.o.	14707420	CZ14707420	Podle trati 624/7	10800	Praha 10 - Malešice	8010-0404
5	160,00	arnica	6823	20120220004	7020854405	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
6	160,00	arnica	6824	20120220005	7020854404	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
7	160,00	arnica	6825	20120220006	7020854403	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
8	160,00	arnica	6826	20120220007	7020854402	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
9	160,00	arnica	6827	20120220008	2210065889		--STORNO--PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
10	160,00	arnica	6828	20120220009	2210065889	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
11	160,00	arnica	6829	20120220010	82049689	Soubor	Merck Sharp & Dohme s.r.o.	28462564	CZ28462564	Na Valentince 3336/4	15000	Praha 5 - Smíchov	000000-20
12	160,00	arnica	6831	20120220011	1528070	Soubor	Naturprodukt CZ spol.s r.o.	48401722	CZ48401722	Na Viníčkách 638	250 92	Praha-Východ, Sestajovice	
13	160,00	arnica	6832	20120220012	2156309001	Soubor	HARTMANN - RICO a.s.	44947429	CZ44947429	Masarykovo náměstí 77	66471	Veverská Bítýška	
14	160,00	arnica	6833	20120220013	202200054	Soubor	PHARMCARE CZ,s.r.o.	04322380	CZ04322380	Hamry 984/25	61400	Brno-Maloměřice	
15	160,00	arnica	6834	20120220014	1528331	Soubor	Naturprodukt CZ spol.s r.o.	48401722	CZ48401722	Na Viníčkách 638	250 92	Praha-Východ, Sestajovice	
16	160,00	arnica	6835	20120220015	FV922-00035	Soubor	Commeatus s.r.o.	28023862	CZ28023862	Kotkovská 927/19	323 00	Plzeň 1	
17	160,00	arnica	6836	20120220016	FV922-00042	Soubor	Commeatus s.r.o.	28023862	CZ28023862	Kotkovská 927/19	323 00	Plzeň 1	
18	160,00	arnica	6837	20120220017	FV922-00040	Soubor	Commeatus s.r.o.	28023862	CZ28023862	Kotkovská 927/19	323 00	Plzeň 1	
19	160,00	arnica	6838	20120220018	232201174	Soubor	Alliance Healthcare s.r.o.	14707420	CZ14707420	Podle trati 624/7	10800	Praha 10 - Malešice	8010-0404
20	160,00	arnica	6839	20120220019	905086398	Soubor	Amgen s.r.o.	27117804	CZ27117804	Klimentská 1216/46	11000	Praha 1 - Nové Město	
21	160,00	arnica	6840	20120220020	7020856385	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
22	160,00	arnica	6841	20120220021	2210067127	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
23	160,00	arnica	6842	20120220022	7020856382	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
24	160,00	arnica	6843	20120220023	7020856383	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
25	160,00	arnica	6844	20120220024	7020856384	Soubor	PHOENIX lékárenský velkoobchod, s.r.o.	45359326	CZ45359326	K pérovně 945/7	10200	Praha 15 - Hostivař	000474758
26	160,00	arnica	6845	20120220025	15201536	Soubor	Dr. Kulich Pharma, s.r.o.	27487555	CZ27487555	Piletická 178/61	50003	Hradec Králové - Slatina	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do WebManageru od Lekia s.r.o.

Obrázek 36 obsahuje náhled do části exportovaného souboru ve formátu XLS, obsahující došlé faktury. Konkrétně se jedná o faktury ze společnosti Lékárna Arnica. Pro porovnání

a zhodnocení rozsahu je na obrázku 37 vyobrazena ukázka podoby upraveného finálního souboru, který je připraven na import do programu ABRA Flexi.

Obrázek 37: Ukázka upraveného XLS souboru pro import do ABRA Flexi

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		
1	TYP DOKLADU	Interní číslo	Číslo došlé	Variabilní s.	ICO	Vystaveno	Datum zaúčt.	DZP	Datum splatř.	Způsob úř.	Základ 10	Daň 10	em s DPH 10	Základ 15	Daň 15	m s DPH 15	Základ 21	Daň 21	em s DPH 21	svobozeno	
2	MFARNICA	20120220020	7020856385	7020856385	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	449,34	44,93	494,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	MFARNICA	20120220021	2210067127	2210067127	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	177 592,77	17 759,28	195 352,05	48 365,40	7 254,81	55 620,21	11 690,64	2 455,03	14 145,67	0,00	0,00
4	MFARNICA	20120220022	7020856382	7020856382	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	8 010,48	801,05	8 811,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	MFARNICA	20120220023	7020856383	7020856383	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	08.03.2022	PREVOD	16 631,32	1 663,13	18 294,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	MFARNICA	20120220024	7020856384	7020856384	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	23.03.2022	PREVOD	18 522,85	1 852,29	20 375,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	MFARNICA	20120220025	15201536	15201536	27487555	20.01.2022	20.01.2022	20.01.2022	03.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	2 410,90	361,64	2 772,54	902,27	189,48	1 091,75	0,00	0,00
8	MFARNICA	20120220026	18402884	18402884	25675893	25.01.2022	25.01.2022	25.01.2022	08.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	1 403,88	210,58	1 614,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	MFARNICA	20120220027	40220634	40220634	26243784	25.01.2022	25.01.2022	25.01.2022	08.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	4 989,70	748,45	5 738,15	901,54	189,32	1 090,86	0,00	0,00
10	MFARNICA	20120220028	122012674	122012674	28813936	25.01.2022	25.01.2022	25.01.2022	01.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	6 523,90	978,59	7 502,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	MFARNICA	20120220029	1529197	1529197	48401722	26.01.2022	26.01.2022	26.01.2022	12.02.2022	HOTOVE	1 356,80	135,68	1 492,48	905,94	135,89	1 041,83	318,45	66,87	385,32	0,00	0,00
12	MFARNICA	20120220030	1072200404	1072200404	41196074	26.01.2022	26.01.2022	26.01.2022	09.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	463,48	69,52	533,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	MFARNICA	20120220031	2156314048	2156314048	44947429	28.01.2022	28.01.2022	28.01.2022	11.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	MFVAVRINEC	20220220003	202200642	202200642	46883690	14.01.2022	14.01.2022	14.01.2022	29.01.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	909,91	136,49	1 046,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	MFVAVRINEC	20220220004	22003068	22003068	46709355	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	14.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	712,24	106,84	819,08	865,02	181,65	1 046,67	0,00	0,00
16	MFVAVRINEC	20220220005	2210065309	2210065309	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	14.02.2022	PREVOD	92 798,51	9 279,85	102 078,36	40 019,59	6 002,94	46 022,53	11 199,21	2 351,83	13 551,04	0,00	0,00
17	MFVAVRINEC	20220220006	7020852737	7020852737	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	14.02.2022	PREVOD	1 989,20	198,92	2 188,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	MFVAVRINEC	20220220007	7020852738	7020852738	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	01.03.2022	PREVOD	10 189,02	1 018,90	11 207,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	MFVAVRINEC	20220220008	7020852739	7020852739	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	01.03.2022	PREVOD	-1 200,00	-120,00	-1 320,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	MFVAVRINEC	20220220009	7020852740	7020852740	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	16.03.2022	PREVOD	3 392,79	339,28	3 732,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21	MFVAVRINEC	20220220010	7020852741	7020852741	45359326	15.01.2022	15.01.2022	15.01.2022	14.02.2022	PREVOD	2 896,32	289,63	3 185,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	MFVAVRINEC	20220220011	2210066709	2210066709	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	96 258,26	9 625,83	105 884,09	54 308,07	8 146,21	62 454,28	10 722,43	2 251,71	12 974,14	2 649,50	0,00
23	MFVAVRINEC	20220220012	7020854882	7020854882	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	4 108,27	410,83	4 519,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24	MFVAVRINEC	20220220013	7020854883	7020854883	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	23.03.2022	PREVOD	670,41	67,04	737,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25	MFVAVRINEC	20220220014	7020854884	7020854884	45359326	22.01.2022	22.01.2022	22.01.2022	21.02.2022	PREVOD	1 348,02	134,80	1 482,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26	MFVAVRINEC	20220220015	242201161	242201161	14707420	16.01.2022	16.01.2022	16.01.2022	15.02.2022	PREVOD	25 727,25	2 572,75	28 300,00	4 411,29	661,71	5 073,00	252,89	53,10	305,99	0,00	0,00
27	MFOBUV	20320220005	700220159	700220159	05539935	18.01.2022	18.01.2022	18.01.2022	17.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 829,00	1 014,09	5 843,09	0,00	0,00
28	MFOBUV	20320220006	700220240	700220240	05539935	19.01.2022	19.01.2022	19.01.2022	18.02.2022	PREVOD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 332,00	1 329,72	7 661,72	0,00	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do WebManageru od Lekia s.r.o.

5.6.5 Proces zprostředkování plateb přijatých faktur

Zprostředkování plateb přijatých faktur probíhá prostřednictvím tvorby platebního příkazu přímo v programu ABRA Flexi, který byl následně importován do banky a uhrazen. K tomu, aby mohla tvorba příkazu v této podobě fungovat, bylo zapotřebí zajistit, aby faktury zadané v programu měly správně vyplněné číslo účtu dodavatele, které se pak do platebního příkazu propadlo. Zároveň bylo nutné ošetřit, aby se do příkazu nenabízely faktury, které byly hrazené hotově, dobírkou nebo kartou, neboť by v takovém případě byly uhrazeny duplicitně.

Údaj o způsobu úhrady faktury je u faktur za zboží lékárnice zadáván do Medioxu a následně se informace objeví v souboru exportovaném z WebManageru. U provozních faktur je třeba informaci o formě úhrady doplnit ručně podle údajů uvedených na PDF faktuře. Provozních faktur však není mnoho a úkon tak není časově příliš náročný. Program ABRA Flexi pak k tvorbě příkazu nenabízí faktury, u kterých je uveden jiný způsob úhrady než bankovní převod.

Obrázek 38: Ukázka seznamu došlých faktur zahrnující údaj o formě úhrady

☐	Splatnost	Název firmy nebo jméno os...	Celkem [Kč]	Celkem bez záloh [Kč]	Zbývá uhradit [Kč]	Stav úhra...	Forma úhrady ^{Δ 1}
☐	03.01.2022	General Public s.r.o.	1 097,00	1 097,00	0,00	Uhrazeno	HOTOVE
☐	12.11.2021	SIHERA s.r.o.	1 602,00	1 602,00	0,00	Uhrazeno	HOTOVE
☐	03.12.2021	Hana Killerová	373,00	373,00	0,00	Uhrazeno	HOTOVE
☒	14.10.2021	General Public s.r.o.	5 284,00	5 284,00	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	24.10.2021	Naturprodukt CZ spol. s r. o.	1 234,65	1 234,65	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	15.10.2021	Vanimar CZ s.r.o.	3 441,96	3 441,96	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	20.10.2021	ARIES, a.s.	628,88	628,88	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	30.10.2021	Naturprodukt CZ spol.s r.o.	1 920,39	1 920,39	1 920,39		KARTA
☐	16.09.2021	MTE spol. s r.o.	2 076,00	2 076,00	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	27.11.2021	Naturprodukt CZ spol. s r. o.	918,40	918,40	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	28.12.2021	svorto s.r.o.	6 126,00	6 126,00	0,00	Uhrazeno	KARTA
☐	15.10.2021	PANOP CZ S.R.O.	2 753,49	2 753,49	0,00	Uhrazeno	PREVOD
☐	18.10.2021	Commeatus s.r.o.	12 645,00	12 645,00	0,00	Uhrazeno	PREVOD
☐	18.10.2021	Hartmann - RICO a.s.	19 772,46	19 772,46	0,00	Uhrazeno	PREVOD
☐	18.10.2021	PANOP CZ S.R.O.	1 774,49	1 774,49	0,00	Uhrazeno	PREVOD

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

Program ABRA Flexi obsahuje tak jako většina ostatních ekonomických softwarů adresář partnerů (dodavatelů i odběratelů), kde jsou uvedené základní údaje o podnikatelském subjektu, především IČO, DIČ, Adresa, ale také číslo účtu. V prvních 2 měsících zadávání faktur byla do adresáře ručně zadána většina partnerů včetně vyplnění jejich čísla účtu. Při ručním zadávání stačí pro vyplnění základních údajů, jako je název podnikatelského subjektu, adresa atd. znát pouze IČO daného subjektu. Program ABRA Flexi po vyplnění IČA automaticky vyplní základní údaje na základě informací z databáze ministerstva financí ARES.

Drtivá většina dodavatelů se v jednotlivých provozovnách dokola opakuje a neznámý dodavatel se tak objevuje zřídka. Každý partner má v programu ABRA Flexi svoji unikátní zkratku, kterou je možné si libovolně nastavit. V tomto projektu je jako zkratka u partnerů použité jejich IČO, což umožní snadné párování partnerů při importu faktur. Při importu faktur za zboží je pak na základě IČO ke každé faktuře přiřazen partner, který má již v adresáři vyplněné základní informace včetně čísla účtu pro provedení úhrady faktury. Na obrázku 39 je znázorněna ukázka podoby adresáře partnerů v systému ABRA Flexi.

Obrázek 39: Ukázka části adresáře partnerů v ABRA Flexi

Zkratka ¹	Název	Ulice	Město	IČO	DIČ	Typ vztahu
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice ...	U nemocnice 499/2	Praha	00064165	CZ00064165	Dodavatel
00294136	Město Bystřice nad Pernštejnem	Příční 405	Bystřice Na...	00294136	CZ00294136	Dodavatel
00842001	Nemocnice Nové Město na Mor...	Žďárská 6 10	Nové Město...	00842001	CZ00842001	Dodavatel
00924393	MUDr. Soňa Petrová	Zahradní 580	Bystřice Na...	00924393		Odběratel
02007061	Urologická ambulance MUDr. Mil...	Wolkerova 1235	Nové Město...	02007061	CZ02007061	Odběratel
02330962	Premediapharm s.r.o.	Wassermannova ...	Praha	02330962	CZ02330962	Dodavatel
03236099	SIHERA s.r.o.	Partyzánská 3019/3	Prostějov	03236099	CZ03236099	Dodavatel
03709345	MUDr. Olga Čumplová s.r.o.	Ant. Štourače 728	Bystřice Na...	03709345		Odběratel
03799620	pediatrie S&J chirurgie s.r.o.	Dukelská 568	Nové Město...	03799620		Odběratel
03802205	EVO Payments International s.r...	Hvězdova 1716/2b	Praha	03802205	CZ03802205	Dodavatel
03804747	Chirurgická ambulance FT s.r.o.	Wolkerova 1242	Nové Město...	03804747		Odběratel
04012542	Centrum pediatrie s.r.o.	Zahradní 580	Bystřice Na...	04012542		Odběratel
04322380	PHARMCARE CZ, s.r.o.	Hamry 984/25	Brno	04322380	CZ04322380	Dodavatel
04494253	MUDr. Marie Dvořáčková s.r.o.	Blažičkova 1421/1	Žďár Nad S...	04494253		Odběratel
04788800	General Public s.r.o.	Hybešova 167/18	Karlovy Vary	04788800	CZ04788800	Dodavatel
05539935	PEON TSL s.r.o.	Vítězná 1300/33	Litovel	05539935	CZ05539935	Dodavatel
06108491	Callingway s.r.o.	Skřivánčí pole 965	Vítkov	06108491	CZ06108491	Dodavatel
06323952	REGA SHOES CZ s.r.o.	Heřmanice 6	Králiky	06323952	CZ06323952	Dodavatel

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

Provádění plateb probíhá na týdenní bázi. Proces je nastaven tak, že každé pondělí probíhá import faktur za zboží a zadávání provozních faktur z cloudového uložení a v úterý následně probíhá samotné placení faktur. Placení provádí pracovnice sítě Lekia, která má přístup do programu ABRA Flexi prostřednictvím cloudové verze aplikace. Pracovnice do příkazu k hromadné úhradě vybere neuhrazené faktury, které se jí pro tvorbu nabídnou a následně vytvoří importní soubor, který poté nahraje do internetového bankovníctví a provede úhradu. Ukázka výběru faktur k úhradě do platebního příkazu je znázorněna na obrázku 40.

Obrázek 40: Výběr faktur k úhradě do platebního příkazu

Výběr dokladů k uhrzení

< > ↺ 🔍 📄 👁️ Vazby Sumy

převodem Neobsažen v příkazu

☒	Vystaveno	Variabilní sy...	Interní číslo	Typ dokl... ¹	Název firmy nebo jméno osoby	Celkem [Kč]	Zbývá uhra...	Splatnost
☒	28.02.2022	7020866444	20120220097	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	19 600,33	19 600,33	29.04.2022
☒	07.03.2022	7020868557	20120220112	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	24 366,25	24 366,25	06.05.2022
☒	15.03.2022	7020870787	20120220128	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	12 549,83	12 549,83	14.05.2022
☒	15.03.2022	7020870786	20120220129	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	9 862,86	9 862,86	29.04.2022
☒	10.03.2022	2156327816	20120220134	MFARNICA	HARTMANN - RICO a.s.	27 085,21	27 085,21	24.04.2022
☒	25.03.2022	22701238	20120220141	MFARNICA	MALKOL CZO, spol. s r.o.	5 170,29	5 170,29	24.04.2022
☒	22.03.2022	82051475	20120220143	MFARNICA	Merck Sharp & Dohme s.r.o.	2 578,55	2 578,55	21.04.2022
☒	22.03.2022	7020872811	20120220144	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	13 070,79	13 070,79	21.05.2022
☒	22.03.2022	7020872810	20120220145	MFARNICA	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	10 550,14	10 550,14	06.05.2022
☒	28.03.2022	905087998	20120220148	MFARNICA	Amgen s.r.o.	19 208,75	19 208,75	27.04.2022
☒	21.03.2022	102208130	20320220047	MFOBUV	SANTÉ - zdravotní obuv s.r.o.	16 128,00	16 128,00	20.04.2022
☒	25.03.2022	700222102	20320220050	MFOBUV	PEON TSL s.r.o.	19 032,09	19 032,09	24.04.2022
☒	28.03.2022	102208981	20320220051	MFOBUV	SANTÉ - zdravotní obuv s.r.o.	6 528,00	6 528,00	27.04.2022
☒	28.02.2022	7020865019	20220220050	MFVAVŘINEC	PHOENIX lékárenský velkoobcho...	3 575,48	3 575,48	29.04.2022

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do softwaru ABRA Flexi od HZ PLZEŇ

5.7 Způsob zpracování vydaných faktur a tržeb

Vydané faktury vystavuje každá provozovna přímo v systému Mediox. Tyto faktury jsou do systému ABRA Flexi importovány po dávkách za celý měsíc. Samotný import probíhá většinou mezi 15. a 20. dnem měsíce následujícího, neboť plátce DPH, kterými jsou všechny společnosti v síti Lekia, je povinen vystavit daňový doklad do 15 dnů od uskutečnění zdanitelného plnění, tím pádem by 15. den měsíce měl být posledním dnem, kdy se potenciálně může vyskytnout nová vystavená faktura za měsíc předcházející.

Provedení importu vydaných faktur je principiálně téměř totožné s importem došlých faktur za zboží. Z webové aplikace WebManager je vyexportován soubor ve formátu XLS, který je následně podroben drobným úpravám a poté importován do programu ABRA Flexi. Jelikož nároky na úpravy importních souborů pro vydané faktury jsou velmi obdobné jako nároky na úpravy souborů pro import došlých faktur za zboží, i čas potřebný pro provedení jednorázového importu je obdobný, ovšem s tím rozdílem že import vydaných faktur probíhá pouze jednou měsíčně, na rozdíl od týdenního importu došlých faktur. Měsíčně tak import vydaných faktur celkem zabere přibližně 90 minut.

Co se týče tržeb realizovaných pokladnou a prostřednictvím platebních karet, systém Mediox ani jeho webový doplněk WebManager nenabízí uspokojivé možnosti přímého

importu tohoto typu dokladů. Zanesení těchto tržeb do systému ABRA Flexi proto probíhá rovněž jednou měsíčně na základě souhrnné sestavy tržeb rozdělených dle úhrady. Sestava zahrnuje také rozpad DPH na jednotlivé sazby pro každý způsob úhrady. Měsíční sumy pokladních tržeb jsou zaúčtovány do příslušných pokladen jednotlivých provozoven včetně DPH. Tržby realizované prostřednictvím platebních karet jsou řešeny obdobně, pouze místo účtu pokladny jsou zaúčtovány na účet pohledávek, kde jsou následně spárovány s příchozími platbami v bance.

5.8 Zpracování přiznání a kontrolního hlášení k DPH

Po importu vydaných faktur a zanesení zbývajících tržeb do systému ABRA Flexi, probíhá každý měsíc zpracování přiznání a kontrolního hlášení k DPH. Data pro oba formuláře jsou vygenerovány z programu ABRA Flexi ve formátu XML a následně naimportovány do programu TaxOff, kde jsou podrobeny kontrolám správnosti a poté odeslány na ePodatelnu.

V případě, že společnosti vyplyne z přiznání k DPH daňová povinnost, je v programu ABRA Flexi vytvořen závazek na příslušnou částku, který je následně uhrazen pomocí příkazu stejným způsobem, jakým probíhá hrazení došlých faktur. Naopak v případě, že je výsledkem přiznání k DPH nadměrný odpočet, je na příslušnou částku v programu ABRA Flexi vytvořena pohledávka, která je po připsání platby od finančního úřadu na bankovní účet s touto platbou spárována.

5.9 Tvorba měsíčních reportů o výsledcích hospodaření

Měsíční reporty o výsledcích hospodaření jsou tvořeny zpravidla ke konci měsíce za měsíc předcházející. Cílem těchto reportů je podat managementu informace o vývoji hospodaření nejen společností v síti Lekia jako celku, ale také jejich jednotlivých provozoven. Rozdělení výsledků hospodaření na jednotlivé provozovny je řešeno prostřednictvím existencí nákladových středisek.

Výsledky jsou prezentovány v podobě sestav generovaných v programu ABRA Flexi, konkrétně se jedná o obrátové předvahy nákladových a výnosových účtů a výkaz hospodaření za měsíc. Podoba sestav je obsažena v příloze B a C. Ve společnostech Lékárna Arnica a Lekia Mettau, které mají obě shodně po třech provozovnách, jsou obě sestavy vygenerovány za každé ze čtyř nákladových středisek zvlášť (tři střediska za provozovny a jedno středisko provozních nákladů) a zároveň i souhrnně za společnost

jako celek, tím pádem je vygenerováno celkem pět obrátových předvah a pět výkazů hospodaření za měsíc za každou z těchto dvou společností. Za společnosti Lékárna Menora a Lekia s.r.o. je vygenerováno pouze po jedné obrátové předvaze a výkazu hospodaření za měsíc, neboť tyto společnosti nemají více provozoven a vše je tak účtováno pouze na jedno nákladové středisko.

5.10 Nedostatky a úskalí představené zakázky

Pravděpodobně nejproblematictějšími obdobími celé zakázky byly dva úvodní měsíce, kdy se celý proces fungování dílčích aktivit, především pak import faktur zabíhal. Učení se práce, s do té doby pro pracovníky HZ Plzeň neznámým systémem Mediox a jeho webovým rozšířením WebManager, zabralo nezanedbatelný čas. Další čas zabrala optimalizace finální podoby importních souborů jak k došlým, tak vydaným fakturám.

Poměrně významný problém představovalo ze začátku spolupráce také seznamování se pracovníků Lekia s.r.o. s ekonomickým systémem ABRA Flexi, prostřednictvím kterého prováděli tvorbu hromadného příkazu k úhradě k došlým fakturám. Počáteční chyby v tvorbě příkazu vedly k duplicitnímu uhrazení některých došlých faktur nebo naopak neuhrazení některých faktur s blížící se dobou splatnosti. Po důkladnějším seznámení se pracovníků s fungováním a možnostmi programu ABRA Flexi však k těmto problémům již téměř nedocházelo, respektive docházelo pouze v naprosto výjimečných případech.

5.10.1 Úskalí modelu importu došlých faktur

V některých z nově akvírovaných provozoven pracovali zaměstnanci před změnou majitele s jiným lékárenským systémem, než je Mediox a v některých případech nebyli zvyklí do systému ani zadávat doklady. V prvních týdnech od akvizice těchto provozoven, kdy se zaměstnanci učili s programem pracovat, tedy docházelo v těchto provozovnách k poměrně častým chybám, které velmi komplikovaly, či případně až znemožňovaly import došlých faktur. Účetní tak byli v tomto období nuceni věnovat kontrolám faktur za zboží dodatečný čas nebo v krajním případě faktury zadávat ručně.

Jedním z problémů, který tento model fungování vedení účetnictví bezpochyby má, je fakt, že lékárnice mohou v zadávání došlých faktur udělat chybu. Výraznější chyby v zadané částce je možné odhalit poměrně snadno, jelikož i samotný soubor vyexportovaný z aplikace WebManager obsahuje sloupec „Rozdíl“, který porovnává částku zadaného dokladu s částkou na k němu spárované příjemce.

Na obrázku 41 je znázorněn náhled do přehledu dodavatelských faktur v aplikaci WebManager. Kontrolní sloupec „rozdíl“ je na obrázku zobrazen jako první sloupec zprava. V náhledu do přehledu je možné si všimnout, že se ve sloupečku „rozdíl“ vyskytuje poměrně velké množství nenulových hodnot. Rozdíly v řádech haléřů vznikají v důsledku zaokrouhlení částky na fakturách a je tedy možné je ignorovat. Pokud se však objeví rozdíl, který je větší než jednotky korun, je nutné provést kontrolu zadaných hodnot na faktuře.

Příkladem faktury, která vyžaduje kontrolu je faktura viditelná na 6. řádku přehledu, který je vyznačen modře. Rozdíl v částkách příjemky a faktury zde přesahuje 200 korun. V takovém případě je třeba zobrazit přiložený PDF soubor s elektronickou podobou faktury, který je možné otevřít kliknutím na odkaz v třetím sloupci zleva, označeným jako „Doklad“ a porovnat hodnoty uvedené na PDF souboru s hodnotami uvedenými v přehledu.

Obrázek 41: Přehled dodavatelských faktur v aplikaci WebManager

Přehled dodavatelských faktur															
Tabulka															
Export XLS Export CSV															
Faktura		Dodavatel		Druhá snížená sazba			Snížená sazba			Základní sazba			Osвобоzeno Nedaňové		Rozdíl
NS	Interní číslo	Doklad	Název dodavatele	Sazba...	Základ	Daň	Sazba DP...	Základ	Daň	Sazba DP...	Základ	Daň	Osвобоzen...	Nedaňové	Rozdíl
arnica	20120220168	Soubor	FAGRON A.S. - (Tamdá)	10.00	0.00	0.00	15.00	9 018.46	1 352.77	21.00	6 214.27	1 305.00	0.00	0.00	-0.80
arnica	20120220167	Soubor	PHOENIX lékárenský velk...	10.00	9 581.54	958.15	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220166	Soubor	PHOENIX lékárenský velk...	10.00	28 901.50	2 890.15	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220165	Soubor	PHOENIX lékárenský velk...	10.00	17 348.04	1 734.80	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220164	Soubor	PHOENIX lékárenský velk...	10.00	9 724.17	972.42	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220163	Soubor	PHOENIX lékárenský velk...	10.00	326 109.58	32 610.96	15.00	57 510.28	8 626.54	21.00	18 056.47	3 791.86	0.00	0.00	200.24
arnica	20120220162	Soubor	Merck Sharp & Dohme s.r...	10.00	1 714.59	171.46	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220161	Soubor	Alliance Healthcare s.r.o.	10.00	80 865.66	8 086.57	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220160	Soubor	Alliance Healthcare s.r.o.	10.00	180 921.96	18 092.25	15.00	22 813.74	3 422.10	21.00	2 205.85	463.23	0.00	0.00	-0.01
arnica	20120220158	Soubor	Commeatus s.r.o.	10.00	0.00	0.00	15.00	1 539.99	231.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01
arnica	20120220156	Soubor	MAXIS a.s.	10.00	0.00	0.00	15.00	322.98	48.45	21.00	780.00	163.80	0.00	0.00	0.00
arnica	20120220155	Soubor	Tým pro farmacie s.r.o.	10.00	0.00	0.00	15.00	2 170.08	325.52	21.00	1 470.58	308.82	0.00	0.00	0.24
arnica	20120220154	Soubor	HARTMANN - RICO a.s.	10.00	0.00	0.00	15.00	2 981.68	447.25	21.00	4 746.42	996.75	0.00	0.00	0.08
arnica	20120220153	Soubor	Naturprodukt CZ spol.s r.o.	10.00	0.00	0.00	15.00	1 114.84	167.23	21.00	1 716.66	360.50	0.00	0.00	0.02
arnica	20120220152	Soubor	PANOP CZ S.R.O.	10.00	0.00	0.00	15.00	2 597.89	389.68	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do WebManageru od Lekia s.r.o.

Problém, který není v tomto režimu možné na první pohled odhalit, však může nastat, pokud lékárnice k faktuře přiřadí jiného dodavatele. Pokud si účetní této chyby, která je poměrně skrytá, nevšimne, dojde při pravidelné tvorbě příkazu k uhrazení platby na chybný účet. Na chybu se může přijít v krajním případě až po vrácení mylné platby zpět na bankovní účet nebo po vystavení upomínky dodavatelem, který platbu neobdržel.

Další úskalí tohoto modelu, které bylo při importu došlých faktur v tomto režimu v průběhu času zjištěno, souvisí s párováním došlých faktur a příjemek v systému Mediox. Konkrétně se jedná o to, že pokud zadaná faktura není dosud spárovaná s příjemkou, pak se v exportovaném souboru z WebManageru, který obsahuje faktury za dané období, v kolonce „Rozdíl“ u faktury zobrazuje celkový základ DPH a částka se nerozpadá na jednotlivé sazby DPH, což znemožňuje její řádné zaúčtování.

Příklad faktur, které nejsou spárovány s příjemkou je znázorněn na obrázku 42. První faktura, uvedená v zobrazeném přehledu dodavatelských faktur na prvním řádku, je řádně spárovaná s příjemkou a celková částka na faktuře se rozpadá do jednotlivých sazeb DPH. Oproti tomu zbývající 3 faktury nejsou spárovány s žádnou příjemkou a celkový základ DPH se proto objevuje v záporné hodnotě v kolonce „Rozdíl“. U nespárovaných faktur tak není možné identifikovat výši ani sazbu DPH. Pokud tedy v době importu nějaká faktura není spárovaná s příslušnou příjemkou, pak musí být z importního souboru vynechána a znovu se objeví až v příští importní dávce, to znamená s týdenním zpožděním.

Obrázek 42: Ukázka nespárovaných faktur v aplikaci WebManager

Přehled dodavatelských faktur																	
Tabulka																	
Export XLS ☐ Export CSV ☐																	
NS	Faktura		Dodavatel			Druhá snížená sazba			Snížená sazba			Základní sazba			Osvobozeno Nedaňové		Rozdíl
	Interní čí...	Doklad	Název dodavatele	Sazb...	Základ	Daň	Saz...	Základ	Daň	Sazb...	Základ	Daň	Osvobozen...	Nedaňové			
menora	2021/0054	Soubor	DOBRÁ MISKA s.r.o.	10.00	0.00	0.00	15.00	2 649.57	397.43	21.00	423.97	89.03	0.00	0.00	0.03		
menora	2021/0026	Soubor	Green idea s.r.o.	10.00	0.00	0.00	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	- 798.96		
menora	2021/0057	Soubor	Bc. Petr Riedl	10.00	0.00	0.00	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-1 260.90		
menora	2021/0009	Soubor	ENERGY CZECH REPUBLI...	10.00	0.00	0.00	15.00	0.00	0.00	21.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-3 518.90		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přístupu do WebManageru od Lekia s.r.o.

Problémy také mohou nastat v případě, že dodavatel změní číslo svého účtu, na který přijímá platby. V takovém případě je možné, že změna účtu bude odhalena až na základě upomínky vystavené dodavatelem o neuhrazení některé z faktur. K takové situaci však dochází poměrně zřídka a dodavatel často na svých fakturách upozorňuje na změnu účtu dlouho dopředu, tím pádem je možné, že změna bude namátkově odhalena.

5.11 Návrh řešení problémů

Část problémů, týkajících se zanášení faktur za zboží do programu ABRA Flexi by bylo možné vyřešit za pomoci automatické komunikace mezi zmíněným programem a lékárenským systémem Mediox, který síť lékáren Lekia využívá. Toto řešení by mohlo výrazně ušetřit čas účetních a zároveň eliminovat možnosti chyb při zanášení dat souvisejících s lidským faktorem. Nadále by však existovalo riziko vzniku lidských chyb při zadávání dokladů lékárnice v jednotlivých provozovnách do systému Mediox. Pro eliminaci tohoto rizika by se nabízelo zavedení některého z nástrojů automatického vytěžování a zadávání dokladů, nicméně dle autorovi dostupných informací, systém Mediox v současné době neumožňuje integraci žádného z těchto nástrojů a zadávání dokladů tak funguje ručně.

Zmíněná automatická komunikace mezi ekonomickými softwary a systémem Mediox, je však v praxi realizovatelná. Mediox je schopný komunikovat se systémy SAP, Pohoda, Money S5, ABRA Gen a dalšími. ABRA Flexi není v současné době mezi podporovanými softwary, se kterými má systém Mediox přednastavené rozhraní pro automatickou komunikaci. (Apatyka servis, 2022)

Realizace automatické komunikace by však byla možná i bez změn softwarového vybavení jak na straně firmy, která vede účetnictví, tak na straně lékárenské sítě. Data by však musela být nejprve vyexportována do formátu připraveného pro některé z podporovaných softwarů, například pro software Pohoda a následně pomocí převodníku převedena do formátu, který je zpracovatelný pro software ABRA Flexi, kam by data byla následně importována.

Hrubá odhadovaná cena zakázky na kompletní naprogramování a nastavení automatického rozhraní pro komunikaci mezi ABRA Flexi a Medioxem, kterou by realizovala sama tvůrčí společnost systému Mediox Apatyka servis s.r.o., které by umožňovalo automatický import faktur v reálném čase je 60 000 Kč. Cena byla odhadnuta přímo pracovníky Apatyka servis s.r.o. Pro to, abychom mohli posoudit výhodnost varianty automatické komunikace účetního a lékárenského programu, musíme nejprve odhadnout náklady na import došlých faktur prováděný ručně. V tabulce 12 jsou znázorněny hodnoty pro výpočet výše celkových odhadovaných nákladů na ruční import. Časy potřebné pro import jak došlých, tak vydaných faktur vycházejí z předcházejících částí této práce, kde je celý proces importu detailněji rozebrán. Odhadované náklady na

hodinu práce, nebo jinými slovy mzdové náklady, vycházejí z předpokladu, že proces importu vykonává pomocný účetní pracovník, jehož hodinová mzda se pohybuje kolem 160 Kč/hod, což je ostatně způsob, kterým v současné době import probíhá. Z tabulky je tedy patrné, že celkové roční náklady na ruční import, v případě obsluhování 7 provozoven, jak tomu v je současné době, jsou 15 360 Kč. Prostá návratnost investice do zmíněné automatické komunikace účetního a lékárenského systému by tedy při stanovené výši nákladů byla přibližně 3,91 let, tedy téměř 4 roky.

Tabulka 12: Výpočet nákladů na import při existenci 7 provozoven

Současné náklady na ruční import při 7 provozovnách			
Došlé faktury		Vydané faktury	
Čas potřebný pro import za týden (hod)	1,5	Čas potřebný pro import za měsíc (hod)	1,5
Čas potřebný pro import za rok (hod)	78	Čas potřebný pro import za rok (hod)	18
Náklady na hodinu práce (Kč)	160	Náklady na hodinu práce (Kč)	160
Roční náklady (Kč)	12480	Roční náklady (Kč)	2880
Celkové roční náklady na ruční import		15 360,00 Kč	
Prostá návratnost investice		3,91 let	

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno v úvodním představení zakázky, dlouhodobým cílem vedení společnosti Lekia s.r.o. je, aby pod jejich lékárenskou síť spalo 50 a více jednotlivých provozoven. Tato skutečnost má na rozhodování o případné investici do zmíněné automatické komunikace programů naprosto zásadní vliv.

V tabulce 13 jsou zachyceny hodnoty pro výpočet nákladů na ruční import při existenci 50 provozoven. Hodnoty časů potřebných pro import byly vypočteny za pomoci aritmetického průměru, kdy byla nejprve stanovena průměrná časová náročnost pro 1 provozovnu, která byla následně vynásobena 50. Stejným způsobem, tedy vydělením 7 a následným vynásobením celkových nákladů při existenci 7 provozoven, by se samozřejmě dalo rovnou dojít k výsledné hodnotě celkových nákladů při existenci 50 provozoven bez nutnosti přepočítávání ostatních veličin. Hodnoty jsou však v tabulce uvedeny pro přehlednost a možnost porovnání s přechozí tabulkou.

Tabulka 13: Výpočet nákladů na import při existenci 50 provozoven

Náklady na ruční import při 50 provozovnách			
Došlé faktury		Vydané faktury	
Čas potřebný pro import za týden (hod)	10,71	Čas potřebný pro import za měsíc (hod)	10,71
Čas potřebný pro import za rok (hod)	556,92	Čas potřebný pro import za rok (hod)	128,52
Náklady na hodinu práce (Kč)	160	Náklady na hodinu práce (Kč)	160
Roční náklady (Kč)	89107,2	Roční náklady (Kč)	20563,2
Celkové roční náklady na ruční import		109 670,40 Kč	
Prostá návratnost investice		0,55 let	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 13 je dále patrné, že roční náklady na ruční import faktur by při existenci 50 jednotlivých lékáren v lékárenské síti převýšily jednorázové náklady na zřízení automatické komunikace téměř dvojnásobně a jejich odhad konkrétně činí 109 670 Kč. Prostá návratnost investice do automatické komunikace programů by se při těchto nákladech na ruční import snížila na pouhých 0,55 let, tedy jen na o něco málo více než půl roku.

Za této situace tak z mého pohledu není o tom, zda se zavedení automatické komunikace vyplatí nebo ne žádných pochyb a pokračování v režimu ručního importu souborů v XLS by absolutně nedávalo smysl. Pokud tedy vedení Lekia s.r.o. hodlá dostát svým cílům v podobě rozšíření lékárenské sítě na vyšší desítky provozoven, je investice do automatické komunikace účetního a lékárenského systému z mého pohledu nevyhnutelná, navíc vzhledem k celkové velikosti lékárenské sítě a jejímu obratu naprosto marginální, a investici nemá smysl dále odkládat.

Jediný možný protiargument, který by mohl připadat v úvahu proti okamžitému zavedení automatické komunikace je fakt, že zakázka je zasmluvněna na dobu neurčitou. Existuje tedy možnost, že se, ať zadavatel zakázky nebo firma poskytující služby, rozhodnou spolupráci ukončit. Je například možné, že se v určitém bodě stane pro síť lékáren výhodnější zaměstnávat vlastní „inhouse“ účetní, než platit za outsourcing účetních služeb. Pokud by se společnost Lekia s.r.o. rozhodla jít cestou zaměstnání vlastní účetní, pak by v případě, že účetní bude využívat k vedení účetnictví jiný program, výdaje do automatické komunikace s programem ABRA Flexi v podstatě představovaly zmařenou investici, jelikož by jí společnost nemohla v budoucnu nijak využít.

5.12 Shrnutí projektu

Většina problémů a úskalí modelu, který je v současné době v tomto projektu využíván, je spojena především s možným vznikem chyb v souvislosti s lidským faktorem. Problémy spojené s počátečním nastavením a zaběhnutím modelu již byly v drtivé většině vyřešeny.

Dle mého názoru je však současný model značně kapacitně omezený, a to především z pohledu zpracování došlých faktur. Z mého pohledu je tak model použitelný pouze pro obsluhu malé lékárenské sítě. V případě, že společnost Lekia s.r.o. skutečně hodlá vytvořit lékárenskou síť, která se bude skládat z více než 50 jednotlivých lékáren, bude způsob vedení účetnictví této lékárenské sítě nutné pozměnit.

Jednou z variant, která dává dle mého názoru smysl, je prezentovaná úprava současného modelu v podobě implementace automatické komunikace mezi systémy Mediox a ABRA Flexi.

Další variantou, která by rovněž mohla být pro síť lékáren Lekia výhodná, je zaměstnání vlastní účetní nebo účetního. Při variantě vlastní účetní by síť lékáren mohla nadále pokračovat v aktuálně nastaveném modelu za použití softwaru ABRA Flexi, ale mohla by se také rozhodnout pro vedení účetnictví v jiném z dostupných ekonomických softwarů a model účtování kompletně změnit. Každopádně v případě zaměstnání vlastní účetní, by společnost byla nucena investovat také do vlastní licence účetního (ekonomického) softwaru. Při výběru konkrétního řešení tedy bude hrát roli také cena dostupných účetních softwarů.

Pro učinění rozhodnutí o výběru účetního modelu by mělo vedení Lekia s.r.o. znovu zhodnotit své cíle a časový harmonogram jejich naplnění. Výběr nejvýhodnějšího modelu totiž závisí především na určení směru, kterým se chce společnost v budoucnu ubírat, čímž je v tomto případě myšlena především zamýšlená velikost lékárenské sítě.

6 Shrnutí praktické části práce

Výsledky provedeného dotazníkového šetření ukázaly, že digitální metody jsou v oblasti účetnictví poměrně značně využívány. V některých oblastech, například v oblasti zpracování bankovních výpisů již digitální metody převládají. Nicméně v jiných oblastech, zejména pak v oblasti zpracování účetních dokladů, však stále převládají spíše ruční metody zpracování. Potenciál pro zvyšování využití pokročilejších digitalizovaných nástrojů, vedoucích k automatizaci účetních procesů, jakým je například vytěžování dat z dokladů, je tak stále obrovský. Většina respondentů, dle výsledků dotazníku, zaujímá k digitalizace spíše pozitivní postoj, což mimo jiné znamená, že přínosy digitalizace z jejich pohledu převyšují náklady na její zavádění a provoz.

Na projektu, představeném v kapitole 5 v této práci, bylo ukázáno, jak může fungovat využití některých digitálních metod v účetní praxi i při omezeném rozpočtu. Právě rozpočtové omezení podnikatelských subjektů, je však z mého pohledu jedním z předních faktorů, které brzdí rozvoj digitalizace v účetní praxi. Pro řadu podnikatelských subjektů, mohou totiž být sofistikovanější digitální nástroje finančně nedostupné.

Projekt mimo jiné ukázal, že významným úskalím implementace digitálních metod je vůbec zvládnutí počáteční fáze jejich zavádění. V počáteční fázi implementace digitálních metod, se totiž často vyskytnou neočekávané problémy, které s sebou nesou především náklady v podobě dodatečného času, který musí být věnován jejich nápravě.

Projekt také poukázal na skutečnost, že při rozhodování o zavedení či nezavedení pokročilejších a nákladnějších metod digitalizace, je třeba důkladně zvážit zejména objem dat, se kterými účetní jednotka bude do budoucna pracovat. Jako příklad je možné uvést situaci z prezentovaného projektu, kde cílem vedení společnosti je vybudovat síť lékáren, čítající padesát či více provozoven. Zadávání dokladů takové sítě, bez využití pokročilejších digitalizovaných metod, by jistě bylo velmi časově náročné a s největší pravděpodobností velmi nevýhodné. To ostatně ukazuje také odhad nákladů na import faktur, který se nachází v závěrečné části představení projektu, v kapitole 5.11 této práce.

Naopak v případě, že by síť lékáren zahrnovala pouze několik málo provozoven a objem zpracovávaných dat by tím pádem byl relativně malý, implementace pokročilejších metod digitalizace by mohla být v porovnání s ručním zpracováním nákladnější, tudíž nevýhodná.

Při rozhodování o implementaci pokročilejších digitalizovaných nástrojů, je tedy třeba nejprve odhadnout náklady na jejich zavedení a počítat také s tím, že se zejména v počáteční fázi zavádění mohou objevit neočekávané problémy, na jejichž řešení bude třeba věnovat dodatečný čas a možná též dodatečné výdaje. V konečném důsledku tak účetní jednotka může zjistit, že pro ni zavádění zmíněných nástrojů momentálně není výhodné.

K závěru, že implementace pokročilejších digitalizovaných nástrojů není momentálně výhodná, došla také většina respondentů ze skupiny OSVČ v provedeném dotazníkovém šetření. Vzhledem k tomu, že respondenti z této skupiny pracují ve většině případů se spíše malým objemem dat, je z mého pohledu inklinace k ručnímu způsobu zpracování účetnictví vysvětlitelná právě tím, že se jim zkrátka implementace pokročilejších metod, vzhledem k nákladům na jejich zavedení, nevyplatí.

Naopak zbylé dvě skupiny respondentů, označované jako „Účetní firmy“ a „Firmy“, používají v porovnání se skupinou OSVČ digitální metody při zpracování účetnictví více. Opět by se to dalo přisoudit především skutečnosti, že tyto skupiny operují zpravidla s většími objemy dat a využití digitálních metod, je tak pro ně výhodnější než ruční způsob zpracování.

Závěr

Diplomová práce obsahuje jak teoretické vymezení digitalizace, stručný popis vývoje účetnictví a účetních metod, představení současných trendů v oblasti účetnictví, tak provedení vlastního výzkumu, který je zaměřen na využívání digitálních metod v účetní praxi. Dále byl v práci představen konkrétní projekt digitalizace, na jehož příkladu byl demonstrován možný postup implementace některých digitálních metod. Veškeré získané poznatky vedly k formulaci závěrečných doporučení a možných směrů rozvoje do budoucna. Primární cíl práce, který byl definován v úvodu, se tak z mého pohledu podařilo naplnit.

Digitalizace a automatizace přináší nejen do oblasti účetnictví nepochybně řadu výhod, zejména v podobě usnadnění některých procesů a s tím související úsporu času. Další výhodou pokročilejších metod digitalizace, která nepochybně stojí za zmínku, je také eliminace rizika vzniku chyb v souvislosti s lidským faktorem.

Nevýhody digitalizace dle mého názoru tkví především v relativně vysokých nákladech na zavádění zejména pak u sofistikovanějších digitálních metod, které umožňují automatizaci některých procesů. Nabídka nejrůznějších nástrojů a řešení, které činí digitální metody finančně dostupnější i pro malé účetní jednotky, však neustále roste. Příkladem zmíněného řešení, může být například využití cloudové verze softwarů, při jejichž použití zákazník výrazně sníží výdaje na nákup hardwaru.

Dalším faktorem, který má z mého pohledu na využívání digitálních metod v účetnictví vliv, je osobní postoj lidí, kteří účetnictví vedou nebo rozhodují o způsobu jeho vedení. Také z výsledků dotazníku vyplynulo, že poměrně značná část respondentů, přibližně třetina z nich, má k digitalizaci jako takové spíše negativní postoj. Tento postoj může vést k odmítání implementace digitálních metod i v situacích, kdy by to pro podnikatelský subjekt bylo výhodné.

Ačkoliv digitální metody jsou v účetní praxi poměrně hojně využívány, prostor pro další zvyšování jejich využití je stále obrovský. Dle mého názoru, můžeme tedy do budoucna očekávat další postupné prostupování digitalizace a automatizace do účetní praxe.

Seznam použitých zdrojů

- ABRA Software a.s. (2022). *Cloudy, servery, lokální instalace a rozhraní aneb jakou variantu softwaru vybrat?* Dostupné 14.3.2022 z <https://www.flexibee.eu/cloudy-servery-lokalni-instalace-a-rozhrani-aneb-jakou-variantu-softwaru-vybrat/>
- Algotech (2020). *Cloud Computing: Co to je a komu se vyplatí.* Dostupné 11.3.2022 z <https://www.algotech.cz/novinky/2020-04-21-cloud-computing-co-to-je-a-komu-se-vyplati>
- Andrlík, B., & Mikulica, J. (2014). *Využití počítačů v účetnictví.* Znojmo, Česko: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo
- Apatyka servis s.r.o. (2022). *Export do účetnictví.* Dostupné 1.4.2021 z <https://www.apatykaservis.cz/produkty/ekonomika/export-do-ucetnictvi/>
- APPEN LIMITED (2021). *What is Optical Character Recognition?* Dostupné 10.3.2022 z <https://appen.com/blog/optical-character-recognition/>
- Asseco Solutions, a.s. (2022). *HELIOS Mobile.* Dostupné 18.3.2022 z <https://www.helios.eu/helios-mobile>
- Bláha, J. (2022) *QR kódy použití.* Dostupné 11.3.2022 z <https://qrkody.eu/pouziti/>
- CZECH NEWS CENTER a.s. (2019). *Co je to elektronická identita a kde ji použít?* Dostupné 8.3.2022 z <https://www.reflex.cz/clanek/jak-na-to/95335/co-je-to-elektronicka-identita-a-kde-ji-pouzit.html>
- CzechTrade (2021). *Elektronické podpisy elektronická identita.* Dostupné 6.3.2022 z <https://www.businessinfo.cz/navody/elektronicke-podpisy-elektronicka-identita-ppbi/>
- DIGIDOC s.r.o. (2022). *Vytěžování faktur.* Dostupné 10.3.2022 z <https://www.digidoc.cz/nase-sluzby/automaticke-vytezovani-faktur/>
- eArchivace (2014). *Co je elektronická archivace.* Dostupné 14.3.2022 z <http://www.earchivace.cz/elektronicka-archivace/co-je-elektronicka-archivace/>
- Gála, L., Pour, J & Šedivá, Z. (2015). *Podniková informatika.* Praha, Česko: Grada
- Gracey, O. (2019). *Traditional OCR vs AI: The champion of invoices.* Dostupné 10.3.2022 z <https://rossum.ai/blog/traditional-ocr-vs-ai-the-champion-of-invoices/>

- Hajduch, O (2021). *Elektronická datová média*. Dostupné 14.3.2022 z https://dum.hajduch.net/VY_32_INOVACE_1ICT7roc_47_B
- Hanák, J. & Pruška, L. (2020). *Elektronický podpis pohledem aktuální právní úpravy*. Dostupné 6.3. z <https://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicky-podpis-pohledem-aktualni-pravni-upravy-110560.html>
<https://qr-faktura.cz/>
- Hyland Software (2022). *What is Optical Character Recognition (OCR) Technology?* Dostupné 10.3.2022 z <https://www.hyland.com/en/resources/terminology/data-capture/what-is-optical-character-recognition-ocr>
- ICT UNIE o.s. (2014). *Národní standard pro elektronickou fakturaci*. Praha, Česko: ICT UNIE o.s.
- INOVIO (2022). *Vytěžování dokumentů*. Dostupné 10.3.2022 z https://inovio.cz/produkt/vytezovani-dokumentu/?gclid=CjwKCAiA1JGRBhBSEiwAxXblwQ0cZVberw7tU3HI0GxQP8dNY2IFSKuOVXx60GKLSihk0xy89zekLRoC2AgQAvD_BwE
- ISDOC.CZ (2022) *ISDOC*. Dostupné 9.3.2022 z <http://www.isdoc.cz/>
- IT-Slovník.cz (2022). *Elektronizace*. Dostupné 8.3.2022 z <https://it-slovník.cz/pojem/elektronizace>
- Kernighan, B. (2017) *Jak porozumět digitálnímu světu*. Praha, Česko: Dokořán
- Komora daňových poradců České republiky (2022). *QR Faktura*. Dostupné 10.3.2022 z
- Lechner, T. (2013). *Elektronické dokumenty v právní praxi*. Praha, Česko: Leges
- Líbal, T. (2018). *Účetnictví: principy a techniky*. Praha, Česko: Institut certifikace účetních.
- McKinsey & Company (2016). *Digital Europe: Realizing the continent's potential*. Dostupné 5.3.2022 z <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/digital-europe-realizing-the-continents-potential>
- Mejzlík, L. (2006). *Účetní informační systémy: využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. Praha, Česko: Oeconomica.

Ministerstvo financí České republiky (2018). *Elektronická fakturace*. Dostupné 9.3.2022 z <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/elektronicka-fakturace/zakladni-informace>

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (2022). *Digitalizace*. Dostupné 5.3.2022 z <https://portaldigi.cz/digislovník/digitalizace/>

Nářízení Evropského Parlamentu a Rady EU č. 910/2014. o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. (2014) *Eur-Lex*. Dostupné 8.3.2022 z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32014R0910>

Pilný, I. (2016). *Digitální ekonomika: Žít nebo přežít*. Brno, Česko: BizBooks.

Red Stone Now s.r.o. (2020). *Digitalizace a vytěžování dat z dokumentů*. Dostupné 10.3.2022 z <https://cashbot.cz/blog/digitalizace-a-vytezovani-dat-z-dokumentu/>

SAP SE (2016). *SAP Fiori Client Guide*. Dostupné 18.3. z <https://help.sap.com/doc/38ec5403bfbf4d7a8fdd3fee5f9605e0/3.0.14/en-US/bab9c8403c9a456eb730bcf28c6ccdb5.html>

Solitea, a.s. (2022). *Mobilní aplikace iDoklad*. Dostupné 18.3.2022 z <https://www.idoklad.cz/aplikace-idoklad>

SouboryInfo (2022). *Xml*. Dostupné 9.3.2022 z <https://soubory.info/extension/xml>

STORMWARE s.r.o. (2022). *Mobilní aplikace*. Dostupné 18.3.2022 z <https://www.stormware.cz/pohoda/doplňky/mobilni-aplikace/>

Šteker, K. & Otrusínová, M. (2021). *Jak číst účetní výkazy: Základy českého účetnictví a výkaznictví*. Praha, Česko: Grada

Tvrdíková, M. (2008). *Aplikace moderních informačních technologií v řízení firmy*. Praha, Česko: Grada

Veber, J. (2018). *Digitalizace ekonomiky a společnosti: výhody, rizika, příležitosti*. Praha, Česko: Management Press.

Vodička, M. (2014). *3D: Data, daně digitálně aneb aťákem i proti své vůli*. Praha, Česko: Wolters Kluwer.

Wflow.com (2021). *Jak wflow.com funguje*. Dostupné 10.3.2022 z <https://wflow.com/o-wflow/jak-to-funguje>

Zákon č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. (2016)
Zákony pro lidi. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-297> 8.3.2022

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení podnikatelských subjektů dle velikosti.....	34
Tabulka 2: Způsob příjmu dokladů do účetnictví.....	36
Tabulka 3: Způsob zadávání došlých faktur do účetního systému	37
Tabulka 4: Způsob archivace účetních dokladů.....	39
Tabulka 5: Způsob zadávání bankovních výpisů do účetního systému.....	42
Tabulka 6: Způsob archivace účetních závěrek a výročních zpráv.....	43
Tabulka 7: Postoj k využívání elektronických nástrojů	45
Tabulka 8: Postoj k zavádění nových technologií.....	46
Tabulka 9: Vnímání finančních a časových nákladů na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy.....	48
Tabulka 10: Frekvence účasti na vzdělávacích akcích zaměřených na digitalizaci	49
Tabulka 11: Dokladové řady jednotlivých provozoven sítě Lekia.....	65
Tabulka 12: Výpočet nákladů na import při existenci 7 provozoven	76
Tabulka 13: Výpočet nákladů na import při existenci 50 provozoven	77

Seznam obrázků

Obrázek 1: Úroveň digitalizace v Evropě a USA.....	12
Obrázek 2: Časová osa zásadních změn v technologii vedení účetnictví.....	14
Obrázek 3: Označení QR kódů na faktuře.....	26
Obrázek 4: Specifikace oblasti působení	33
Obrázek 5: Rozdělení podnikatelských subjektů dle velikosti	34
Obrázek 6: Respondenty nejčastěji uváděné programy, využívané pro vedení účetnictví.....	35
Obrázek 7: Způsob příjmu dokladů do účetnictví	36
Obrázek 8: Způsob zadávání došlých faktur do účetního systému.....	37
Obrázek 9: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě.....	38
Obrázek 10: Způsob archivace účetních dokladů	39
Obrázek 11: Vytěžování dat z dokladů.....	40
Obrázek 12: Nástroje na vytěžování dat z dokladů uvedené v odpovědích	41
Obrázek 13: Způsob zadávání bankovních výpisů do účetního systému	42
Obrázek 14: Způsob archivace účetních závěrek a výročních zpráv	43
Obrázek 15: Využívání mobilních aplikací v souvislosti s vedením účetnictví.....	44
Obrázek 16: Postoj k využívání elektronických nástrojů	45
Obrázek 17: Postoj k zavádění nových technologií	46
Obrázek 18: Vnímání finančních a časových nákladů na zavedení digitálních metod v porovnání s jejich přínosy	47
Obrázek 19: Frekvence účasti na vzdělávacích akcích zaměřených na digitalizaci.....	49
Obrázek 20: Příjem dokladů do účetnictví – OSVČ	53
Obrázek 21: Příjem dokladů do účetnictví – Účetní firmy	53
Obrázek 22: Příjem dokladů do účetnictví – Firmy	53
Obrázek 23: Zadávání faktur do účetního systému – OSVČ	54

Obrázek 24: Zadávání faktur do účetního systému – Účetní firmy	54
Obrázek 25: Zadávání faktur do účetního systému – Firmy	55
Obrázek 26: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – OSVČ	55
Obrázek 27: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – Účetní firmy	56
Obrázek 28: Automatický příjem dokladů ve strukturované podobě – Firmy	56
Obrázek 29: Způsob archivace dokladů – OSVČ	57
Obrázek 30: Způsob archivace dokladů – Účetní firmy	57
Obrázek 31: Způsob archivace dokladů – Firmy	57
Obrázek 32: Náhled do systému Mediox	60
Obrázek 33: Nákladová střediska Lékárna Arnica	62
Obrázek 34: Načítání elektronických výpisů v programu ABRA Flexi	63
Obrázek 35: Typy dokladů u faktur za zboží v Lékárně Arnica	64
Obrázek 36: Ukázka neupraveného XLS souboru exportovaného z WebManageru	66
Obrázek 37: Ukázka upraveného XLS souboru pro import do ABRA Flexi	67
Obrázek 38: Ukázka seznamu došlých faktur zahrnující údaj o formě úhrady	68
Obrázek 39: Ukázka části adresáře partnerů v ABRA Flexi	69
Obrázek 40: Výběr faktur k úhradě do platebního příkazu	70
Obrázek 41: Přehled dodavatelských faktur v aplikaci WebManager	73
Obrázek 42: Ukázka nespárovaných faktur v aplikaci WebManager	74

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník využitý ke sběru dat pro výzkum

Příloha B: Měsíční report pro management Lekia s.r.o. – Obratová předvaha

Příloha C: Měsíční report pro management Lekia s.r.o. – Výkaz hospodaření

Příloha A: Dotazník využitý ke sběru dat pro výzkum

23.04.22 22:03

Digitalizace účetnictví

Digitalizace účetnictví

Děkuji, že jste si udělal/a čas na vyplnění tohoto dotazníku, který se týká tématu digitalizace a automatizace v účetnictví. Jeho cílem je prozkoumat, na kolik jsou skutečně v současné době digitální metody v účetnictví využívány a jaký postoj k digitalizaci účetní zaujímají.

Otázky v dotazníku jsou zcela anonymní a týkají se především způsobu vedení účetnictví, v podnikatelském subjektu, ve kterém působíte nebo které provádíte jako fyzická osoba v kontextu digitalizace. Vyplnění dotazníku by Vám mělo zabrat přibližně 5-10 minut.

Pokuste se prosím odpovědět na všechny otázky i v případě, že si nějakou z odpovědí nejste zcela jisti. Výsledky dotazníku budou vyhodnoceny v rámci diplomové práce na FEK ZČU zabývající se digitalizací účetnictví.

V jakém typu podniku působíte?

- V podniku zabývajícím se primárně vedením účetnictví pro třetí osoby
- V podniku, který vede účetnictví pouze pro účely svého podnikání
- Vedu účetnictví nebo poskytuji daňové poradenství samostatně jako OSVČ
- Ani jedna z výše zmíněných možností

Kolik zaměstnanců přibližně pracuje v podnikatelském subjektu, ve kterém působíte?

- Méně než 10
- Více než 10, ale méně než 50
- Více než 50, ale méně než 250
- Více než 250

Jaký účetní systém používáte k vedení účetnictví? (v případě, že používáte více systémů uveďte a oddělte čárkami)

Jakým způsobem u vás probíhá příjem dokladů do účetnictví?

- Pouze elektronicky
- Převážně elektronicky
- Pouze v tištěné podobě
- Převážně v tištěné podobě

Jakým způsobem zadáváte do účetního systému faktury od dodavatelů případně dodavatelů vašich klientů?

- Pouze ručně
- Převážně ručně
- Plně automaticky
- Z větší části automaticky

Využíváte alespoň u některých z vašich partnerů automatický příjem dokladů ve strukturované podobě? (EDI, ISDOC, XML apod.)

- Ano
- Ne

V jaké podobě archivujete účetní doklady?

- Pouze v tištěné podobě
- Převážně v tištěné podobě
- Pouze v elektronické podobě
- Převážně v elektronické podobě
- Vše v tištěné i elektronické podobě zároveň

Využíváte některý z nástrojů, který umožňuje vytěžování dat z dokladů a jejich částečně nebo plně automatické zpracování? (např. Wflow, Exon, LiDok ...)

- Ano
- Ne

Uved'te prosím, které nástroje na vytěžování dat z dokladů a jejich automatické zpracování konkrétně využíváte např. Wflow, Exon, LiDok atd. (v případě, že používáte více nástrojů, uveďte a oddělte čárkami)

Jakým způsobem zadáváte do účetního systému bankovní výpisy?

- ručně přepisujeme
- ručně stahujeme
- automaticky stahujeme

Jakým způsobem archivujete účetní závěrky a výroční zprávy?

- V tištěné podobě
- V elektronické podobě
- V tištěné i elektronické zároveň

Využíváte v souvislosti se zpracováním účetnictví nějaké mobilní aplikace?

- Ano
- Ne

Uveďte prosím název mobilní aplikace, kterou v souvislosti s účetnictvím využíváte.

Osobní postoj k digitalizaci

Souhlasíte s následujícím tvrzením? "Využívání elektronických nástrojů mně osobně výrazným způsobem usnadňuje práci a šetří můj čas"

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

Které z následujících tvrzení nejlépe koresponduje s vaším postojem k zavádění nových technologií?

- Aktivně vyhledávám a implementuji nové digitální nástroje
- Nové digitální nástroje implementuji, až v případě, kdy to po mě vyžaduje okolí
- Implementaci nových digitálních nástrojů se snažím raději vyhnout
- Ani jedno z výše zmíněných tvrzení

Souhlasíte s následujícím tvrzením? "Finanční a časové náklady na zavedení digitálních metod jsou většinou větší než jejich přínosy"

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

Jak často se účastníte odborných školení, workshopů nebo jiných akcí, jejichž hlavní náplní je digitalizace?

- Více než jednou měsíčně
- Alespoň jednou měsíčně
- Alespoň jednou za půl roku
- Alespoň 1 ročně
- Méně než 1 ročně

Příloha B: Měsíční report pro management Lekia s.r.o. – Obratová předvaha

Obratová předvaha (na výšku)

Tisknuto dne: 23.04.2022 21:59
Stránka 1

Lékárna Arnica, spol. s r.o.

Vybrané období: 01.01.2022 - 31.01.2022
Vybrané měny: CZK

Účet	Měna	Počáteční zůstatek		Obraty za období		Koncový zůstatek	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
Účtová třída 5							
501100 Nákupy - Spotřební materiál CZK		0,00	0,00	5 907,44	0,00	5 907,44	0,00
501230 Nákupy - Tiskopisy, Letáky CZK		0,00	0,00	2 019,00	0,00	2 019,00	0,00
501504 Spotřeba materiálu CZK		0,00	0,00	3 106,22	0,00	3 106,22	0,00
501999 Spotřeba materiálu nedaňový CZK		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
501		0,00	0,00	11 032,66	0,00	11 032,66	0,00
502100 elektřina CZK		0,00	0,00	8 102,34	0,00	8 102,34	0,00
502200 plyn CZK		0,00	0,00	17 641,56	0,00	17 641,56	0,00
502		0,00	0,00	25 743,90	0,00	25 743,90	0,00
504100 Zboží Arnica CZK		0,00	0,00	2 000 088,98	0,00	2 000 088,98	0,00
504200 Zboží Vavřinec CZK		0,00	0,00	851 102,39	0,00	851 102,39	0,00
504300 Zboží Obuv CZK		0,00	0,00	63 169,85	0,00	63 169,85	0,00
504400 Zpětný bonus CZK		0,00	0,00	-5 817,13	0,00	-5 817,13	0,00
504		0,00	0,00	2 908 544,09	0,00	2 908 544,09	0,00
50X		0,00	0,00	2 945 320,65	0,00	2 945 320,65	0,00
518000 Ostatní služby CZK		0,00	0,00	5 402,59	0,00	5 402,59	0,00
518100 nájemné CZK		0,00	0,00	46 839,83	0,00	46 839,83	0,00
518200 Poštovné CZK		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
518300 telefon, internet CZK		0,00	0,00	10 514,26	0,00	10 514,26	0,00
518400 marketing CZK		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
518500 služby IT CZK		0,00	0,00	21 668,00	0,00	21 668,00	0,00
518700 služby ostatní CZK		0,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00	0,00
518800 služby právní, poradenské, manažerské CZK		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
518900 služby právní, poradenské, manažerské - skupina Lekia CZK		0,00	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00	0,00
518		0,00	0,00	179 424,68	0,00	179 424,68	0,00
51X		0,00	0,00	179 424,68	0,00	179 424,68	0,00
521100 Mzdové náklady CZK		0,00	0,00	399 186,00	0,00	399 186,00	0,00
521		0,00	0,00	399 186,00	0,00	399 186,00	0,00
524000 Zákonné SP a ZP CZK		0,00	0,00	97 326,00	0,00	97 326,00	0,00
524100 Zákonné sociální pojištění CZK		0,00	0,00	35 610,00	0,00	35 610,00	0,00
524		0,00	0,00	132 936,00	0,00	132 936,00	0,00
527100 Zákonné sociální náklady CZK		0,00	0,00	13 530,00	0,00	13 530,00	0,00
527		0,00	0,00	13 530,00	0,00	13 530,00	0,00
52X		0,00	0,00	545 652,00	0,00	545 652,00	0,00
531000 Daň silniční CZK		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
543000 Dary							

Vytisknuto systémem ABRA Flexi.

Obratová předvaha (na výšku)

Tisknuto dne: 23.04.2022 21:59
Stránka 2

Lékárna Arnica, spol. s r.o.

Účet	Měna	Počáteční zůstatek		Obraty za období		Koncový zůstatek	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
	CZK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
548000 Ostatní provozní náklady	CZK	0,00	0,00	1,82	0,00	1,82	0,00
548300 Pojistné	CZK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
548		0,00	0,00	1,82	0,00	1,82	0,00
549000 Manka a škody z provozní činnosti	CZK	0,00	0,00	1 559,94	0,00	1 559,94	0,00
549100 Manka a škody z provozní činnosti NEDANOVE	CZK	0,00	0,00	5 974,62	-970,29	6 944,91	0,00
549		0,00	0,00	7 534,56	-970,29	8 504,85	0,00
54X		0,00	0,00	7 536,38	-970,29	8 506,67	0,00
568000 Ostatní finanční náklady	CZK	0,00	0,00	94,00	0,00	94,00	0,00
568001 Poplatek za tržby kartou	CZK	0,00	0,00	0,00	-7 100,94	7 100,94	0,00
568		0,00	0,00	94,00	-7 100,94	7 194,94	0,00
56X		0,00	0,00	94,00	-7 100,94	7 194,94	0,00
5XX		0,00	0,00	3 678 027,71	-8 071,23	3 686 098,94	0,00
Účtová třída 6							
604100 Tržby z prodeje Arnica	CZK	0,00	0,00	0,00	962 481,01	0,00	962 481,01
604101 Tržby z prodeje Arnica - pojistovny	CZK	0,00	0,00	0,00	1 537 811,31	0,00	1 537 811,31
604150 Tržby disp. popl. Arnica	CZK	0,00	0,00	0,00	63 560,28	0,00	63 560,28
604200 Tržby z prodeje Vavříneč	CZK	0,00	0,00	0,00	712 065,56	0,00	712 065,56
604201 Tržby z prodeje Vavříneč - pojistovny	CZK	0,00	0,00	0,00	375 711,64	0,00	375 711,64
604250 Tržby disp. popl. Vavříneč	CZK	0,00	0,00	0,00	15 574,72	0,00	15 574,72
604300 Tržby z prodeje Obuv	CZK	0,00	0,00	0,00	87 025,71	0,00	87 025,71
604		0,00	0,00	0,00	3 754 230,23	0,00	3 754 230,23
60X		0,00	0,00	0,00	3 754 230,23	0,00	3 754 230,23
648000 Ostatní provozní výnosy	CZK	0,00	0,00	-2 693,50	0,55	0,00	2 694,05
648		0,00	0,00	-2 693,50	0,55	0,00	2 694,05
64X		0,00	0,00	-2 693,50	0,55	0,00	2 694,05
662000 Úroky	CZK	0,00	0,00	0,00	212,12	0,00	212,12
662		0,00	0,00	0,00	212,12	0,00	212,12
66X		0,00	0,00	0,00	212,12	0,00	212,12
6XX		0,00	0,00	-2 693,50	3 754 442,90	0,00	3 757 136,40
Celkem [CZK]:		0,00	0,00	3 675 334,21	3 746 371,67	3 686 098,94	3 757 136,40

Datum: _____

Podpis inventarizační komise: _____

Příloha C: Měsíční report pro management Lekia s.r.o. – Výkaz hospodaření

Výkaz hospodaření za měsíc 1/2022

Tisknuto dne:23.04.2022 21:59

Lékárna Arnica, spol. s r.o.

Stránka 1

Vybrané účetní období: 01.01.2022 - 31.12.2022

Vybrané měny: CZK

Účet		Měsíc	Rok
501100	Nákupy - Spotřební materiál	5 907,44	5 907,44 zahrnované
501230	Nákupy - Tiskopisy, Letáky	2 019,00	2 019,00 zahrnované
501504	Spotřeba materiálu	3 106,22	3 106,22 zahrnované
501999	Spotřeba materiálu nedaňový	0,00	0,00
501...	Spotřeba materiálu	11 032,66	11 032,66
502100	elektrina	8 102,34	8 102,34 zahrnované
502200	plyn	17 641,56	17 641,56 zahrnované
502...	Spotřeba energie	25 743,90	25 743,90
504100	Zboží Arnica	2 000 088,98	2 000 088,98 zahrnované
504200	Zboží Vavřinec	851 102,39	851 102,39 zahrnované
504300	Zboží Obuv	63 169,85	63 169,85 zahrnované
504400	Zpětný bonus	-5 817,13	-5 817,13 zahrnované
504...	Prodané zboží	2 908 544,09	2 908 544,09
50....		2 945 320,65	2 945 320,65
518000	Ostatní služby	5 402,59	5 402,59 zahrnované
518100	nájemné	46 839,83	46 839,83 zahrnované
518200	Poštovné	0,00	0,00 zahrnované
518300	telefon, internet	10 514,26	10 514,26 zahrnované
518400	marketing	0,00	0,00 zahrnované
518500	služby IT	21 668,00	21 668,00 zahrnované
518700	služby ostatní	15 000,00	15 000,00 zahrnované
518800	služby právní, poradenské, manažerské	0,00	0,00 zahrnované
518900	služby právní, poradenské, manažerské - skupina Lekia	80 000,00	80 000,00 zahrnované
518...	Ostatní služby	179 424,68	179 424,68
51....		179 424,68	179 424,68
521100	Mzdové náklady	399 186,00	399 186,00 zahrnované
521...	Mzdové náklady	399 186,00	399 186,00
524000	Zákonné SP a ZP	97 326,00	97 326,00 zahrnované
524100	Zákonné sociální pojištění	35 610,00	35 610,00 zahrnované
524...	Zákonné sociální pojištění	132 936,00	132 936,00
527100	Zákonné sociální náklady	13 530,00	13 530,00 zahrnované
527...	Zákonné sociální náklady	13 530,00	13 530,00
52....		545 652,00	545 652,00
531000	Daň silniční	0,00	0,00 zahrnované
531...	Daň silniční	0,00	0,00
53....		0,00	0,00
543000	Dary	0,00	0,00
543...	Dary	0,00	0,00
548000	Ostatní provozní náklady	1,82	1,82 zahrnované
548300	Pojistné	0,00	0,00 zahrnované
548...	Ostatní provozní náklady	1,82	1,82
549000	Manka a škody z provozní činnosti	1 559,94	1 559,94 zahrnované
549100	Manka a škody z provozní činnosti NEDANOVE	6 944,91	6 944,91
549...	Manka a škody z provozní činnosti	8 504,85	8 504,85
54....		8 506,67	8 506,67
568000	Ostatní finanční náklady	94,00	94,00 zahrnované
568001	Poplatek za tržby kartou	7 100,94	7 100,94 zahrnované
568...	Ostatní finanční náklady	7 194,94	7 194,94
56....		7 194,94	7 194,94
5.....		3 686 098,94	3 686 098,94
604100	Tržby z prodeje Arnica	962 481,01	962 481,01 zahrnované
604101	Tržby z prodeje Arnica - pojišťovny	1 537 811,31	1 537 811,31 zahrnované
604150	Tržby disp. popl. Arnica	63 560,28	63 560,28 zahrnované
604200	Tržby z prodeje Vavřinec	712 065,56	712 065,56 zahrnované
604201	Tržby z prodeje Vavřinec - pojišťovny	375 711,64	375 711,64 zahrnované
604250	Tržby disp. popl. Vavřinec	15 574,72	15 574,72 zahrnované
604300	Tržby z prodeje Obuv	87 025,71	87 025,71 zahrnované
604...	Tržby za zboží	3 754 230,23	3 754 230,23
60....		3 754 230,23	3 754 230,23

Vytlačeno systémem ABRA Flexi.

Výkaz hospodaření za měsíc 1/2022

Tisknuto dne:23.04.2022 21:59

Lékárna Amica, spol. s r.o.

Stránka 2

Účet	Měsíc	Rok
648000 Ostatní provozní výnosy	2 694,05	2 694,05 zahrnované
648... Ostatní provozní výnosy	2 694,05	2 694,05
64....	2 694,05	2 694,05
662000 Úroky	212,12	212,12 zahrnované
662... Úroky	212,12	212,12
66....	212,12	212,12
6.....	3 757 136,40	3 757 136,40
Zisk (+), ztráta (-)	71 037,46	71 037,46

Abstrakt

Jahn, M. (2022). *Digitalizace v oblasti účetnictví* (Diplomová práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: účetnictví, digitalizace, automatizace, digitální účetní metody

Diplomová práce je zaměřena na digitalizaci v oblasti účetnictví. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje vymezení pojmu digitalizace a dalších souvisejících pojmů. Dále je v této části práce uveden stručný popis vývoje účetnictví a účetních metod a jsou zde představeny současné trendy a možnosti digitalizace v oblasti účetnictví.

Praktická část se skládá ze dvou základních částí. V první části je proveden výzkum digitalizace v účetní praxi. Tento výzkum prověřuje, na kolik jsou skutečně v současné době digitální metody v účetnictví využívány a jaký postoj k digitalizaci účetní zaujímají. Ve druhé části je představen konkrétní projekt digitalizace. Na příkladu tohoto projektu je popsán možný postup implementace některých digitálních metod v účetní praxi.

Abstract

Jahn, M. (2022). *Digitalization in accounting* (Master's Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: accounting, digitalization, automation, digital accounting methods

The master's thesis is focused on digitalization in accounting. The thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part contains a definition of the concept of digitalization and other related concepts. It also includes a description of development of accounting and accounting methods and current trends and possibilities of digitalization in accounting.

The practical part consists of two parts. In the first part, research on digitalization in accounting practice is conducted. This research examines to what extent digital methods are actually used in accounting and what attitude accountants have towards digitalization. In the second part, a specific digitalization project is presented. This project is used as an example of possible implementation procedure of some digital methods in accounting practice.